

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Uil. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tix 460894 PD I

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD
Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 900 lir - Leto XLIV. št. 61 (12.999)

Trst, četrtek, 17. marca 1988

Cossiga po napovedih poveril mandat tajniku stranke relativne večine Demokristjanski tajnik De Mita bo jutri začel s posvetovanji

*Zaenkrat nobenega veta s strani socialistov, ki pa vztrajajo na programih
Natta: Politična formula petstrankarske večine izčrpala življenjsko dobo*

RIM — »Bilo je že napovedano in torej ni nobena novost.« S temi besedami, ki jasno ponazarjajo dejansko stanje, je socialistični tajnik Bettino Craxi sprejel vest, da je predsednik Republike poveril demokristjanskemu tajniku De Miti nalogo, da sestavi novo vlado. Sedaj se bo moral De Mita spoprijeti z najtežjim in najkočljivejšim aspektom svojega mandata: sestati se bo moral z delegacijami strank, predvsem vladnih zaveznikov, in poskusiti sestaviti vladni program, ob katerem bi se lahko zbrala trdna večina. »Vem, da je naloga, ki mi je bila zaupana, težka in zapletena,« je priznal sam De Mita takoj po pogovoru s predsednikom republike. De Mita je tudi nakazal vprašanja, s katerimi se bo morala spoprijeti bodoča vlada; poudaril je predvsem, da mora vlada izvesti primerne reforme in spremembe in sprožiti generalni načrt reform, ki bi odražal potrebe države. »Obstaja posplošena kriza politike in ljudstvo to občuti, obstaja kriza oblasti in predstavništva, obstaja nevarnost, da pride do spopada med različnimi interesi, pa čeprav so vsi upravičeni. Pred nami je mnogo odprtih vprašanj. Lahko jih bomo rešili samo s politično stabilnostjo in z jasnimi sporazumi o vseh točkah vladnega programa, ki bi lahko bil dogovorjen med političnimi silami, ki so doslej s pozitivnimi rezultati uresničile izkušnjo skupnega vladanja,« je še dejal De Mita.

Vendar pa politična stabilnost, ki jo De Mita zahteva predvsem od socialističnih zaveznikov, ne more biti »v službi nič«, je poudaril socialis-

tični tajnik Craxi, ko je po dopoldanskem srečanju s Cossigo zapustil Kvirinal. Nobenega načelnega veta za De Mito, torej, vendar pa je socialistični tajnik zelo jase, ko pravi, da je treba stabilnost in večino iskati na osnovi programskega sporazuma, tudi preko dosedanje petstrankarske večine: potrebna je predvsem jasnost namer in programskih obvez. Skratka, na zahtevo po političnem sporazumu odgovarjajo socialisti s poudarjanjem programov. Ta nujnost izhaja tudi iz stališč tretje stranke, ki se je včeraj predstavila Cossigi, to je KPI. Natta je opozoril Cossigo na stališče KPI in predlagal predsedniku republike, naj novega mandata ne veže na politično formulo. Gre za predlog, ki ga je predsednik republike rade volje sprejel. Natta pa je predvsem predlagal »soočanje o velikih temah, ki bi bilo odprto vsem demokratskim silam«. Po mnenju tajnika KPI lahko namreč petstrankarska koalicija izzove samo »začasne in neprimerne rešitve«, saj se je že »izčrpala in razblinila«. treba je torej sestaviti »vlado, ki bo delovala z veliko jasnostjo in programsko sposobnostjo. Pri iskanju take rešitve je komunistična partija pripravljena sodelovati,« je še poudaril Natta.

To so torej začetna stališča. Danes bo vodstvo KD ocenilo stanje in razpravljalo o vprašanjih, ki so povezana z mandatom De Miti. Jutri pa bo De Mita začel s krogom posvetovanj z drugimi strankami.

G. R.

Polemike tudi med nasprotniki jedrske energije

RIM — Polemike o še nedograjeni jedrski elektrarni v Montaltu so se razširile tudi na sile, ki nasprotujejo gradnji novih nukleark v državi. Komunisti in socialisti so se namreč včeraj politično distancirali od zapore gradbišča v Montaltu, ki so jo za prihodnje dni načrtovali zeleni in Proletarska demokracija. Iz tega razloga so tudi odpadle vse napovedane manifestacije naravovarstvenikov in političnih sil, ki so se na referendumih izrekli proti nadaljnji rabi jedrske energije.

KPI in PSI sta to stališče, ki ga podpirajo tudi mladinski organizaciji obeh strank, utemeljili s potrebo, da v tem trenutku ne gre nepotrebno zaostrovati odnosov z delavci gradbenih podjetij, ki gradijo centralo. Večina od njih je trenutno v dopolnilni blagajni.

Zaporo gradbišča, pravita v bistvu KPI in PSI, morajo odrediti pristojna politična telesa (v prvi vrsti vlada in parlament). Manifestacije pred gradbiščem bi se zato lahko nevarno izrodile v incidente, ne samo s policijo in s karabinjerji, ampak tudi z delavci, ki še danes dejansko ne vedo, kakšna je pravzaprav njihova usoda.

Zelo kritična od tega stališča PSI in KPI je zlasti Proletarska demokracija, ki obtožuje levičarski stranki, da sta v ključnih trenutkih boja proti nadaljevanju gradnje elektrarne v Montaltu pokazali vidne in zaskrbljujoče znake popuščanja. Kritike na račun zadnjih stališč KPI in PSI so iznesli tudi senatorji in poslanci zelenih list.

V Palermu časnikarja v zaporu

PALERMO — Karabinjerji so včeraj popoldne v Palermu aretirali dopisnika dnevnika Unità in Republika pod obtožbo kršenja preiskovalne tajnosti in osebnih koristi v sodelovanju s še neidentificiranimi javnimi funkcionarji. Novinarja Saverio Lodato in Attilio Bolzoni sta med drugim obtožena, da sta v omenjenih časopisih objavila spomenico nekdanjega palermskega župana Insalaca, ki je pred kratkim padel pod mafijskimi streli ter nekatere dele zapisnikov zasliševanja skesanega mafijca Antonia Calderoneja. Slednji je kot znano v svojem pričevanju nekajkrat omenil ministra za dežele Gunnello (PRI) in evroparlamentarca KD Salva Limo. Zaporni nalog za novinarja, ki sta zaprta v zaporu Termini Imerese, je podpisal javni tožilec iz Palerma Salvatore Curti Giardina.

Aretacija novinarjev je sprožila val negativnih reakcij v Palermu in v Rimu. Novinarska zbornica in časnikarska sindikalna zveza sta izdali ostro protestno noto, v kateri podčrtujeta, da pomeni aretacija Lodata in Bolzonija napad na svobodo obveščanja.

Mirovna pobuda sovjetskega partijskega voditelja pred skupščino SFRJ

Gorbačov predlagal zamrznitev in kasnejši umik brodovij SZ in ZDA iz Sredozemlja

IVAN FISCHER

BEOGRAD — »Predlagam, da ne bi čakali do neskončnosti, temveč, da se odločimo za konkreten korak in od 1. julija letos zamrznemo število vojnih ladij ter vojaškopomorski potencial Sovjetske zveze in ZDA na območju Sredozemlja. V kasnejšem času pa bomo določili meje najine prisotnosti na tem območju.«

To je najbrž najpomembnejši del govora, ki ga je sekretar sovjetske partije Mihail Gorbačov imel včeraj zjutraj v jugoslovanski skupščini. V svojem govoru je omenil vse najpomembnejše mednarodne probleme ter vprašanja, ki zadevajo jugoslovansko-sovjetske odnose in sovjetske notranje razmere.

Uvodoma je orisal tesno sodelovanje med narodnoosvobodilnim gibanjem in Sovjetsko zvezo. Partizanske enote so se v Jugoslaviji že borile proti nacistom, ko se je v ostali Evropi pod šokom nacističnega nasilja komaj nabiral gnev do okupatorja.

Odlični odnosi, ki so se stkali med SZ in novo Jugoslavijo, so se v povojnem času kaj kmalu skalili. Sporazum prijateljstva, ki sta ga SZ in FLRJ podpisali leta 1945, so preklicali. Vodstvo KP Jugoslavije je bilo deležno neutemeljenih obtožb. Spor je nanesel ogromno škodo Jugoslaviji in Sovjetski zvezi ter socialističnemu gibanju v vsej Evropi. Gorbačov je poudaril, da o tem govori zato, da ne bi ostalo prostora za zaskrbljenost, nezaupanje, užaljenost, ki se kot dokazuje zgodovina tako lahko porajajo v odnosih med narodi, in jih je potem tako težko premostiti. To je potrebno, da bi poudarili pomen zaključkov, ki smo jih potegnili iz naukov preteklosti. Naše odnose moramo braniti na osnovi popolne enakopravnosti in samostojnosti ter medsebojnega spoštovanja.

Po treh desetletjih, je še omenil sekretar KP SZ, lahko ugotovimo trajni pomen sovjetsko-jugoslovanskih dokumentov iz let 1955 in 1956. Načela,

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

»Spasibo, hvala, hvala...« ob navdušenju Beograjčanov

BEOGRAD — Krasno sončno jutro je odločno prispevalo k otoplitvi odnosov med Beograjčani in Mihailom Sergejevičem Gorbačovom. Po govoru v skupščini se je šef sovjetske partije podal na kratek sprehod po Knez Mihajlovi. Ulica je po obnovitvi zaprta za avtomobilski promet, tako da je bilo tudi delo varnostnih organov olajšano. Ko so se Beograjčani zavedali, da bo Gorbačov šel mimo, se je v piclih nekaj minutah zbrala večstoč glavna množica, ki je že nekaj sumila, saj so miličniki že od ranega jutra skrbno pregledovali mestno kanalizacijo med Trgom republike in Kneza Mihajlova ter Terazijami.

Bilo je seveda prisotnih tudi nekaj desetnih miličnikov, poleg že običajnih fantov v usnjenih plaščih, ki Gorbačova ne spustijo z vida. Vendar niti tako skrbno organizirana varnostna služba ni mogla preprečiti, da je množica pretrgala varnostni pas miličnikov in se približala gostu iz Kremļa. Ostalo je opravič njegov osebni šarm, njegova preprostost. Vsi so mu hoteli stisniti roko, kar je seveda uspelo le maloštevilnim. Gorbačov je najbrž občutil toploto množice, tako da je nekajkrat stopil na cemetne posode za cvetlice, da bi ga lažje videli. Pri tem je večkrat ponovil »spasibo, hvala, hvala«. Skupina varstvenikov ga je le s težavo privedla do avta, ki ga je čakal na koncu Terazij.

Vse je potekalo ob dobesednem navdušenju novinarjev, ki so končno imeli priložnost čutiti utrip Beograda ob tem obisku. Navdušenje pa se je spremenilo

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Shod v obrambo železarne

Delegacija delavcev železarne na sedežu deželnege sveta.

NA 6. STRANI

Z zmago na primarnih volitvah v Illinoisu si je Bush najbrž že zagotovil nominacijo

NEW YORK — Na predsinočnih primarnih predsedniških volitvah v državi Illinois je po pričakovanju na republikanski strani ponovno zmagal podpredsednik George Bush pred njegovim glavnim tekmečem senatorjem Bobom Dole, ki še bolj izgublja tekmo za republikansko nominacijo, na demokratski strani pa je bil prvi senator iz Illinoisa Paul Simon, drugi je bil črnski voditelj Jesse Jackson, tretji pa guverner države Massachusetts Michael Dukakis.

Bush naj bi tako predsinočnim dobil še 61 novih delegatov, Dole pa le 21. Bush je na dosednjih volitvah dobil že 817 od skupaj 1139 delegatov, ki bodo na konvenciji stranke v avgustu določali republikanskega predsedniškega kandidata. Senator Bob Dole je doslej dobil samo 183 delegatov, tretji republikanski delegat Pat Robertson pa 35 delegatov. Kljub porazu pa je Dole napovedal, da bo v vsakem primeru sodeloval še na volitvah v državi Connecticut in Wisconsin, ki bodo na sporedu konec marca oziroma v začetku aprila. Če tudi tam ne bo dosegel boljših rezultatov, se bo moral po splošnem prepričanju posloviti iz tekme za predsedniško nominacijo zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.

Na demokratski strani je včeraj presenetil senator Paul Simon, ki pa kljub včerajšnji zmagi nima skoraj nobenih izgledov za predsedniško nominacijo, saj je doslej dobil le 220 delegatov. Kljub doseženemu včerajšnjemu tretjemu mestu v bitki za demokratsko nominacijo še vedno vodi guverner države Massachusetts Dukakis z 565 delegati, drugi je črnski voditelj Jackson s 520 delegati, ki mu sledita Gore s 411 delegati in Gephardt z 224 delegati.

Po včerajšnjih volitvah v državi Illinois, kjer so se kandidati potegovali tudi za glasove številnih izseljencev je tekma za demokratsko predsedniško nominacijo vse bolj v slepi ulici. Vse manj možnosti je namreč zato, da bi eden izmed sedanjih kandidatov lahko prešel v trdno vodstvo.

Kako Američani volijo svojega predsednika

NA 3. STRANI

● Gorbačov predlagal

NADALJEVANJE S 1. STRANI
ki jih obe resoluciji vsebujeta so opravila izpit časa ter postala zanesljivi temelji stabilnih političnih odnosov med Sovjetsko zvezo in SRFJ.

Navezujoč se na ta načela je Gorbačov poudaril, da obstaja tako z jugoslovanske kot sovjetske strani težnja, da se meddržavni in medpartijski odnosi dvignejo na novo raven, da se jim da nova kakovost. V ta okvir sodi tudi razvoj gospodarskih vezi. Sovjetska zveza je že deset let na prvem mestu blagovne menjave Jugoslavije. Da bi ohranili obseg in dinamiko te trgovine, je treba preosnovati strukturo ekonomskih odnosov in razviti specializacijo in sodelovanje ter vzpostavljati neposredne vezi med podjetji in ustanovitvi podjetja z mešanim kapitalom ter skupaj nastopati na tretjih tržiščih.

Sovjetski leader se je potem ukvarjal z notranji odnosi v Sovjetski zvezi, predvsem seveda s perestrojko. Ta proces ni lahek, nanjo pa gledajo v SZ kot na revolucionaren prodor v bodočnost. Kdor je bil zadnje čase v Sovjetski zvezi, je najbrž občutil, da se je tam aktiviralo družbeno življenje, da so ljudje tudi tam začeli pogumno misliti. Perestrojka je nekaj novega, kljub temu pa ima že svojo zgodovino, ali bolje rečeno predzgodovino. Razvojno strategijo so že izdelali, sedaj pa se bližajo fazi globokih in obširnih sprememb. Perestrojka postavlja na dnevni red vprašanje rekonstrukcije političnega sistema v SZ. Do vsesovjetske konference KP SZ, ki bo letos poleti je treba temeljito preučiti vsa vprašanja. Treba očistiti državne in partijske organe nepotrebnega formalizma, dati novega navediha Sovjetom, izpopolniti volilni sistem, zagotoviti pogoje tako na pravnem kot na politično-moralnem področju za razvoj socialističnega smoupravljanja. Treba bo tudi analizirati mednacionalne odnose, kar je eno najbolj delikatnih problemov v življenju multinacionalne države kot je Sovjetska zveza.

Se v zvezi s perestrojko je Gorbačov podčrtal, da so spremembe v sovjetski družbi tesno povezane z dejavnostjo KP SZ, ki je bila pobudnik tega procesa, v sedanjem prelomnem trenutku pri razvoju sovjetske družbe pa ima vlogo politične avantgarde.

Ko je govoril o mednarodnih odnosih, je bil mnenja, da je bila do pred kratkim osnovna značilnost neprestane večanje oborožitve, še zlasti jedrske, medtem ko je raven mednarodne varnosti padala. Sedaj nam je prvič uspelo, pravi šef sovjetske partije, spremeniti ta trend v mednarodnih odnosih. Ne gre več za večanje ravni oborožitve, še več niti za zamrzitev, temveč za manjšanje jedrskega arzenala. Za sedaj so bili storjeni v tej smeri le skromni koraki, obstaja pa realna perspektiva in šansa za vse človeštvo.

V poglavju o mednarodnih odnosih je Gorbačov omenil tudi pred kratkim končano balkansko konferenco in jo pozdravil kot bistven prispevek h krepitvi sodelovanja v tem delu sveta.

Glede Sredozemlja, poleg konkretnega predloga za zmanjšanje prisotnosti tujega ladjstva v tem morju, je podčrtal velik pomen, ki ga to območje ima v mednarodnih procesih. Ob njegovih obalah obstajajo nevarna žarišča napetosti, ki jih je treba odpraviti. Kar zadeva krajevne spopade, se je Gorbačov ukvarjal z afganistanskim vprašanjem in ponovil, da se bo SZ, v skladu z dogovorom z vlado republike Afganistan umaknila, če bodo tudi druge strani dosledno spoštovale dosežene sporazume.

V zaključku svojega pričakovanega posega v jugoslovanski skupščini je Gorbačov dejal, da se je življenje človeštva v zadnjem stoletju na pragu tretjega tisočletja spremenilo bolj kot v vseh prejšnjih. Tempo sprememb se krepi. Pri tem se je vprašal, kaj ima človeštvo pred seboj: nuklearno katastrofo, ekološki kataklizem, spremembo ljudi v robote brez morale in vrednot? Bilo bi neopustljivo, če bi zanemarili to nevarnost, ki je nadvse realna. Vendar je realna tudi alternativa, ki zavrača vojno in nasilje, pot razvoja in sodelovanja, ki lahko omogoči, da se naša omika ohrani in da se življenje na našem planetu reši. To pa jasno dokazuje, da je človekovo poslanstvo v ustvarjanju, ne v uničevanju. Če hočemo stopiti na to pot, pa je neobhodna demokratizacija mednarodnih odnosov, ki je imperativ našega časa. Samo mednarodna skupnost lahko ustavi nuklearni meč, ki visi nad človeštvom. Sekretar KP SZ je po svojem govoru v skupščini imel še nekaj pogojev v obziru, v popoldanskih urah pa je odlegel na neformalni obisk v Slovenijo, kjer se bo sestal s tamkajšnjimi političnimi voditelji. Danes bo svoje potovanje nadaljeval do Dubrovnika, od koder bo v petek odletel v Moskvo.

● »Spasibo, hvala, hvala...«

NADALJEVANJE S 1. STRANI
najprej v negotovanje, potem pa v jezo, ko so iz varnostnih razlogov zaprli za več ur tako beograjsko kot ljubljansko letališče. Odhod letala z novinarji je bil predviden ob 15. uri, se pravi skoraj dve uri pred poletom iljušina 62 sovjetskega voditelja. Ure so minevale, novinarji so postali čedalje bolj nestrpni, saj so v redakcijah širom po svetu, vključno s Primorskim dnevnikom, čakali na poročila, pa jih ni bilo od nikoder. Letalo je končno odletelo s pičlimi 200 minutami zamude.

IVAN FISCHER

Z zelo kritično oceno dosedanjih ukrepov zvezne vlade

Slovenski parlament o gospodarski politiki in o gradnjah novih prometnih infrastruktur

LJUBLJANA — Vse tri zbornice slovenskega parlamenta so na včerajšnjem zasedanju poslušale uvodno besedo predsednika vlade Dušana Šinigoja ob osnutku memoranduma o ekonomski politiki Jugoslavije v letošnjem letu na osnovi stand-by aranžmaja z Mednarodnim denarnim skladom. Poslanec je bila poleg osnutka memoranduma na razpolago tudi informacija jugoslovanske vlade o rezultatih druge faze pogajanj z misijo mednarodnega denarnega sklada. V mnenju vseh treh zbornic slovenskega parlamenta pa so med drugim poudarili, da je vsebinsko mogoče zadostiti zahtevam Mednarodnega denarnega sklada, vendar le ob večji samostojnosti in trznosti gospodarstva, odprtosti v svet in širšem sodelovanju v mednarodni menjavi, ob samostojnosti podjetij, samoupravnem značaju in deregulaciji družbene reprodukcije in motoviranosti vseh ekonomskih in političnih dejavnikov za dosledno in odgovorno izpolnjevanje prevzetih obveznosti. Zato pa je v ekonomski politiki treba dati prednost naslednjim ciljem: zmanjševanju inflacije v pogojih konkurence in prostega oblikovanja cen za večino izdelkov in storitev, aktivni politiki tečaja dinarja,

spremembam deviznega sistema v skladu z opredelitvami pretežne večine jugoslovanskega gospodarstva, strukturnemu prilagajanju jugoslovanskega gospodarstva v smeri večje izvozne naravnosti in ekonomske učinkovitosti. Novi mednarodni viri pa so lahko namenjeni le gospodarskim subjektom, ki bodo skozi povečan devizni priliv zagotovili njihovo vračanje.

V svojem mnenju slovenski parlament še poudarja, da nosi zvezna vlada polno odgovornost za nadaljnja pogajanja, še posebej za vsebino sporazuma, in mora zato predložiti republiškimi in pokrajinskimi parlamentom oceno in »prevzeti vso odgovornost v zvezi s predvidenimi učinki in posledicami sporazuma.« Slovenski parlament še zahteva, da se zagotovi popolna obveščenost državljanov »o nalogah in pogojih za doseganje ciljev letošnje razvojne politike, ki so povezani z nameravano sklenitvijo dogovorov z mednarodnim denarnim skladom, o čemer domača javnost doslej ni bila ustrezno obveščana.«

Slovenska vlada je parlament obvestila tudi o problemih, ki jih ima z izpolnjevanjem obveznosti

Slovenije do sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in Kosova za leto 1987. Bistvo je, da ima Slovenija naloženo tako težko finančno breme, da ga bo zelo težko nosila: za plačilo svojih obveznosti do federacije bo morala globoko poseči v akumulacijo slovenskega narodnega gospodarstva.

Parlament je tudi zavrnil predlog zvezne vlade za podaljšanje sedanjega začasnega režima distribucije deviz in na pobudo skupin parlamentarcev iz več občin sprožil postopek za ugotavljanje odgovornosti zvezne vlade zaradi serije napak v načrtovanju in vodenju gospodarske politike države.

Poslanci so dali soglasja še k večjim osnutkom in predlogom zakonov, med drugim tudi k osnutku zakona o financiranju graditve avtoceste bratstvo in enotnost ter graditve in rekonstrukcije cest, pomembnih za vso državo. Zahtevajo pa, da se izgradija avtoceste bratstva in enotnost ter avtocest po osimskih sporazumih tretirata enako, kajti Jugoslavija mora izpolniti svoje meddržavne obveznosti do Italije.

DEJAN VERČIČ

Kučan o slovenskem »jamranju« in o zadnjih napadih na JLA

LJUBLJANA — Na torkovi programski seji mestne konference ZK Ljubljana je v razpravo posegel tudi predsednik slovenskih komunistov Milan Kučan. Zaradi zadnjih napadov na slovenski mladinski tisk, posredno pa tudi na slovensko vodstvo, so udeleženci z velikim zanimanjem poslušali prispevek, v katerem je predsednik razložil vizijo reševanja politične in gospodarske krize.

Dejal je, da je preveč »jamranja«, kar je znana slovenska značilnost. Spremeniti je treba svet, spremeniti je treba filozofijo tarnanja in prestrukturirati gospodarstvo, za kar je dovolj znanja in možnosti. Seveda pa je s

prestrukturiranjem in preobrazbo treba začeti takoj, ker sedaj izgubljeno leto pomeni toliko, kot pet ali deset let v 60. letih. Milan Kučan je tudi dejal, da ni res, »da ne vemo, kaj hočemo. Moramo spremljati dogajanja in gibanja v razvitem svetu, ugotoviti vzroke za naš zaostanek, spremeniti vse potrebno za preskok med razvite in obenem ugotoviti, katere spremembe v tej smeri je treba narediti tudi v zvezi komunistov.«

Kučan pa je spregovoril tudi o nekaterih aktualnih družbenih problemih, med drugim tudi o zadnjih napadih na JLA. Dejal je, da se upira dia-logom, ki so le borba za oblast in za-

vračajo legitimnost vseh povojnih dosežkov, obenem pa proglašajo JLA za okupatorsko vojsko. Pred takimi napadi brani armado, čeprav je tudi v armadi treba o tem razpravljati. Na takšne in podobne pojave pa je treba reagirati tam, kjer se pojavijo in ne s forumskimi izjavami, ker je čas zanje minil. Zato komunisti tudi ne bi smeli več pričakovati od vodstev, da jim govorijo, o čem naj razpravljajo, kaj naj obsojajo in za kaj naj se borijo.

Kučanova ostra, toda tudi prizadeta diskusija je na ljubljanski konferenci požela močan in dolg aplavz, kakršnega na jugoslovanskih političnih sestankih že dolgo ni bilo slišati. (dd)

Sodnik zaslišal domnevnega mafijca

PALERMO — Preiskovalni sodnik Giovanni Falcone je včeraj zaslišal podjetnika Pasqualeja Costanza, ki ga je skesani mafijec Antonino Calderone obtožil, da je vpleten v mafijsko dejavnost.

Costanzo, ki ga je Falcone za sedaj zaslišal le kot prič, se je prostovoljno javil sodniku ter mu obrazložil dejavnosti svojega gradbenega podjetja, ki je med največjimi v Catanii. Podjetnik je zavrnil vse obtožbe skesanca, ki je kot znano namignil, da je v mafijsko dejavnost vpleten tudi minister Gunnella.

Poslanska komisija poslušala generala SZ

RIM — Komisija za obrambo poslanske zbornice se je včeraj sestala z namestnikom poveljnika vrhovnega štaba oboroženih sil Sovjetske zveze Vladimirom Lobovom ter s sovjetskim veleposlanikom v Rimu Nikolajem Lunkovom. Obisk sodi v okvir pobud italijanskega parlamenta, da bi poglobil nekatere strateške in vojaške aspekte, ki jih je odprl washingtonski sporazum med Reaganom in Gorbačovom o odpravi jedrskih raket kratkega in srednjega doseg.

General Lobov je italijanskim poslancem dejal, da se sovjetski voditelji odločno zavzemajo za razorožitev in da je Sovjetska zveza za popolno odpravo jedrskega orožja ter v načelu za odpravo oboroženih sil sploh. Kot izraz dobre volje je Lobov omenil odpravo raket kratkega dometa, umaknitev raket iz Vzhodne Nemčije in Českoslovaške ter umaknitev jedrskih podmornic z ameriških obal. Žal pa Zahod ne kaže iste pripravljenosti za razorožitev, je nato dejal sovjetski general. To se kaže zlasti v nerazumljivem zavlačevanju ratifikacije washingtonskega sporazuma.

Kar zadeva nesorazmerje med vojaškimi silami atlantskega zavezništva in varšavskega pakta, je Lobov dejal, da je treba čimprej preiti k pogajanjem za zmanjšanje oborožitve. Če je res, da ima Sovjetska zveza 20 tisoč tankov več kot ZDA, je tudi res, da so ameriške vojaške sile v veliki prednosti kar zadeva helikopterje. (D. K.)

Zgodovinsko srečanje med obrabnima ministroma ZDA in Sovjetske zveze

BERN — Danes bodo predstavili vsebino in rezultate dvodnevnihih pogovorov med ameriškim in sovjetskim obrabnim ministrom Frankom Carluccijem in Dimitrijem Jazovom. Srečanje lahko ocenimo za zgodovinsko, saj gre za prvi tak sestanek obrabnih ministrov, obenem pa še potrjuje stalno izboljševanje odnosov med velesilama.

Srečanje je potekalo v izredno prijateljskem vzdušju, včerajšnji pogovori pa so bili posvečeni problemom v zvezi z razoroževanjem in še posebej izpeljavi sporazuma o raketah srednjega dometa. Ministra sta razpravljala tudi o razvoju pogajanj za omejitvev strateškega ofenzivnega orožja, o jedrskih poskusih za miroljubne namene, o kemičnem orožju in o vojaških proračunih obeh držav.

Del pogovorov je bil namenjen tudi obravnavanju problemov v zvezi z umikom sovjetskih čet iz Afganistana in preprečitvi morebitnih incidentov med vojaškimi enotami obeh držav, kot je bil to primer prejšnji mesec v Črnem morju, ko so trčile sovjetske in ameriške vojne ladje.

Kot so poudarili z obeh strani, je srečanje potekalo v vzdušju sodelovanja in odkritosti, kjer ni šlo za nikakršna pogajanja, temveč le za pogovor, ki naj bi koristil bodočim odnosom med državama.

Nove ovire za rešitev afganistanske krize

ŽENEVA — Pogajanja med Afganistanom in Pakistanom so se znašla v slepi ulici in če v kratkem ne bo prišlo do podpisa sporazuma, potem Sovjetska zveza najbrž ne bo začela svojega vojaškega umika iz Afganistana že 15. maja letos.

Včeraj je afganistanski zunanji minister Abdul Wakil namreč obtožil Pakistan, da skuša umetno zavirati potek pogajanj s tem, da naj bi zahteval, da se v besedilo sporazuma vnesse tudi določilo o mejah med državama. Pri tem naj bi Pakistan zahteval, da naj meja poteka po tako imenovani Durrandovi liniji, ki je bila določena že leta 1893.

Na obtožbe iz Kabula so takoj reagirali v Islamabadu in zavrnilli afganistanske navedbe, obenem pa so poudarili, da Pakistan le zahteva, da vse zainteresirane strani, še posebej pa Sovjetska zveza, storijo vse, da čimprej pride do sestave začasne vlade v Kabulu, potreben pa bo tudi jasen dogovor o nevmesavanju vlesil v notranje zadeve obeh držav.

Simpozij PSI o stalinizmu v italijanski levici potekal umirjeno, a ni prispeval k večji enotnosti

RIM — Velika dvorana v Ulici Ripetta, nedaleč od Trga del Popolo, je že eno ur pred pričetkom dvodnevne zasedanja socialistične stranke o stalinizmu v italijanski levici, tako natrpna ljudi, da morajo zamudniki iskati prostor pred televizijskimi ekrani v sosednjih dvoranicah. Polemika teh zadnjih tednov je privedla pričakovanje in radovednost do viška. Kaj bi šele bilo, če bi se študijskega zasedanja udeležili še predstavniki komunistične partije, ki pa je demonstrativno odpovedala svojo prisotnost, čeprav je v prvi fazi izrekla pripravljenost, da se neposredno udeležijo tega »procesa« proti Togliattiju ter stalinizmu sploh. Prisoten je bil le prof. Manacorda, ki je pozitivno ocenil zasedanje in dejal, da gre za neideološko analizo stalinizma.

Kaže, da je bilo ravno vprašanje, ali gre za »proces« italijanski komunistični partiji, ali ne, glavna skrb prirediteljev tega študijskega simpozija, ki se časovno uokvirja v najbolj nevhvaležen trenutek. V trenutek hude vladne in politične krize, ko na levici ni posebnega interesa po zaostrovanju odnosov. Kvečjemu obratno. To težnjo je bilo čutiti v preteklih dneh, ko je skušala socialistična stranka s svojim tajnikom Craxijem na čelu preliti vodo na ogenj. In ta težnja se je pokazala tudi na včerajšnjem simpoziju, ki je potekal dokaj umirjeno, brez posebnih izzi-valnih tonov. Da zasedanje še zdaleč noče biti sodišče, ki izreka razsodbo o pereteklosti, so poudarjali vsi, začeni s Craxijem, ki se je prikazal nekje na sredi dopoldanskega dela razprave, nasmejan in dobro razpoložen. »Zgodovine ne moremo napisati znova, moramo pa jo znova prebrati,« je dejal novi-

narjem, ki so ga obkrožili. »Zgodovina je imela zame vedno velik čar in je zato modro in potrebno, da vrtamo v preteklost, da skušamo razumeti, od kod prihajamo, kje se nahajamo in kam želimo priti.«

Očitek, da želijo socialisti »sodno postopati« proti KPI, je zavrnil tudi urednik mesečnika Mondooperaio, organizatorja srečanja, Luciano Pellicani, ki je v uvodnem poročilu dejal, da ni bilo organiziranje simpozija posledica tako imenovane »kampanje« proti stalinizmu in proti Togliattiju, ki se je odprla po rehabilitaciji Buharina, temveč da je simpozij napovedal Bettino Craxi komunističnemu tajniku Nati-ti že decembra lani. Prav tako ni pobuda nastala zato, da bi zadostila neki nezdravi nekrofiliji, je v polemiki z Giolittijem dodal Pellicani, temveč zato, ker je poglobljanje v zgodovino potrebno, zlasti tedaj, ko v tej preteklosti koreninijo številne napake, ki so označevale rast italijanske levice od nesrečne-ga razkola v Livorno dalje.

Za socialistične zgodovinarje in politike pa to v bistvu vendlre pomeni, da je treba obračunati z vsemi ostanki stalinizma. Potrebna je skratka detogliatizacija kot neizbežna posledica destalinizacije. Samo italijanska komunistična levica se še izogiba procesu »ideološke bonifikacije«, je poudaril Pellicani, ter citiral Gorbačova in Deng Xiaopinga, ki sta odločno krenila na pot demitizacije voditeljev preteklosti.

Kljub umirjenim tonom so to zahtevo obsegala vsa včerajšnja poročila. Zgodovinar Vittorio Strada je razčlenil vse etape, ki so privedle Sovjetsko zvezo

do Stalinovega totalitarizma. Giorgio Spini je analiziral stalinizem v italijanski levici ter se zadržal predvsem pri figuri Togliattija. V popoldanskih urah sta bila na vrsti Gramsci in Terracini, o katerih je govoril Antonio Landolfi. Zatem pa marksistična heretika Tasca in Silone, za katere je zgodovinar Luigi Fenizi zahteval rehabilitacijo. O moskovskih lučih v letih velikega terorja pa je govoril Ludovico Martello.

Odsotnost komunističnih zgodovinarjev, ki so prejšnji teden na tiskovni konferenci v Ul. Botteghe Oscure zavrnilli obtožbo, da KPI noče kritično obračunati s svojo preteklostjo, ter poudarili, da so vsi argumenti, ki jih PSI instrumentalno vihti kot dokazno gradivo neke obsodbe vredne preteklosti, za sluga njihovega dolgoletnega raziskovalnega in publicističnega truda, je vsekakor povzročila nekaj zadrege. Sam Craxi je v razgovoru z novinarji izrazil začudenje nad to odsotnostjo. »Ponavljajo, da ogrožamo njihovo istovetnost«, je dejal in ironično pripomnil, da če je njihova istovetnost Togliatti, je to zelo zbledela istovetnost, saj ga na zadnjem kongresu v Firencah niso niti enkrat omenili, medtem ko se on v svojih kongresnih govorih »rad obrača na očete« svoje stranke.

Simpozij se bo nadaljeval danes. Med govorniki bo tudi tržaški senator Arduino Agnelli. Socialistična stranka torej vztraja pri zahtevi po razčiščenju preteklosti, kot neizbežnem pogoju za utrjevanje levice, čeprav bi po vsej dosednji polemiki lahko sodili ravno obratno.

DUŠAN KALC

Reaganu iščejo naslednika: politiki snubijo manjšine

Reaganu morajo najti naslednika — težko bi namreč trdili, da Američani preprosto volijo novega predsednika — iščejo pa ga lahko izključno v dveh zeljnih, v republikanskem in v demokratskem. Republikanski vrtniček je bil v zadnjih dveh Reaganovih mandatnih dobah še posebno negovan, ni pa obrodil veliko. Razbohotile so se namreč delikatne politične afere (republikanci so izgubili večino v senatu, Irangate itd.), gospodarstvo je zabredlo v — za ameriške pojme — izredno hudo krizo, edini cvet, s katerim se lahko ponaša republikanski vrtnar pa je ameriški obisk Mihaila Gorbačova in podpis dogovora za odpravo evroraket.

Kljub klavrnemu obračunu pa bodo novega predsednika ZDA najbrž našli prav pod Reaganovim krilom, kjer je do danes tičal njegov namestnik George Bush. O njem vemo sorazmerno malo (je milijarder, ki je obogatel z naftnimi polji), svojemu predsedniku pa je dolga leta služil predvsem kot nevidna opora, ga branil tudi v najbolj neprijetnih okoliščinah, zagovarjal je njegove izbire in si tako nakopal »Wimp sindrom« (sindrom trape), saj je v prvi osebi odgovarjala tudi za bedarije, ki jih je občasno zagrešil »šef«. Reaganovo šolo je sicer dokončal tudi kandidat Robert Dole, ki pa bo težko ogrožal predsednikovega namestnika.

Zelo mikavno in razgibano pa je v demokratskem taboru, kjer je delno nepričakovano zablestela črna zvezda Jesse Jackson. Temnopolti pastor, ki je stal ob Martin Luther Kingovi strani, ko so tega umorili, se res uspešno poteguje za predsedniško mesto. Jackson bo sicer zelo težko postal prvi temnopolti Washingtonov naslednik, v primeru demokratske zmage pa bi se, prav zaradi dosedanjih uspehov v volilni kampanji, lahko potegoval za mesto predsednikovega namestnika, kar bi že bil »zgodovinski« uspeh črnske manjšine.

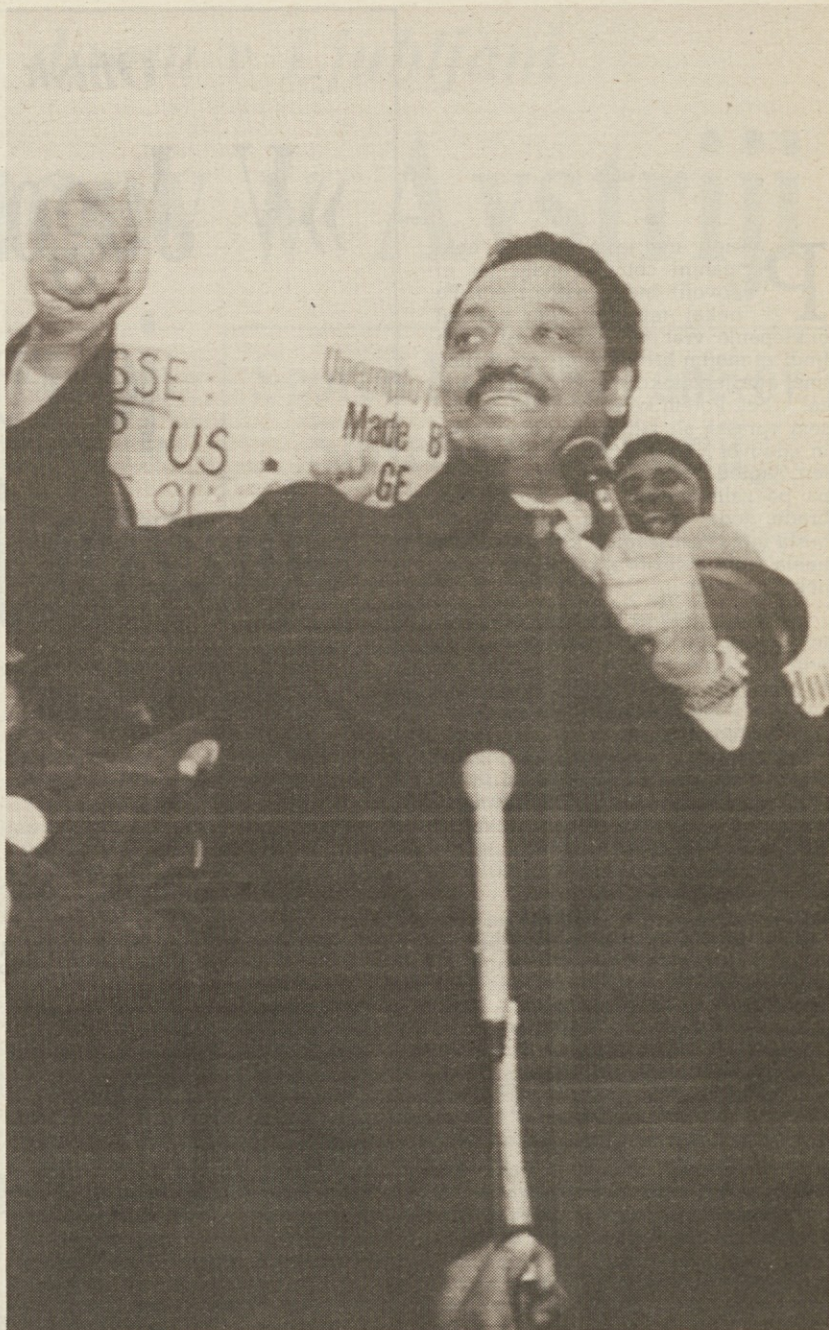
Manjšine so tudi sicer v ospredju letošnjih predsedniških volitev. Kdor bo sedel na Reaganovo mesto jih ne bo smel podcenjevati, »manjšincev«, ki bi radi — in bi tudi lahko — prestopili prag Bele hiše pa je letos nič koliko,

posebno med demokrati. Od »sedmih palčkov« — tako so tisk in nekateri nasprotiniki imenovali skupino demokratskih kandidatov — so supertorkove primarne volitve v dvajsetih držav ZDA izluščile »tri mušketire«: Grka, črnca in mladostnega, reakcionarno usmerjenega belca Gora.

Na čelu demokratov je guverner Massachusettsa Michael »Zorba« Dukakis, ki predstavlja grško manjšino (tudi versko, saj je grškopravoslavne vere), a daje obenem vtis, da so ZDA še vedno država, v kateri lahko mlad grški emigrant (Michaelov oče) doštudira za zdravnika in sina pošlje na prestižno univerzo Harvard, kar se zelo lepo sliši tudi med tradicionalisti. Dukakis se zavestno obrača na manjšine, čeprav svoje programske politike, ki sloni delno na naprednih postavkah »liberal«, delno na najstrožji tehnokraciji, najbrž ne namenja njim. Da bi ga manjšine sprejele za svojega človeka, se je Dukakis odločil še za dodatni trud in svoje volilne govore večkrat bral v španščini. Poteza se mu je še posebno obrestovala na primarnih volitvah v državah ameriškega Juga, kjer se je ubranil Jacksonovega napada, ki je seveda igral doma.

Jacksonovi uspehi pa ne slonijo izključno na simpatiji, ki mu jo izkazujejo temnopolti volilci. Najboljsemu govorniku, kar se jih je letos zvrstilo za govorniškimi odrom, so prislunili tudi belci. Jackson je tudi edini, ki vodi svojo kampanjo brez pretirano velikih stroškov. TV vložke je zamenjal z vlakom (kot nekdanji predsednik Roosevelt), s katerim »šiva« iz mesteca v mestece, prireja nabirke med masa-mi, podpira pa ga — edinega med kandidati — avtonomna organizacija »Rainbow coalition« (Mavrična koalicija), v kateri so zastopane tako narodne kot družbenopolitične manjšine: črnici, španci, reveži, delavci, naravovarstveniki in predstavniki najbolj naprednega krila demokratskih simpatizerjev. Malo je Židov, saj si je Jackson nekajkrat dovolil rahlo antisemitske izjave, ti pa bi lahko podprli Maria Cuomo, ki se zaenkrat ni še uradno kandidiral.

Na slikah (Telefoto AP): kandidat Jesse Jackson je navdušen nad svojim dosedanjim volilnim uspehom (desno), prav tako zadovoljen pa je njegov somišljenik Michael Dukakis (levo). V republikanskem taboru upravičeno praznuje George Bush (spodaj desno), manj srečen pa je Robert Dole (spodaj levo), ki se bo moral najbrž kmalu odreči volilni kampanji

Kako Američani volijo svojega predsednika

»Povedali smo jim, kako naj izvolijo predsednika, nismo pa jim svetovali, kdo naj bo lahko kandidat.« Od leta 1787, ko je Madison izgovoril te besede, so se ameriške predsedniške volitve sicer bistveno spremenile, temeljno vprašanje zapletene in ne povsem jasne volilne »mašinerije«, ki ureja izbiro kandidatov in jih pospremi do praga Bele hiše, pa je ostalo nespremenjeno.

Danes volijo v ZDA po sistemu, ki nosi ime po Rubeu Goldbergu. Pravilnik določa predvsem, kako morata demokratska in republikanska stranka izbrati svoje kandidate, razvil pa se je nekako sam od sebe, brez poglobljenih političnih razprav.

Ce sodimo po predpisih volilne kampanje, ki je menda najzahtevnejša, kar jih pozna demokratski svet, potem bi morali kandidate izbirati kar po pravilih svojevrstne Darwinove razvojne teorije. Tekma je že a priori utrudljiva in selektivna, sledi pa čisto »nedemokratski« logiki denarja. Praviloma bi se lahko kdorkoli kandidiral za ameriškega predsednika, v resnici pa si le redki lahko privoščijo stroške in zdržijo fizični napor

devetmesečne volilne kampanje. Najbrž nam je že jasno, da gredo preference bogatašem in korenjakom, kar očitno penalizira dobrih del tudi sposobnih ameriških politikov, ki raje ostanejo v volilnem zakulisju.

»Nedemokratski« duh predsedniških volitev pa izstopa predvsem med volilci. To, da predsednika izvoli narod, je dejansko iluzija. Dobrih del volilcev bo svojo preferenco izrazilo šele potem, ko bo skupina povsem neraprezentativnih volilcev izvedla prvo pomembno selekcijo.

Ameriške predsedniške volitve slonijo vsekakor na »lovu na delegate«, saj bo za dokončnega predsedniškega kandidata izbran tisti politik, ki jih bo »polovil« največ. Na ponedeljek, ki pade po prvi novembrski nedelji bodo Američani nato izbirali med štirimi kandidati (po dva za vsako stranko), prava »president-to-be« pa sta dejansko le dva.

Do dragocenih delegatov se kandidati lahko dokopljajo na primarnih volitvah — ki so na sporedu v dveh tretjinah zveznih držav — in na »caucusih«. Primarnih volitev se udeležijo le tisti volil-

ci, ki so na volilnih seznamih zapisani kot člani ene ali druge strake, običajno pa to število ne presega 10 odst. vseh, ki imajo volilno pravico. Ti bodo morali izbrati predstavnika svoje stranke za predsedniško mesto ter določiti delegate, ki bodo kandidata podprli na strankarskih konvencijah. V ostalih državah pa so na vrsti »caucusi«, krajevne skupščine aktivnih članov, ki iz svojih vrst izbirajo delegate, od teh jih bo le nekaj šlo na okrajne konvencije, še manj pa se jih bo lahko udeležilo vsedrjavne konvencije, kjer se bodo pridružili onim, ki so jih določili na primarnih volitvah. Uspehe kandidatov izražamo v številu kandidatov na primarnih volitvah in v odstotkih pri »caucusih«. Te odstotke bodo morali šele pretvoriti v število delegatov, računsko operacijo pa običajno zahtevajo teden dni dodatnega dela.

V veliko zadoščenje tistih, ki so garali in trosili na tisoče dolarjev vseh devet mesecev pa se lahko zgodi, da se na strankarskih konvencijah delegati izneverijo kandidatu, ki si jih je s tolikšnim trudom priboril, in na pobudo stranke volijo za »outsidea«. (ef)

Republikanci prisegajo zvestobo Reaganu, pri demokratih vlada zmeda Bush, Dukakis in vsi ostali

George Bush je bistveno spremenil vsebino svojih volilnih govorov. Nič več ne omenja oblike »če bom izvoljen«, zdaj se je že opredelil za varianto »ko bom izvoljen«. Po osmih letih tihega, a pomebnega dela, v Reaganovi senci, se 64-letni Herbert Walker Bush pripravlja na volilno zmago, na nasledstvo H.S. Trumana in Geralda Forda. Oba sta namreč bila predsednikova namestnika, ki sta prevzela od Roosevelta oziroma Nixona, vodstvo države. V bivši Reaganovi Beli hiši naj bi se torej zaključila Busheva dolgotrajna politična kariera, ki jo je dolga leta podpiral predvsem z neverjetnim bogastvom, ki si ga je nagrmadil v Texasu, kjer spretno upravlja številna naftna polja.

Bush obljublja svojim volilcem, da bo strogo upošteval Reaganova navodila tako glede SDI kot pomoči contrasom. Na diametralno nasprotni poziciji se nahaja njegov najvidnejši nasprotnik, demokrat Michael Dukakis, ki bi z enim samim zamahom odpravil SDI, jedrska orožja in podprl predsednika Ariasa.

Najpomembnejše razlike v programski politiki je mogoče razbrati prav v načrtih vodilnih predstavnikov obeh strank, v samih strankah pa je teh razlik bistveno manj. Med republikanci so vsi kandidati prisegali zvestobo Reaganovi politiki, milijarder Du Pont in skrajno konservativni in zapri-

seženi protikomunist Jack Kemp pa sta se morala že odpovedati predsedniškim sanjam.

Pri preživelih demokratih so programi dokaj pestri in raznoliki. Komaj 40-letni Albert Gore, oče petih otrok, zagovarja ameriško zaprtje SZ in pomoč contrasom v Niakragvi, kar je v bistvenem nasprotju s politiko, ki jo vz-

trajno vodi temnopolti pastor Jackson: krčenje izdatkov v vojaške namene in širša pomoč najrevnejšim družbenim slojem. Republikanci in demokrati si nasprotujejo tudi glede vprašanja aids. Prvi bi radi uvedli obvezno testiranje prebivalstva, drugi — vsaj tisti, ki vztrajajo v predsedniški tekmi — se temu krčevito upirajo.

Volilne etape do novembra

Pot do predsedništva je sredi marca še tlakovana z dobrimi sklepi, bližajo pa se pomebne primarne volitve v državi New York, ki bodo 19. aprila. Newyorški guverner Mario Cuomo bi se lahko priključil demokratom, še posebno v primeru, ko se ne bi iztrojice kandidatov izluščila vsaj ena izstopajoča osebnost.

Na isti dan 20. aprila bodo demokratska vladna skupina določila 253 superdelegatov. 26. aprila bodo primarne volitve v Pennsylvaniji. Demokrati bodo do tedaj izbrali 75 odstotkov možnih kandidatov, republikanci pa 73 odstotkov. Naslednja pomebna etapa bo 3. maja, ko bodo na vrsti primarne volitve v Indiani in Ohio. Kandidati, ki do takrat ne bodo še opustili političnega boja, se bodo ponovno srečali 7. junija na primarnih volitvah v Californiji, New Jerseyu, Montani in New Mexico. Dobrih del predsedniških volitev bo takrat že mimo, na vrsti pa bosta še najpomembnejši etapi: strankarski konvenciji. Demokrati se bodo sestali 18. julija v Atlanti, republikanci pa 15. avgusta v New Orleansu. Šele takrat bodo Američani odkrili, kdo jim bo lahko predsedoval naslednja štiri leta.

Obisk v Homeinijevem Iranu (4)

»V Jugoslaviji je ruščina obvezen jezik«

BORUT KOS

Ob naslovu: čador ni obvezen samo za komaj rojene deklice; spodaj: prizor z iranskega mesta

Posadil me je na stol v neki mahjni celici, vendar mi ni dovolil sneti maske z oči. Po nekaj minutah sem zaslišal odklepanje vrat ter navzočnost dveh ljudi za mojim hrbtom, ker sem stolo imel obrnjeno tako, da sem vratom kazal hrbet. Potem ko so se vrata zaprla, sem vprašal, ali lahko snamem masko in odgovor v angleščini je bil pritrdilen. Zagledal sem dva možaka, oblečena po zahodnjaško, nista nosila niti brade, toda takoj sem ugotovil, da bosta moja zasliševalca, ker sta s seboj imela moje beležnice, potni list ter še nekaj papirjev.

Predstavila sta se kot oficirja za varnost in se me začela ogledovati. Ker sem sedel na edinem stolu, sta oba morala stati, postavila pa sta se tako, da mi je eden stal za hrbtom, drugi pa pred menoj. Tisti za hrbtom me je začel spraševati o osebnih podatkih, ki so bili napisani v potnem listu, drugi pa je ves čas molčal in me neprestano gledal v oči. Ko sem odgovoril na vsa vprašanja, sem moral še enkrat ponoviti vse podatke od imena in priimka do številke potnega lista.

Dejal mi je, da mi sploh nič ne verjame, potni list da je ponarejen, jaz pa sem Američan ali Anglež, o čemer že imajo podatke, in naj raje vse priznam. Hotel sem se obrniti k njemu, toda oficir pred menoj mi tega ni dovolil.

»Kako naj vam dopovem, da sem Jugoslovian?« sem začudeno vprašal.

Nič mi ni bilo več jasno.

»Mi že vemo, kaj si,« se je glasil hladen odgovor, »zato raje odgovorjaj na vprašanja.« Moral sem jim naštetati vse države, za katere sem imel vize v potnem listu. Namenoma jih nisem našteval po vrsti, tako da je oficir moral nekaj časa iskati pravi žig, še vedno namreč nisem hotel povedati, da sem bil prejšnje leto v Iraku. Sledila so podobna vprašanja, kot mi jih je zastavil homeinist na avtobusni postaji, vendar mnogo bolj podrobna: »Zakaj si v Iranu?«

Zlagal sem se, da študiram zgodovino in sem si prišel ogledat zgodovinske znamenitosti dežele, ki je bila nekoč center mogočne Perzijske države. Nisem hotel povedati pravega namena obiska, ker bi jima tako postal še bolj sumljiv. Nato sem moral naštetati vsa zgodovinsko pomembna mesta v deželi ter na kratko zgodovino tega območja. Še dobro, da se resnično zanimam za zgodovino. Kadar obiščem kakšno državo, me poleg ljudi in običajev najbolj privlačijo arheološko zanimiva mesta, zato že pred potovanjem dobro preštudiram kraje, ki jih nameravam obiskati. Mislim sem že, da se bom izvekel, vendar brez političnih vprašanj ni šlo.

»Kaj misliš o Homeiniju in njegovi politiki?« je bilo naslednje vprašanje. Že vnaprej sem ga pričakoval in Homeinija sem opisal kot nekakšnega rešitelja Irana, za katerim stoji vse ljudstvo. O njegovi politiki pa sem raje molčal, saj bi oficir, ki me je stalno gledal v oči, lahko opazil, da lažem. Zdela sta se mi zelo hladna in niti po glasu ali gibih nisem mogel ugotoviti, ali sem ju z odgovori prepračil ali ne. Možak, ki je stalno stal za hrbtom in me izpraševal, je stopil naprej, se naslonil na zid in brez zanimanja listal po potnem listu. Sedaj sta mi oba začela zastavljati vprašanja, predvsem o mojem mnenju o ZDA in odnosih z Iranom. Našteti sem jima moral tudi ves ameriški politični vrh z Reaganom na čelu in svoje mnenje o njih. Seveda so bili vsi barabe, izkoriščevalci, krivi za vse težave na svetu itd.; vedel sem se, kot da so zame ZDA s svojo politiko najslabša država na svetu, toda zdelo se je, da sem že zašel v skrajnost, in že je bila na vrsti Sovjetska zveza. Zopet enaki odgovori, le opravičil sem se, da razen nekaj pomembnih ljudi v samem vrhu sovjetske partije ne poznam drugih.

Bila sta vidno presenečena in sta mi rekla, da jih kot študent moram poznati, saj je Jugoslavija tesno povezana s SZ in tudi ruščina je obvezen tuj jezik v celi državi. Nič mi ni pomagalo zatrjevanje, da sem s severa države, kjer se učimo zahodne jezike in razen nekaj ruskih besed, ki so podobne našim, ne vem nič. Ne, oba sta poučena o tem, da je ruščina obvezen jezik, in naj začnem govoriti rusko ter tako dokažem, da sem Jugoslovian. Skoraj smo se že prepirali, zabrusil sem jima, da ne vesta, kje leži Jugoslavija, da sta popolna nevedneža v zemljepisu in podobno.

Vendar sem se kmalu umiril in raje čakal na naslednja vprašanja. Toda odprla sta vrata in mi dejala, da bosta z zasliševanjem nadaljevala naslednji dan, ker morata zbrati še nekaj podatkov, jaz pa naj raje premislim in vse priznam.

Ko sta odšla, sem si moral znova natkniti masko in oditi v celico. Čim

sem vstopil, so me vsi trije sojetniki obkrožili in »ruski prevajalec« je ostalima prevajal, kaj so me spraševali. Bil sem jezen sam nase, da sem med zasliševanjem vzkipel ter zamudil priložnost, da dokažem, kdo sem v resnici. Tolažili so me, da bo naslednji dan prav gotovo bolje in naj se ne zmenim za oficirje, ker so vsi po vrsti pravi omejevalci ter mi predlagali, naj raje skušam ostati kar se da brezbrizen, ko mi bodo zastavljali provokativna vprašanja. Ker sem popolnoma izgubil občutek za čas, sem vprašal, koliko časa me ni bilo. Povedali so mi, da so me zasliševali skoraj tri ure in da so že verjeli, da so me izpustili.

Ker nisem vedel, ali me bodo tudi naslednji dan zasliševali in koliko časa bom moral ostati v zaporu, sem poklical čuvaja ter zahteval telefon, da bi poklical našo ambasado. Ko je slišal, je skomignil z rameni in dejal, naj prosim oficirja, ki se ukvarja z menoj, češ da on nima nič pri tem.

Besen sem se sesedel v kot in se zatopil v misli. Skušal sem se umiriti in analizirati svoje odgovore, morda pa sem se kje zmotil ter s tem dal povod za nezaupanje oficirjev, vendar nisem našel nobenega vzroka, zato sem sklenil, da bom pri naslednjem zasliševanju ubral drugačno taktiko.

Dan se je vlekel v neskončnost. Komaj sem čakal na večerjo, pa ne zaradi lakote, ampak ker je bil to znak, da je nastopila noč. Ves večer sem se v zakajeni in vroči celici sprehajal od stene do stene, ni mi bilo do pogovora, le čakal sem, kdaj bom lahko zaspal. Če bi moral preživeti v takšni celici nekaj mesecev, bi prav gotovo znorel, vendar sem se tolažil, da bom prej ali slej na prostosti. Ves moker sem zaspal in zjutraj sem se odločil, da vstanem že za zajtrk, vendar se ga spet nisem niti dotaknil, samo čakal sem, da me odvedejo na zasliševanje.

Približno ob istem času kot prejšnji dan me je paznik spet odvedel v posebno celico. Kmalu zatem sta prišla moja »stara znanca«: pričakal sem ju brez maske na obeh, stol pa sem obrnil tako, da mi ni nihče mogel stati za hrbtom. Nekaj časa sta molče listala po papirjih, nato je tisti, ki mi je prejšnji dan zastavljaval vprašanja, rekel:

»Vemo, da delaš za ameriško obveščevalno službo.«

čakal je na mojo reakcijo, vendar sem bil pripravljen na takšna vprašanja, zato sem se delal popolnoma neprizadetega, kot so mi svetovali sojetniki.

»Nič me ne zanima, kaj mislite o meni,« sem mirno dejal. »Preden sploh začnem govoriti, bi želel navezati stike z jugoslovanskim ambasadorjem.«

Nasmehnila sta se, kakor da sem povedal dobro šalo, eden se mi je približal in uničujoče resno dejal: »Samo nekaj ljudi ve, kje se nahajaš, in tukaj boš ostal toliko časa, dokler vsega ne priznaš, zato je zate bolje, da začneš govoriti.«

»Kako naj vama dokažem, da sem iz Jugoslavije? tukaj je moj potni list in nobene pravice nimata, da me dlje zadržujeta!« je bruhalo iz mene.

Zopet se je nasmehnil in rekel: »Ta tvoj potni list nam ne pomeni čisto nič, ker ga v nekaj dneh lahko naredimo popolnoma enakega, z vsemi vizami v njem, zato ti ne bo nič pomagalo.«

»Kako naj vama potem dopovem, da nisem Američan? sem vprašal začuden, saj razen potnega lista in študentske izkaznice nisem imel ničesar, kar bi bilo iz Jugoslavije.«

»Začni govoriti rusko!« je ponovil kot prejšnji dan.

Tokrat sem jima bolj natančno razložil, kako je z ruščino pri nas, vendar mi zopet nista verjela, saj vendar ONI vse vedo.

Med mojim zagovarjanjem me je eden ali drugi prekinil in iznenada vprašal za kakšen podatek iz potnega lista, kot na primer, kdaj je bil izdan, na kateri strani so podatki o vešljavnosti in podobno.

Imel sem vtis, da sta me hotela ujeti nepripravljenega in še sreča, da sem s tem potnim listom prestopil toliko mej in izpolnil obrazceve vseh vrst, tako da sem na pamet znal vse podatke.

Končno sta prišla na dan z vprašanjem, za katero sem imel občutek, da sta ga hotela postaviti že prej: »Ali poznaš Johna Cooperja?«

»Če je to kakšen filmski junak, ga ne poznam, ker gledam TV bolj redko, če pa je postal predsednik ZDA, pa mi ni znano,« sem v šali odgovoril. Bilo je videti, da jima ni do šale.

»Cooper je ameriški vohun, ki smo ga pred nekaj dnevi prijeli, in vse je priznal. Tudi zate nam je povedal, zato je bolje, da vse priznaš, ker ti bo to samo koristilo.«

Nič več mi ni bilo jasno. Nisem vedel, ali naj se smejim ali jima kaj zabrusim nazaj, zato sem raje ostal tiho.

»Naštetj vse, ki so bili poslani v Iran kot vohuni, in zagotavljam ti, da ne boš imel težav,« me je začel nagovarjati eden.

Tokrat mi je bilo že vsega čez glavo in komaj sem zdrževal smeh, ko sem dejal: »OK. piši.«

Tisti, ki mi je prvi dan stal za hrbtom, je hlastno pograbil beležnico in s sijočimi očmi čakal.

»Torej, poznam Johna Wayna, Charlesa Bronsona,« sem začel naštevati. Hitel si je v farščini zapisovati imena, medtem ko se je drugi začel glasno smejati. Po farsko mu je nekaj razložil, nato je drugi zardel in zavpil: »Zakaj se delaš norca iz nas?!«

»Če bosta vidva mene spraševala neumnosti, vama bom odgovarjal na enak način. Najbolje je, da se resno pogovorimo, potem pa naredite z menoj, kar hočete,« sem mu odvrnil, ker nisem hotel več biti igračka v njihovih rokah.

Spogledala sta se in tisti, ki je razumel šalo, se je znova začel smejati, čeprav se je trudil, da bi ostal resen.

»Dobro, pustimo to,« je odvrnil drugi, ki se mi je zdel nekoliko zmeden. Nato me je začel spraševati tisti, ki je razumel šalo. Postavljali mi je nemogoča vprašanja vseh vrst, bila so popolnoma nepovezana med seboj: kaj mislim o punku, revoluciji v Iranu, njihovi nevurščenosti, kaj mi ljudje na ulicah govorijo itd.

Na vsa vprašanja sem odgovarjal na tak način, da je njima ugajalo, le o tem, da je Iran edina »prava nevurščena« država, smo se skoraj sporekli. Vrgel sem jima v obraz afero Irangate, dobavo orožja iz socialističnih in kapitalističnih držav (tudi o naših pošiljkah) in lažno podpiranje boja za osvoboditev Palestine. Tako se je zasliševanje spremenilo v moje obtožbe, katere sta skušala zanikati.

Po kakšnih treh urah sem ju znova vprašal, ali mi še vedno ne verjameta, da sem iz Jugoslavije. Tisti, ki je sprva vodil zasliševanje, se ni dal prepričati, medtem ko je drugi skomignil z rameni.

Dobro, vsaj enega sem prepričal, mi je rojilo v možganih. Nisem hotel, da bi spet odšla brez konkretnega odgovora, zato sem obrnjen k »nezaupljive-mu« skušal na vse načine opisati jugoslovansko ozemeljsko in politično strukturo in govoril vse mogoče reči, ki se tičejo Jugoslavije, da bi končno le došla, da je to moja domovina.

Poslušala sta me kakšne pol ure, nato pa je tisti, ki je prej skomignil z rameni, dal drugemu znak za odhod.

»Mi verjameta ali ne?« sem že ves obupan na pol zavpil.

»Jaz ti ne verjamem, vendar boš kmalu prost,« je hladno in vidno razočaran odvrnil tisti, ki sem ga z Johnom Waynom potegnil za nos.

»Kdaj bo to?« sem vprašal, ker sem hotel dobiti jasen odgovor.

»Mogoče jutri ali čez nekaj dni, to bomo še videli,« mi je odgovoril.

Ko pa sta odhajala skozi vrata in sem si jaz natikal masko na oči, mi je drugi zašepetal: »Še danes boš prost.«

Bil sem ves prepoten, ko sem si zopet snel masko, ker sta me v teh štirih urah psihično popolnoma izčrpala. Nisem vedel, ali naj verjamem, da bom še isti dan svoboden ali pa se bom moral znova vrniti v celico.

Čez kakšni dve uri je pome prišel čuvaj, mi prinesel potni list, beležnice in denar. Najbolj sem se bal, da so mi ukradli kaj denarja, vendar se je vse ujemalo.

Znova mi je nataknil masko na oči, me peljal pred celico, kjer sem si obul čevlje, in nato me je odvedel ven. Ko sem snel masko, sem bil že zunaj zavora, na istem mestu kot prvi dan in z gibi mi je pokazal, da lahko grem. S seboj pa mi ni prinesel nahrbtnika in ker ni znal angleško, mu sprva nisem mogel dopovedati, kaj mi manjka, zato sem ga začel zmerjati kar v slovenščini. Končno se mu je posvetilo, kaj hočem, in vrnil se je v poslopje, da mi prinese moje stvari.

Stražar, podoben buldogu, ki je stal ob zaporniki, mi je z gibi ukazal, da moram stopiti v neki kot, da ne bi videl v notranjost zavora, vendar sem bil pošteno razkačen in ker sem vedel, da se ne sme premakniti s svojega stražarskega mesta, sem ga začel izvarne razdalje glasno zmerjati, vse dokler mi ni čuvaj prinesel popolnoma razmetanega nahrbtnika. Nisem ga pustil oditi, dokler mi ni zložil vseh stvari vanj, a še te sem prej pogledal. Čeprav sem bil na prostosti, sem bil ves iz sebe, saj me je zasliševanje psihično zlomilo, tako da sploh ni ugovarjal, ko mi je pospravil nahrbtnik. Mislim tudi, da ni bil vajen takšnega obnašanja, ker so prav gotovo ostali zaporniki, ko so bili enkrat na prostosti, hoteli čimprej zapustiti ta kraj.

Ko sem prišel na glavno ulico, sem v arabščini vprašal pravega mimoidočega za naslov ulice, kjer je zapor, kajti nikjer nisem imel potrdila, da sem bil v njem in lahko se v bodoče zgodi, da bom kakšnemu ambicioznemu homeinistu sumljiv ter se bom znova znašel za zapahi. Odpravil sem se na avtobusno postajo, da bi kupil vozovnico za Teheran. Skušal sem še prej poiskati homeinista, ki me je spravil v zapor, vendar ga na njegovo srečo ni bilo v pisarni, saj bi mu tako besen, kot sem bil, prav vse vrgel v obraz. Mogoče je bilo tako še bolje, saj sem se, ko sem se umiril, kar sprjaznil s tremi izgubljenimi dnevi, poleg tega pa bi si lahko zopet nakopal težave, če bi ga v takšnem stanju še enkrat srečal.

Tokrat sem imel težave z nakupom vozovnice, vsi so mi zatrjevali, da je ni mogoče dobiti. Taval sem po terminalu od agencije do agencije, ko me je iz neke pisarne poklical moški srednjih let in me vprašal, kaj hočem.

Zopet težave, sem si mislil, toda izkazalo se je, da mi hoče le pomagati. Rezerviral mi je za popoldan vozovnico, katero sem prišel kupiti tri ure pred odhodom. Med pogovorom, ko sem mu tudi opisal prestano doživetje, me je skušal potolažiti, češ da se mi kaj takega v drugih predelih države mogoče ne bo zgodilo, ker so homeinisti v centralnem in južnem delu države bolj razumevajoči.

Dovolil mi je, da sem v pisarni pustil nahrbtnik, tako da sem čas do odhoda izkoristil za temeljit ogled mesta. Taksiji so izredno poceni, zato sem mesto prehodil po dolgem in počez, celo industrijsko cono sem si ogledal, saj v državi lahko vidiš le malo industrije. To je bilo prvo veliko mesto v Iranu, zato sem iskal v njem kaj skupnega s podobnimi mesti v drugih arabskih državah. Mesto samo se mi je zdelo nekoliko enolično; enake zgradbe vse naokoli in ulice, razen v samem središču, so bile precej mrtve. Svetla izjema je tako ostal le bazar, zgrajen v petnajstem stoletju.

Nekatere stranke že spretno izkoriščajo položaj

Delavci škedenjske železarne včeraj skoraj povsem ohromili mestni promet

Delavci škedenjske železarne AIT so na včerajšnji protestni manifestaciji izrazili svojo jezo in zaprepanost zaradi odločitve družbe Finsider, ki name-rava obrat zapreti ob koncu leta. Sindikati so oklicali stavko, ki se bo v razčlenjeni obliki nadaljevala še danes in jutri, demonstracija delavcev pa se je začela že ob 7.30 na Trgu Valamaura, kjer je bilo zbirališče. Od tod so v sprejeto krenili proti mestnemu središču, mestoma pa ustavljali promet po glavnih cestah in s tem povzročili nepopisen kaos. Sprejeto je vseskozi spremljalo veliko število pripadnikov sil javne varnosti, njihova prisotnost pa je bila še posebno vidna v strogem mestnem središču, saj je bilo na primer ob glavnem vhodu v deželno palačo kak ducat agentov. Resnici na ljubo pa je bila solidarnostna udeležba prebivalstva kljub vročim pozivom sindikata in nekaterih političnih sil neznatna.

Pred sedežem deželnega sveta je prišlo tudi do neprijetnih spodrselijev, za katere je še enkrat poskrbel tržaški župan Staffieri. S poslancem LpT Camberjem in občinskim odbornikom Fortijem je namreč "sestavil" delegacijo tržaške občinske uprave in zahteval ločeno srečanje z načelniki deželnih svetovalskih skupin, ki so sicer čakali na delegacijo delavcev in sindikalnih organizacij. Staffieri je želel deželne upravitelje podrobneje seznaniti s prekinitvijo občinske seje v znak solidarnosti s škedenjskimi železarji. Priložnost pa je takoj izbral poslanec Camber, ki je začel ostro napadati načelnika demokratske skupine, češ da je za tako neugoden razplet položaja železarne kriva prav njegova

stranka. Kot nam je pozneje povedal tajnik tržaške KPI Poli, bi tako neumestno zadržanje lahko hudo kompromitiralo že itak napeto vzdušje, ki je vladalo v deželni palači in pred njo. Očitno je namreč, da so železarji pripravljali tudi na najostrejšo obliko boja za ohranitev delovnih mest. Spodrseljaj torej, ki gre bolj v korak s prenačljeno predvolilno kampanjo nekaterih strank, kot pa z upravičenim protestom delavcev in sindikatov.

Kot smo že omenili, je bil mestni promet popolnoma ohromljen še do poznih popoldanskih ur. Skupina manifestantov se je namreč okrog polneve "umestila" pred železniško postajo, se pravi prav na najbolj kritično prometno vozlišče, druga skupina pa je zasedla del tračnic in tako preprečila odhod in prihod vlakov. Železniška uprava je zato poskrbela, da sta se dva vlaka ustavila pri Grljanu oziroma v Tržiču. Do tod gola kronika demon-

stracije. Politični in gospodarski ter sindikalni krogi pa te dni mrzlično izdajajo protestne note in tiskovna sporočila ter besedne napade na neustrezno politiko državnih finančnih družb, ki Trst in njegovo že itak betžno gospodarstvo bolj ali manj namerno pehajo v propad. Iz številnih dopisov je mogoče razbrati skoraj enotno mnenje, in sicer, da prebivalstvo, zlasti pa delavci nikakor ne morejo več zaupati niti vladnim krogom niti gospodarstvenikom in finančnikom, ki jim s svojevrstnimi kriteriji krojijo usodo. Prav zato je toliko bolj odbijajoča trditve podtajnika pri ministrstvu za državne udeležbe Santarellija, ki je tržaškemu županu povedal, da o zaprtju javnih industrijskih obratov odloča lahko le vlada in nihče drug in da dokončno zaprtje škedenjske železarne torej ni tako neizpodbitno dejstvo. Komu verjeti? Predsedniku družbe IRI, ki se je tako neslavno izkazal na nedavni deželni konferenci o javnih podjetjih v FJK, ministru Granelliju, morda ministru za industrijo Battaglii, ki se vsaj v skrbi za Trst ni ravno odlikoval, ali nemara državnim finančnim družbam, ki so na Tržaškem in Goriškem že odpisale 2.500 delovnih mest? Zaskrbljenost nad nastalim položajem so tako izrekli domala vsi gospodarski in politični ter upravni predstavniki, med katerimi komunisti, socialisti, Tržaško gibanje, miljski občinski odbor, občinski svetovalec LpT. Na pristojna ministrstva pa je poslanec Camber naslovil vprašanje o tem, kako nameravajo izvajati svoje pristojnosti in se zavzeti za rešitev železarne in njenih 1190 delavcev. (mi)

Pred ponedeljkovo sejo občinskega sveta

Vrsta srečanj v nabrežinski občini za rešitev krize

V devinsko-nabrežinski občini se s pospešenim tempom nadaljujejo razgovori med strankami, da bi našli izhod in krize po odstopu župana Brezigarja in njegovega odbora. Cilj pogovorov je, da bi našli sporazum še pred ponedeljkom, ko se bo spet sestel občinski svet za izvolitev župana in odbor-nikov. Že danes naj bi se z demokristjani sestali predstavniki Slovenske skupnosti in socialisti, za jutri pa je na programu srečanje med KD, SSK in KPI.

Devinsko-nabrežinska sekcija KPI Enrico Berlinguer je medtem objavila tiskovno poročilo, ki pravi, da je skupščina članov sekcije z zadovoljstvom vzela na znanje, da so se druge politične sile pridružile predlogu, ki ga je komunistična svetovalska skupina sprožila na zadnji seji občinskega sveta: se pravi najti sporazum brez vnaprejšnjih izključevanj na osnovi programa, ki naj se loti problemov in perspektiv občinske uprave. Po mnenju sekcije KPI je to edina pot iz slepe ulice, v katero je občno pripeljala prejšnja večina KD-PSI-SSK.

Tiskovno poročilo nabrežinske sekcije se zaključuje z napovedjo, da bo KPI za preprečitev komisar-ske uprave in predčasnega razpusta občinskega sveta nadaljevala v prihodnjih dneh srečanja z drugimi demokratičnimi političnimi silami, da bi našli večinsko rešitev, ki bi jamčila stabilnost občinske uprave.

Občina Devin-Nabrežina prejela evropsko nagrado

Devinsko-nabrežinska občina je prejela pomembno priznanje za posege na področju zaštite okolja. Županu Brezigarju bodo namreč jutri v Bruslju izročili prvo nagrado natečaja, ki ga je razpisal Svet občin in dežel Evrope ob priliki evropskega leta okolja. Nagrada za kategorijo občin, ki imajo od 2 tisoč do 10 tisoč prebivalcev, je bila dodeljena tudi waleški občini Llantwit Major. Med devinsko-nabrežinsko občino in občino iz Walesa že dalj časa vladajo prijateljski odnosi.

Natečaj, ki je bil razpisan leta 1987, je bil namenjen skupinam dveh ali več pobratenih občin, pa tudi takim, ki jih vežejo odnosi sodelovanja in prijateljstva, ki pripadajo vsaj dvema od dvanajstih držav EGS in ki so realizirale konkretne posege na področju okolja. Devinsko-nabrežinska občina je predstavila realizacijo Rilkejeve pešpoti, ki je bila odprta lansko leto v sklopu pobud ob evropskem letu okolja. V južnem Walesu so uredili podobno pešpot, Glamorgan Heritage Path, ki se vije po severni obali Bristolkega kanala, geološko in naravoslovno okolje pa je povsem različno. Obe pešpoti pa imata enak cilj, in sicer usmeriti prebivalce na stezo, ki je zavarovana z naravoslovnega vidika in ki nudi različne naravoslovne zani-

mivosti. Še nekaj drugega veže ti dve naravoslovni stezi in sicer zavoda združenega sveta, ki delujeta na področju zaštite okolja s posebnimi programi. V občini Llantwit Major deluje namreč Atlantski zavod združenega sveta, ki je prvi tovrstni zavod in soroden devinskemu.

Župan Brezigar je izrazil zadovoljstvo devinsko-nabrežinske uprave in poudaril, da so realizacijo Rilkejeve pešpoti omogočili tako Pokrajina Trst, ki je sama uresničila del steze, kot Dežela Furlanija-Juljska krajina z znatnim finančnim prispevkom, ki ga je dodelila devinsko-nabrežinski občini, pa tudi tržaška Turistična ustanova. Gre torej za konkretni primer sodelovanja med različnimi ustanovami, ki sodelujejo tudi pri realizaciji drugih posegov, kot na primer pri ovrednotenju parka ob izvrih Timave.

V ostalih kategorijah sta italijanskim občinam bili dodeljeni še dve nagradi za prvo mesto in nagrada za drugo mesto. Prvi nagradi sta bili dodeljeni občini Carrara (za kategorijo občin od 50 do 100 tisoč prebivalcev) in občini Turin (za kategorijo občin z več kot 500 tisoč prebivalcev). Drugo nagrado, v kategoriji občin s 100 do 500 tisoč prebivalci, pa je prejela občina Reggio Emilia.

Pomembni koraki k informatizaciji tržaških pristaniških dejavnosti

Danes skorajda ni gospodarske dejavnosti, v kateri ne bi bilo mogoče s pridom uporabljati informatike. To velja tudi za gospodarske infrastrukture in sisteme, kot so pristanišča in prevozniki sistemi. Prav zato je deželna uprava poverila družbi Informatica Friuli-Venezia Giulia nalogo, naj izdela načrt za informatizacijo pomorskih, špeditskih in pristaniških dejavnosti v Furlaniji-Juljski krajini in še zlasti za informatizacijo tržaškega pristanišča. Načrt je zdaj po dveh letih dela nared in včeraj so ga slovesno predstavili v hotelu Jolly v Trstu. Takoj po predstavitvi pa so v bližnji stavbi slovesno odprli sedež pred nekaj meseci ustanovljene družbe SIT, ki bo načrt za informatizacijo pristaniških dejavnosti začela uresničevati.

Načrt oziroma raziskavo za informatizacijo so predstavili deželni odbornik za prevoze Giovanni di Benedetto, deželni odbornik za finance Dario Rinaldi in podpravnatelj družbe Informatica Friuli-Venezia Giulia Corrado Bonfanti. Di Benedetto je izkoristil priložnost, da je naštel vse pomembnejše ukrepe deželne uprave na področju prevozov v zadnjih letih. Med drugim je povedal, da so zdaj izdelani vsi deželni načrti, ki zadevajo to področje, kar bi sistemu prevozov Furlanije-Juljske krajine moralo omogočiti skladen razvoj. V ta okvir sodi tudi načrt za informatizacijo pomorskih, špeditskih in pristaniških dejavnosti, ki bi moral prispevati k večji konkurenčnosti deželnih pristanišč in še zlasti tržaškega na vsedržavni in mednarodni ravni.

Odbornik Rinaldi je poudaril, da je deželna uprava v zadnjem desetletju opravila tudi velik finančni napor za posodobitev prevoznih infrastruktur in sistemov v Furlaniji-Juljski krajini, kar je našo deželo že znatno približalo najrazvitejšim predelom Evrope. Omenil je med drugim podvojitev železniške proge Videm-Trbiž, avtocestno povezavo Trsta z Avstrijo, gradnjo ranžirnih postaj v Cervinjanu in Pordenonu, še posebej pa okrepitev deželnih pristanišč,

pri čemer je deželna uprava večkrat prevzela bremena, ki bi sicer sodila v pristojnost države. Sem spada tudi načrt za informatizacijo pomorskih, špeditskih in pristaniških dejavnosti, ki ga je na predstavitvi podrobneje osvetlil Bonfanti.

Načrt zadeva informatizacijo štirih temeljnih dejavnosti, in sicer carinskih pregledov, skladiščenja, kontejnerskega terminala in železniških prevozov v pristanišču. Načrtovalci so se med drugim opirali na avantgardne izkušnje pristanišč v Rotterdamu, Hamburgu, Antwerpnu in Felxtowu (Velika Britanija), ki je prav zaradi učinkovite informatizacije na področju kontajnerskega prometa že prekosil London in Liverpool. Podpravnatelj družbe Informatica Friuli-Venezia Giulia je med drugim povedal, da so se načrtovalci pri svojem delu ozirali predvsem na tržaško pristanišče, a poudaril je, da je mogoče načrt uporabiti tudi pri ureditvi drugih (ne nujno pristaniških) prevoznih vozlišč v deželi in izven nje.

V hotelu Jolly so včeraj dopoldne takoj po načrtu za informatizacijo uradno predstavili tudi družbo SIT («Sistemi interportuali Trieste»), ki bo ta načrt začela uresničevati v tržaškem pristanišču. Predstavil jo je njen predsednik Giacomo Borruso, ki je sicer dekan tržaške Ekonomske fakultete. Družbo so ustanovili zasebni pristaniški in pomorski podjetniki (razpolagajo z 51 odstotki delnic), finančna družba Finporto (22), informatiki družbi SISA (10) in Informatica Friuli-Venezia Giulia (10) in državna družba za spodbujanje industrijskih dejavnosti SPI (7). Novoustanovljena družba si je uredila sedež v bivšem pristaniškem skladišču na Korzu Cavour 2/2 (nasproti hotela Jolly), ukvarjala pa se bo predvsem s carinjenjem in skladiščenjem v tržaškem pristanišču. To vsaj v začetni fazi, kajti v njenih načrtih je, da bi krila celotni deželni prevozniki sistem.

Danes seminar o vplivu hrupa na naše zdravje

»Hrup v življenjskem in delovnem okolju« je naslov enodnevnega seminarja, ki se bo danes ob 9. uri začel v Kongresnem centru Pomorske postaje in na katerem bodo obravnavali zvočno onesnaženje in učinkovitost dosedanjih posegov proti mestnemu in industrijskemu hrupu. Seminar prireja Univerzitetni inštitut za medicino dela in uradi za medicino dela pri krajevnih zdravstvenih enotah Furlanije-Juljske krajine ter sodi v sklop izpopolnjevalnih tečajev o zdravstvenem varstvu delavcev, ki jih omenjene ustanove prirejajo na področju industrijske higijene, preventivne medicine dela in poklicne patologije. Glavni namen tečajev je spodbuditi poenotenje kriterijev in metod poseganja ter izvajanja zdravstvenega nadzora v delovnih okoljih.

Na današnjem seminarju, četrtem iz tega niza, bodo torej govorili o negativnih učinkih hrupa na človekovo zdravje. Obravnavali bodo mestni hrup, katerega tarče so vsi občani, in industrijski hrup, ki prizadene predvsem industrijske delavce. Seminar se bo začel z uvodom ravnatelja Inštituta za medicino dela pri Univerzi v Trstu Gobbata. Dopoldanska predavanja bodo posvečena mestnemu hrupu. O analizi virov in o metodologiji zbiranja podatkov bo predaval Alberto Russignan od Medkrajne službe za preventivo, prof. Ferri od Službe za medicino dela pri tržaški KZE pa bo predaval o vrednotenju motenj. Pred opodalskim premorom bo Russignan spregovoril še o zakonih, ki obravnavajo zvočno onesnaženje.

Dopoldanska predavanja bodo posvečena analizi industrijskega hrupa. Prvi bo o zakonih Evropske gospodarske skupnosti in o standardnem načrtu ISO 1999 govoril prof. Gabelli od Medkrajne službe za preventivo iz Pordenona, nato pa bo prof. Boventi z Univerzitetnega inštituta za medicino dela predaval na temo »Impulzivni hrup«. Nazadnje bo prof. Fiorito iz istega inštituta govoril na temo »Avdiometrični izvid: metode izvajanja in vrednotenja«.

Veliko več znanstvenikov dela za vojno kot za mir

»Ko bom odrasel, se bom boril za mir«, »Meni pa bo mir kupil očka«. To je namišljeni pogovor dveh dečkov, ki si ga je izmislil italijanski humorist, da bi opisal miselni postopek večine italijanskega prebivalstva, ki se noče resno spoprijeti z vprašanjem miru in ki se ne zaveda, da je dandanes zaradi ogromne količine jedrskega orožja svet v hudi nevarnosti. »Potrebno je, da se ljudje zavedajo kritičnega položaja, v katerega je zašlo vse človeštvo in da se mu uprejo s stvarnimi in učinkovitimi pobudami,« je na nedavnem predavanju zatrdil član Združenja znanstvenikov za razorožitev prof. Gianni Vannini, ki je razveseljivo-mu številu mladih poslušalcev (v glavnem študentom fizike, ki so skupno z Mirovnim odborom študentov Univerze bili pobudniki predavanja) podal krajiš zgodovinski pregled razvoja jedrskega oboroževanja in posledic jedrske eksplozije od Hirošime in Nagasakija do današnjih dni.

Predavatelj je podčrtal dejstvo, da je na svetu 50 tisoč jedrskih bomb. Te bi povzročile milijonkrat močnejšo eksplozijo od tiste v Hirošimi. In vendar so med znanstveniki številnejši tisti, ki vsak dan raziskujejo in delajo za vojno, kot tisti, ki se borijo za razorožitev, je še povedal prof. Vannini. Zato ima v tem okviru velik pomen Nobelova nagrada za mir, ki so jo leta 1985 podelili Svetovnemu združenju zdravnikov za mir. Izredno važen je seveda tudi lanski washingtonski sporazum obeh veleesil, čeprav je po mnenju predavatelja pomembnejši z etičnega kot pa s praktičnega vidika, kajti v resnici se količina jedrskega orožja ni zmanjšala, nasprotno, celo povečala se je. Kaj je treba torej storiti? Prof. Vannini trdno verjame v učinkovitost družbenega nadzorstva. Zato je poudaril, da se vedno rad odzove vabilom šol in drugih organizacij, ki se zavedajo dragocenosti miru, saj »čemu siliti otroke, da si umijejo zobe, in skrbeti za njihovo prehrano, ko nimajo možnosti, da bi preživel« se je vprašal Vannini. (kp)

V kratkem bodo začeli graditi nadvoz s Trajanovega nabrežja

Nadvoz, ki bo povezoval Trajansko nabrežje z vhodom na novo supercesto med novim pristaniščem in kraško planoto, naj bi v kratkem dogradili, saj so denarna sredstva za njegovo uresničitev dejansko zagotovljena. Državni finančni zakon predvideva namreč dodelitev 20 milijard lir za leto 1988 in 15 milijard lir za leto 1989, namenjenih gradnji nadvoza. Pravzaprav gre za finansiranje, ki je bilo predvideno že z Osimskimi sporazumi. Predvideno nakazilo naj bi v celoti krilo stroške za gradnjo objekta. Vključitev teh stroškov v državni finančni zakon sta v parlamentu predložila poslanca Sergio Coloni in Willer Bordon.

Pristaniška ustanova je že sprejela načrt za gradnjo nadvoza. S cestnim podjetjem ANAS bo morala sedaj storiti vse potrebne uradne korake za uresničitev načrta. Nadvoz bo izredno pomemben za promet v novem pristanišču. Gradnja nove ceste je zelo nujna, saj številni težki tovornjaki, ki prevažajo tovor v pristanišče in iz njega, hudo obremenjujejo promet po tržaških mestnih ulicah. Ta pa se bo predvidoma še precej povečal z namestitvijo načrtovanih novih ladijskih privezov ob Trajanskem nabrežju.

Pod Montebellom junija stalna razstava o znanosti

V paviljonu D na Tržaškem velesejmu, v pritličju katerega sta imeli Avstrija in Jugoslavija dolgo vrsto let svoji stalni razstavišči, bodo namestili Laboratorij za znanstveno imaginacijo. Sporazum o njegovi ustanovitvi sta pred nekaj dnevi v Mednarodnem centru za teoretsko fiziko podpisala predsednik Mednarodnega sklada »Trst za napredek in neodvisnost znanosti« Abdus Salam in predsednik Velesejske ustanove Gianni Marchio. Vloga Laboratorija, ki mu je Sklad za Trst že namenil finančni prispevek, bo dvojna: izpopolnjevalna (razstavo bodo občasno dopolnjevali) in družbeno-didaktična (obiski šol, pospeševanje zanimanja prebivalstva za znanstveno raziskovanje itd.). Občinstvo si bo lahko ogledalo Laboratorij znanstvene imaginacije že na junjskem Mednarodnem tržaškem vzorčnem velesejmu.

Delno sprejet priziv Kmečke zveze

TAR suspendiral imenovanje predstavnika kmetov v EZIT

Deželno upravno sodišče (TAR) je včeraj začasno ukinilo učinkovitost odloka, s katerim je predsednik deželne odbora pred nedavnim imenoval predstavnika Zveze neposrednih obdelovalcev (Coldiretti) Giuliana Saulija v upravni odbor Ustanove za tržaško industrijsko cono (EZIT). S tem je sodišče delno sprejelo priziv, ki ga je proti temu imenovanju vložila Kmečka zveza, in sicer zato, ker je menila, da ima do mesta v upravnem odboru EZIT pravico sama.

Poglejmo natančneje, za kaj gre. Statut EZIT določa, da predsednik deželne odbora imenuje v upravni odbor te ustanove tudi predstavnika kmečkih stanovskih organizacij s Tržaškega. Deželni odbornik za industrijo je v skladu s tem že 3. januarja 1979 pisal Kmečki zvezi in Zvezi neposrednih obdelovalcev ter ju pozval, naj se dogovorita za skupnega kandidata. Kmečka zveza je 17. januarja 1979 odgovorila, da so odnosi z drugo kmečko organizacijo težavni, zaradi česar je kot najbolj reprezentančna in najštevilčnejša organizacija predlagala svojega kandidata.

Stvar je potem zaspala za skoraj devet let, saj je Dežela obnovila vodstvo EZIT šele proti koncu lanskega leta, in sicer z odlokom, ki ga je predsednik deželne odbora Biasutti izdal 26. novembra 1987. S tem odlokom pa ni bil imenovan predstavnik Kmečke zveze, marveč predstavnik Zveze neposrednih obdelovalcev, in sicer že omenjeni Giuliano Sauli. Proti temu odloku je Kmečka zveza prav kmalu vložila priziv prek odvetnika Petra Sanzina.

V prizivu je rečeno, da na Tržaškem delujeta dve kmečki sindikalni organizaciji, to je Kmečka zveza in Zveza neposrednih obdelovalcev, prva pa da je najštevilčnejša in najbolj reprezentančna. Na volitvah za kmečko bolnišnico blagajno je Kmečka zveza prejela 293 glasov, Zveza neposrednih obdelovalcev pa 224 glasov. Poleg tega je dejavnost patronata Kmečke zveze INAC občutno večja od delovanja patronata Zveze neposrednih obdelovalcev EPAC. Dežela vse te podatke natančno pozna. Po mnenju Kmečke zveze je zatorej imenovanje kmečkega predstavnika, ki ga vsebuje odlok predsednika deželne vlade z dne 26. novembra, protizakonito, saj deželna uprava nima pravice ravnati v nasprotju z najosnovnejšimi načeli reprezentančnosti.

Spričo dejstva, da med obema pristojnima organizacijama ni bil dosežen sporazum, bi po mnenju Kmečke zveze deželna uprava bila dolžna imenovati predstavnika, ki ga je predlagala najbolj reprezentančna organizacija. Vsekakor pa bi morala ta uprava utemeljiti, zakaj je v tem primeru izbrala predstavnika, ki ga je predlagala manj številna organizacija. Iz teh razlogov je Kmečka zveza zahtevala, naj deželno upravno sodišče razveljavi omenjeni odlok oziroma imenovanje kmečkega predstavnika, ki ga odlok vsebuje, že takoj pa naj ukine njegovo učinkovitost.

Prav to zadnjo zahtevo je deželno upravno sodišče včeraj dejansko sprejelo. Že iz tega dejstva je mogoče ugibati, da bo zelo verjetno tudi povsem razveljavilo omenjeno imenovanje. A za to bo treba počakati na dokončno razsodbo.

Z novim večinskim delničarjem

Družba Lloyd Adriatico si obeta še večji razmah

Švicarska zavarovalna družba Suisse Re, druga največja na svetu, je včeraj uradno potrdila vest, da je podvojila svojo finančno udeležbo pri luganski družbi Gotthardfinanz (od 47,5 odstotka je prešla na 95 odstotkov) in tako prevzela tudi finančni nadzor nad tržaško zavarovalnico Lloyd Adriatico. Luganska Gotthardfinanz, ki je vstopila med delničarje tržaške zavarovalnice že konec šestdesetih let, je namreč v posredni ali neposredni obliki udeležena pri njeni glavnici s kar 52 odstotki. Z odkupom delnic, ki so bile svojčas last barona Rotschilda, je zürška Suisse Re prevzela kontrolo luganske Gotthardfinanz in torej tudi tržaške zavarovalnice, ki je med največjimi v Italiji.

Vest, da ima Lloyd Adriatico novega večinskega delničarja je v tržaških sindikalnih krogih povzročila precejšnje presenečenje. Sindikalna zveza CGIL, CISL, UIL in avtonomni sindikat družbe Lloyd Adriatico FNA sta včeraj delila letake, s katerim previdno ocenjujeta finančno potezo, ki je omogočila švicarski družbi, da je prevzela večino delnic tržaške zavarovalnice. Po mnenju sindikatov bo vključitev v tako veliko mednarodno finančno družbo omogočila znatno okrepitev tržaške zavarovalnice, tako na mednarodnem kot na italijanskem tržišču, še posebno, če upoštevamo sprostitev tržišč Evropske gospodarske skupnosti, do katere bo prišlo leta 1992. »Razvoj podjetja bodo odslej pogojevale odločitve švicarske družbe,« nadaljuje sindikalna nota »zato pa se morajo uslužbenci in vse mesto zavzeti, da ostaneta upravni in načrtovalni center znotraj tržaške družbe. Podpora

novega lastnika bi morala okrepiti položaj tržaške zavarovalnice na širšem tržišču, ne da bi jo kakorkoli ovirala pri samostojnem delu.

Vest je potrdil tudi pooblaščen upravitelj in generalni direktor tržaške družbe Antonio Sodaro, ki je izrazil veliko zadoščenje nad doseženim dogovorom. Dejal je namreč, da bo s skupnim delom lažje premostiti zahteve vse bolj agresivne mednarodne zavarovalne ponudbe in liberaliziranega tržišča. »Zavarovalna družba Suisse Re, ki razpolaga z 11 tisoč milijardami kapitala,« je nadaljeval Sodaro, »nam omogoča, da okrepimo vsa področja naše dejavnosti. Zato si obetamo še večji poslovni razmah.« Sodaro je nato zagotovil, da bi sedež družbe ostal v Trstu, da se vodstvo ne bo spremenilo in da ne bodo skrčili delovnih mest. Po njegovih besedah naj bi vodstvo švicarske družbe imelo popolno zaupanje v sedanjo upravo tržaške zavarovalnice, ki je lansko poslovno leto zaključila s 24 milijardami fir presežka. Voditelji Suisse Re bodo sicer postali člani njenega upravnega sveta, ne bodo pa spremenili upravne politike tržaške zavarovalnice.

V finančnih krogih se je vest, da ima Lloyd Adriatico novega prestižnega večinskega delničarja, razširila verjetno že pred dnevi, saj se je vrednost njenih delnic na borzi občutno povečala. Tržaška družba, ki so jo ustanovili 28. marca 1936 z imenom »Mutua Sabauda di Assicurazioni« in kateri so spremenili ime šele po drugi svetovni vojni, se je sredi šestdesetih let uvrstila med najuspešnejše italijanske zavarovalnice.

Mladi KD počastili spomin na Mora

Ob 10. obletnici ugrabitve in umora Alda Mora ter umora petih članov njegove telesne straže, so člani deželne mladinskega gibanja KD priredili komemorativno srečanje za počastitev spomina velikega italijanskega državnika. Člani katoliške mladine so zbrano prisluhnili besedam predstavnika gibanja Danieleja Dameleja in zadnjemu govoru, ki ga je pokojni Moro prebral v parlamentu leta 1978. Prisotni so se nato v velikem številu udeležili razgovora, v katerem so natančno razčlenili izjave in predloge, ki jih je Moro podal v svojem govoru. Ob koncu so se združili v skupni molitvi.

Danes skupščina Novinarske zbornice

Deželna Novinarska zbornica Furlanije-Juljske krajine opozarja svoje člane, da bo danes na njenem sedežu na Korzu Italija 12 redna letna skupščina za odobritev obračuna 1987 in predračuna za tekoče leto. Skupščina bo v prvem sklicanju ob 16. uri, v drugem pa ob 16.30.

Okrogla miza NŠK

Narodna in študijska knjižnica prireja drevi ob 18. uri okroglo mizo z naslovom »Prva svetovna vojna skozi izkušnjo in zgodovinski spomin ljudi na Primorskem — Vprašanje interpretacije in metodološkega pristopa«. Na srečanju, ki bo v Gregorčičevi dvorani, Ul. sv. Franciška 20/2, bodo govorili zgodovinarji iz Rovereta, Trsta, Gorice, Ljubljane, Kopra, Nove Gorice in Maribora.

Razgovor s pobudnikom posveta o politiki za mlade

V Italiji je potrebna usklajena politika za mladinska vprašanja

Dobro vemo, da Trst ni mesto mladih. Srednja starost njegovih prebivalcev se iz leta v leto viša, vrtci in šole se praznijo in nadomeščajo jih domovi za ostarele. Vse bolj se zdi, da je mesto potrebno predvsem načrtovanja, ki bi upoštevalo zahteve in potrebe ostarelih. In vendar se danes, kot smo že poročali, v Kongresnem centru Pomorske postaje ob 10. uri začne tridnevni posvet z naslovom »Politika za mlade«, ki ga prireja Pokrajina Trst in Zveza italijanskih pokrajin UPI. Da bi bolje spoznali razloge, ki so privedli organizatorje do odločitve za to pobudo (včasih se človeku poraja sum, da se taki posveti rodijo bolj iz želje politikov, da se »pokažejo« kot iz resne potrebe po preverjanju položaja) smo na Pokrajini obiskali podpredsednika vsedržavne komisije UPI za mladinsko politiko **Manfredija Poiluccija**, ki je tudi resnični pobudnik današnjega posveta.

Pred dvema letoma je Pokrajina izvedla raziskavo med mladimi iz tržaške pokrajine. Ali ni današnji posvet pravzaprav nadaljevanje tiste raziskave? Če to drži, zakaj ste se potem odločili, da razširite posvet na vsedržavno raven?

Hoteli smo izkoristiti zanimivo priložnost. Meseca julija je bil v Terniju v Umbriji vsedržavni posvet krajevnih upraviteljev, ki se ukvarjajo s politiko za mlade. Udeleženci smo se takrat odločili, da v letošnjem letu priredimo vsedržavni posvet o politiki za mlade. Predlagal sem, da bi bil posvet v Trstu, in to iz različnih razlogov: v prvi vrsti, ker smo v Trstu izvedli omenjeno raziskavo in ker je mesto zanimivo z geografskega vidika, paradoksalno pa tudi zaradi visoke srednje starosti prebivalstva, kar je pravzaprav projekcija situacije, ki bo v Italiji leta 2000. Glejte, mladi postajajo redkost. Zato je toliko bolj pomembno, da jih zaščitimo.

Ste se pri pripravi posveta posvetovali tudi s tukajšnjimi mladinskimi organizacijami?

Seveda. In priznati moram, da nismo pričakovali tako številne in navdušene udeležbe mladih. Pomislite, da so nas nekateri celo prosili, da bi se lahko za svojo samostojno pripravo na posvet (s poročili in posegi v razpravo) poslužili struktur Pokrajine. Zdi se, da je leto '68 kar precej oddaljeno, kajne?

Kako to, da niste k pripravi posveta povabili slovenskih mladinskih organizacij?

Opravičiti se moram slovenskim mladinskim organizacijam, ki niso bile povabljene. Resnično je šlo za povrnitev. Povabili smo namreč najprej vse slovenske in italijanske mladinske strankarske organizacije, potem pa še predstavnike šol, verskih in prostovoljnih organizacij. Pozabili pa smo na ekonomske organizacije, tako da se še enkrat oprostam Mladinskemu odboru SKGZ za pozabljenost in vabim vse slovenske mladince, naj se polnoštevilno udeležijo posveta in kulturnih večerov.

Za konec, kaj pričakujete od današnjega posveta?

Želim si, da bi posvet pripomogel k ustvarjanju usklajene politike za mlade v Italiji in upam tudi, da bo tridnevno srečanje opozorilo naše mesto na prisotnost mladih in na nujnost skupnega dela brez vsakršnih kampanilističnih, narodnostnih in zgodovinskih predsodkov.

Posvet se začne ob 10. uri s pozdravi predstavnikov oblasti, ob 10.45 pa sta na sporedu poročili Manfredija Poiluccija in glavnega ravnatelja zavoda CENSIS Nadia Delaia.

Pogovor zapisala
KATJA PALČIČ

Po obdobju kolektivnega tajništva

Izvolili novega tajnika tržaškega sindikata UIL

Alfredo Qualizza je novi generalni tajnik pokrajinske Konfederalne delavske zbornice UIL. Izvolili so ga člani izvršnega odbora tega sindikata, ki so v dosežanju 5-članskega tajništva izvolili še dva nova člana, in sicer Oliviera Fuligna in Santeja Dicuzza. Kot znano, je doslej tržaško UIL vodilo kolegalno tajništvo, usklajeval pa deželni tajnik sindikata Gianfranco Trebbi, ki bo to funkcijo tudi ohranil.

Alfredo Qualizza ima 46 let, sindikalne izkušnje pa si je pridobil v dolgih letih delovanja oziroma tajnikovanja pri sindikatu kovinarjev. V svojem govoru ob umestitvi je novi pokrajinski tajnik UIL podčrtal, da si bo prizadeval nadaljevati po poteh zgodovinske tradicije tega sindikata, ki je bil na Tržaškem vedno v prvih vrstah pri varovanju interesov mesta in delavcev. Osnovna sestavina take vloge pa mora biti po njegovih besedah enotno vodenje sindikata, ki naj zajamči sodelovanje in prispevek vseh političnih sil, ki so v njem zastopane. Tržaški problemi zahtevajo močan in odločen sindikat, ki bo sposoben začrtati svojo strategijo na osnovi soglasja delavcev in strniti politične in socialne sile okrog primarnega cilja, gospodarske oživitve in razvoja pokrajine. Na organizacijski ravni pa je po besedah novega tajnika tržaške UIL potrebno iti na pot ustvarjanja tim. »sindikata ob-

čanov«, zamisli, ki je izšla s kongresa UIL in ki pomeni tak sindikat, ki bo sposoben biti aktiven in odgovoren protagonist spreminjanja družbe in dela.

Razčlenjene stavke v ATSM

Delavci in tovarniški svet Arzenala sv. Marka so sklenili, da do konca meseca priredijo 12 ur razčlenjene stavke. Včeraj so stavkali poldrugo uro in zastražili vhode v ladjedelnico. Stavka sodi med protestne akcije zoper politiko družbe Fincantieri, ki namerava krepko skrčiti delovna mesta v tržaški in tržaški ladjedelnici. Poleg tega pa prihaja v Arzenalu do nesprejemljivih sporov. Dogaja se namreč, da se uradniki in člani vodstva okorišajo z nadurami, prav tako delajo v nadurah zasebna podjetja, ki imajo v zakupu večino manjših del. Delavci zahtevajo, naj vodstvo takoj odpove zakupe del zasebnikom in omogoči, da jih opravlja usposobljen kader.

1. obletnica smrti

Ivan Briščik

Dolgo žalostno leto je minilo, še zmeraj se ne zavedamo tvoje prežgodnje smrti.

Spomin nate je in bo vedno živ.

Mama, oče, brat Milan in svakinja Graziella.

Dragi stric, kruta usoda te je odtrgala od naju, a tvoj spomin bo vedno živ.

Stefano in Riccardo Briščik

Ivan Briščik

Minilo je leto dni, a v našem spominu si vedno prisoten.

Vaški prijatelji

17. 3. 1978 17. 3. 1988
Ob 10. obletnici smrti naše drage

Ivanke Dariš vd. Višnjavec

se je spominjajo hčere Marija ter Danica in Sandra z družinama.

Gročana, Dolina, 17. marca 1988

Včeraj v Kabulu zaradi vohunstva Biloslava obsodili na 7 let

Sovjetska tiskovna agencija TASS je sporočila, da je sodišče v Kabulu obsodilo včeraj tržaškega novinarja agencije Albatros Fausto Biloslava na sedem let zapor. Biloslava je bil obtožen vohunske dejavnosti v korist tuje velesile. V obtožnici je pisalo, da je Biloslavo snemal na nekaterih obmejnih področjih sovjetske in afganske vojske ter tako posnel 50 videokaset, ki jih je nato prodal ameriškim tajnim službam za 30 milijonov lir.

Kabulsko sodišče je januarja letos že sodilo francoskemu novinarju Alainu Guilloju in mu pripisalo deset let zapor, ne da bi objavilo obtožnice. V pričakovanju diplomatskega posredovanja je Guillo še vedno v zaporu.

26-letnega Tržačana so afganske oblasti aretirale novembra lani na severno-vzhodnem področju Afganistana, točneje v pokrajini Logar. Vest o njegovih aretaciji je posredoval tuj novinar, kateremu je uspelo priti iz Afganistana. Biloslavo mater je včerajšnja vest povsem preseletila. V kratkem pogovoru z novinarji je izjavila, da se ji zdi obtožba absurdna, da pa nudi obsodba konkretna tla za posredovanje in osvoboditev njenega sina.

Zelo kritične in ostre so bile sinočnje reakcije pravkov LpT Staffierija

in Camberja. Župan je poudaril, da je Biloslavo odgovoren le za nedovoljen vstop v Afganistan, kjer je nameraval opraviti svojo poklicno nalogo. Kot on, je tudi poslanec Camber obsodil ravnanje italijanske vlade, češ da se v vsem tem času, kljub temu da Italija še vedno ohranja diplomatske stike z Afganistanom, ni učinkovito potrudila za novinarjevo osvoboditev. Camber je še dodal, da na procesu Biloslavu ni bilo omogočeno, da bi branil in da ga je odvetnik lahko le enkrat srečal.

Urniki odhoda na sejem v Verono

Kmečka zveza in Kmetijska zadruga iz Trsta obveščata udeležence izleta na kmetijski sejem v Verono, ki bo jutri, 18. marca, da sta spored in urnik odhoda naslednja: Boljunec (na Gorici) ob 5.30, Trst (pred sodiščem) ob 6. uri, Opčine (pred Prosvetnim domom) ob 6.15, Prosek (pred Društveno gostilno) ob 6.20, Sesljan (na trgu) ob 6.30.

Sinoči pri CGIL odprli nov center za ženska vprašanja

Sedež pokrajinskega sindikata CGIL v Ul. Pondares 8 se je včeraj obogatil z novim uredom, s središčem, ki bo skrbelo izredno za ženska vprašanja, za vprašanja delavk, brezposelnih žensk in vseh tistih, ki iščejo delo. Sinoči so namreč uradno odprli ženski center, novo službo CGIL in Nove zvezne delavske zbornice, ki bo ženskam nudil strokovno pomoč na pravni, sociološki, psihološki, organizacijski in tehnološki ravni. Ženski center je nastal iz potrebe, da bi tudi v našem mestu reklamizirali in spodbudili nove delovne možnosti za ženske in da bi uveljavili enakopravnost in načela enakih delovnih možnosti za vse. Ženski center bo torej neke vrste posvetovalnica, bo pa tudi kraj, kjer naj bi zbiral nove ideje in zamisli ter jih posredovali sindikatu.

Na uradnem odprtju centra je sinoči spregovoril pokrajinski tajnik CGIL Roberto Treu, ki je podčrtal pomen te nove sindikalne pobude. Tudi v okviru sindikata je uresničitev takega načrta izzvala precej pomislekov, saj ima tudi sindikat v glavnem moški značaj. Prav pa je, je povedal Treu, da se tudi v sindikatu razglablja o položaju ženske v naši družbi. Ženska enakopravnost ne sme biti samo geslo ob 8. marcu, pač pa mora postati zahteva vseh delavcev, ki so vpisani v sindikat.

Tako bi bilo po njegovem mnenju tudi pravilno, da bi v vodstvu sedelo več žensk. Giuditta Lovullo je nato spregovorila o načrtih ženskega centra, ki bi moral stvarno skrbeti za pravičnejše pogodbe in za enakopravnost na delovnem mestu, predvsem pa za načrtovanje več delovnih mest namenjenih ženskam. Ženski center bo odprt vsak četrtek od 17. do 19. ure.

Prošnje za delo v javnih službah

Kdor je v preteklosti vložil prošnjo za zaposlitev v javnih službah na osnovi 16. člena zakona 56 z dne 28. februarja 1987 in mu je niso sprejeli, ima možnost, da jo ponovno vloži do 31. marca 1988. Tako sporoča ravnatelj tržaškega Pokrajinskega urada za delo, ki pristavlja, da je ministrstvo za delo izdalo dodatna pojasnila glede izvajanja tega zakonskega določila.

Prošnje je mogoče vložiti na glavnem sedežu Urada za delo v Ul. Fabio Severo 46/1 ter na oddeljenih sedežih v Nabrežini, Dolini in v Miljah. Kdor bo prošnjo vložil in bo izpolnjeval predvidene pogoje, bo sprejet v lestvico kandidatov za zaposlitev v javnih službah.

Kultura krepi prijateljstvo

Nastop proseških godbenikov in Zorana Lupinca v Štorjah

V združenem domu v Štorjah se je preteklo soboto zbralo številno občinstvo in prisluhnilo ubranemu igranju godbe na pihala s Proseka in svetovnega prvaka na diatonično harmoniko Zorana Lupinca iz Šempolaja. Goste in poslušalce je v imenu krajevnih skupnosti Štorje pozdravil Jože Bevič, predsednik tukajšnje socialistične zveze. Med drugim je dejal, da Prosečane in Štorce druži spomin na padlega partizana Marjana Stoko, doma s Proseka, ki so ga fašisti leta 1944 obesili v Štorjah. Vaščani so mu postavili spomenik, le-ta pa je večer spomin na junštvo in obenem opomin, da se kaj takega ne bi več ponovilo.

Pester program godbenega društva Prosek se je pričel s koračnico Ameriška patrola. Pod dirigentsko palico Slavka Lukše so sledile znane melodije, ki so navdušile mlado in starejšo občinstvo. Godbeno društvo Prosek, ki je bilo ustanovljeno leta 1904, leta 1980 pa se je okrepilo z mladimi silami, tesno sodeluje s primorskimi godbami in z Združenjem kulturnih organizacij Slovenije. Letos so že drugi nastopili v Štorjah in tako načrtujejo, da bi njihovo sodelovanje postalo tradicionalno.

Veliko aplavza pa je požel tudi Zoran Lupinc, dobitnik zlate harmonike Jugoslavije. (OKS)

Na obisku pri svetoivanskem rajonskem svetu

Zdi se, da občinske uprave Sv. Ivan posebno ne zanima

Po rajonskem svetu Rojan-Greta-Barkovlje se je naše potovanje nadaljevalo pri Sv. Ivanu, ki je nedvomno ena izmed najbolj problematičnih in zapostavljenih tržaških mestnih četrti. Obrnili smo se na podpredsednika svetoivanskega rajonskega sveta in svetovalec KPI Radivoja Pečarja ter na predsednico sveta in predstavnico Liste za Trst Stefanio Udino, ki sta nas seznanila z najbolj perečimi vprašanji, s katerimi se svet dnevno spopada.

Udinova je izjavila, da so bili rajonski sveti ustanovljeni z državnim zakonom, smiselno pa so zakon tudi upoštevali. Do leta 1978 so namreč predstavniki določevali stranke, sedaj pa jih neposredno izvolijo sami prebivalci mestne četrti. Po njenem mnenju je bila manjšina v tem rajonskem svetu vedno zastopana (to je pač četrt, v kateri — tako se ji zdi — je prisotna slovenska manjšina). Rajonski svet vsekakor deluje bolj slabo, za dobro in bolj uspešno decentralizacijo pa (po njenem) morali obnoviti celotno občinsko upravo.

Po Pečarjevem mnenju je prišlo do decentralizacije, ker se je Občina hotela kratko malo iznebiti t. i. majhnih oziroma vsakodnevnih problemov. Možnost, da bi rajonski svet bil posrednik med ljudmi in Občino, je torej sploh, saj je prav rajonski svet ukvarja s tem, kar Občina bolj malo zanima. Prvotna zamisel, da bi rajonski svet postal posredniški dejavnik, se je izjalovila zlasti zaradi tega, ker Občina oziroma stranke, ki so vodile Občino, niso imele interesa posredovati rajonskemu svetu pooblastil, ki bi mu sicer pripadala po zakonu. Sploh se zdi, da Občina ta predel posebno ne zanima. Svetoivanski rajonski svet zato praktično ne deluje in se v bistvu ne ukvarja skoraj z ničemer, razen da izreka mnenja o upravnih aktih. Večkrat pa se pripeti, da Občina že vnaprej zavzame svoje stališče in odobri razne predloge, ne da bi upoštevala mnenje sveta.

Jasen primer, da Občina ne upošteva mnenj rajonskega sveta, je preureditev oziroma nova uporaba prostorov bivše pivovarne Dreher: prvotni načrt (ki so ga predstavili rajonskemu svetu) je predvideval, da bi tam zgradili stanovanjske bloke, supermarket in parkirišče. No, pred kratkim si je Pečar ogledal maketo bodoče zgradbe in ugotovil, da bodo tam namestili samo urade, saj je večino prostorov odkupila telefonska družba SIP za svoje uslužbenke, parkirišče pa bo najbrž proti plačilu.

Po drugi strani se je rajonski svet večkrat zavzel za probleme, ki najbolj zanimajo ljudi, in jih tudi večkrat rešil na čim bolj smotrni način. Rešili so tako npr. problem voznosti Lonjerja, kjer ni več dovoljeno odlaganje smeti. Bistveno pomoč so dali tudi pri reševanju problema bivše svetoivanske psihiatrične bolnišnice. Uspelo pa jim je tudi spremeniti regulacijski načrt, ki je predvideval razlstitutev zemljišč za gradnjo ljudskih hiš pri Sv. Ivanu.

Edina komisija, ki nekako deluje, je komisija za urbanistiko, saj je med drugim voznost Sv. Ivana že kar pereč problem. Komisija za šolstvo ima resne probleme, saj se vse svetoivanske šole obračajo neposredno na Občino, ne da bi se zmenile za rajonski svet.

Obsodba in očitek Občini sta seveda upravičena, saj jim ne daje nikakršnih pooblastil, tako da o decentralizaciji ne moremo govoriti. Poleg tega pa vlada pri Sv. Ivanu splošno nezupanje oz. nezanimanje za svet. Med drugim čakajo predstavniki rajonskega sveta še vedno na nov sedež, ki jim ga je Občina obljubila že pred 10 leti.

Hud problem svetoivanske četrti je nedvomno bolnišnica za kronične bolnike, ki jo Občina Trst namerava preurediti in spremeniti v dom za ostarele. En paviljon je praznijo in preureja, do konca leta pa nameravajo zaključiti dela. Po končanem delu bodo lahko tam ostale osebe, ki ne potrebujejo zdravstvene oskrbe, nekateri bodo našli prostor v glavni bolnišnici, drugi bolniki pa bodo morali sami poskrbeti zase. Če tega ne bodo zmožni, bodo morali zanje poskrbeti sorodniki. V najboljsem primeru se bodo lahko bolniki namestili v občinskih sanatorijih, drugače bodo morali v zasebne bolnišnice, kjer bodo odšteli mesečno milijon lir in bo tako vse urejeno... Stefania Udina sicer zagotavlja, da bo rajonski svet dosledno sledil temu postopku, tako da bodo preprečili kate-rokoli krivico, ki bi jo lahko posameznik utrpel.

Problem dvojezičnosti je tu bolj malo občuten. V tem predelu živi namreč veliko Slovencev (največ v Lonjerju), italijansko prebivalstvo pa je še kar odprto in napredno, tako da ne prihaja do trenj med narodnostima. Težave pa pridejo na dan v rajonskem svetu. Ko so se npr. komunisti zavzeli za to, da bi lonjersko prebivalstvo (o čemer nam Udinova ni vedela povedati) ničesar, saj se žal tega bolj malo spominja) dobilo bivšo pralnico v lastno upravo, so predstavniki Liste za Trst in demokršćanske stranke temu odločno nasprotovali, češ da v tem primeru ne bi bil zagotovljen dostop Italijanom. Njeno upravo je tako dobil SOGIT »Ordine di S. Giovanni« in jo spremenil v skladišče, tako da Lonjerji niso mogli razpolagati s svojo dvorano. Nekaj podobnega je prišlo na dan v diskusiji o varianti k regulacijskemu načrtu za gradnjo športnega centra v Lonjerju. Variantno je predstavila zadruga, ki predstavlja vaško skupnost Lonjer-Katinara, center pa bi morali zgraditi s prispevkom Kraške gorske skupnosti. No, nekateri predstavniki rajonskega sveta so se tega zbal, češ da bi bil center samo za Slovence, kako bi bilo z Italijani, se ne ve (Stefania Udina to vsekakor odločno zanika, češ da v rajonskem svetu ni nikdar prišlo do teh razgovorov). Po-buda je tako zašla v slepo ulico, saj je za nekatere predstavnike političnih sil oziroma svetoivanskega rajonskega sveta življenjsko važno italijanstvo Trsta.

ALJOŠA GAŠPERLIN

gledališča

ROSSETTI
Nocoj ob 20.30 bo na sporedu predstava JOHN GABRIEL BORKMAN, ki jo je pripravil Centro Teatrale Bresciano. Igrajo Tino Schirinzi, Delia Bertolucci, Wanda Benedetti, Fiorenza Marchegiani in Alarico Salaroli. Režiser Massimo Castri. V abonmaju: odrezek št. 9. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

VERDI
Operna sezona 1987/88.
Nocoj ob 20.00 tretja predstava Puccinijeve opere LA BOHEME. Dirigent Tiziano Severini, režiser Franco Però. Ponovitev v soboto ob 17. uri.

LA CONTRADA
TEATRO CRISTALLO
Nocoj ob 20.30 delo Riccarda Perronija AH, SE FOSSI NORMALE. Predstava bo na ogled vsak večer do nedelje.

V torek, 22. t. m., ob 20.30 premiera Molierovega dela SKOPUH z M. Carotenutom. Režija: Nucci Ladogana.

koncerti

Società dei concerti
Tržaško koncertno društvo
V ponedeljek, 21. marca, bo v gledališču Rossetti nastopil TRIO BEAUX ARTS.

Glasbena matica
V sredo, 23. marca, bo v Kulturnem domu v Ul. Petronio 4 koncert mešanega pevskega zbora OBALA iz Kopra. Dirigent Mirko Slosar.

Kulturni dom
V petek, 18. marca, ob 21.00 bo v okviru tridnevnega posveta o politiki za mlade nastop tržaških glasbenih skupin. Prisoten bo tudi kantavtor Angelo Baigue-ra.

Verdi
V nedeljo ob 11. uri bo v mali dvorani gledališča Verdi (Ul. San Carlo 2) na sporedu četrti NEDELJSKI KONCERT komornega orkestra, ki ga vodi Severino Zannerini. Izvajali bodo Brittenove skladbe. Vstopnice bodo na prodaj danes zjutraj pri blagajni gledališča.

razstave

V TK Galeriji je odprta razstava IGORJA STEPANČIČA.

V galeriji Rossoni - Korzo Italia 9 - razstavlja do 20. marca slikar COLAUTTI.

V galeriji Rettori Tribbio 2 - Piazza Vecchia 6 - razstavlja do 18. marca slikar Ireneo RAVALICO.

V galeriji Studio PHI - Ul. S. Michele 8/1 - bo do 26. marca odprta fotografska razstava, ki jo je pripravil PIERO ZOPPELLARI.

V Peterlinovi dvorani — Ul. Donizetti 3 - je na ogled razstava DEMETRIJA CEJA. Umnik: ob delavnikih od 18. do 20. ure.

V kulturnem krožku Il Carso - Trg Barbacan — razstavlja grafike in akvarele ANGEL RENAR.

V Novinarskem krožku — Korzo Italia 12 - bodo danes ob 18.00 odprli razstavo VALENTINE VERANI.

kino

ARISTON - Danes dvorana rezervirana, jutri ob 16.00, 22.15 **Grido di libertà NAZIONALE IV** - 16.00, 22.15 **Il volpino**, kom., It. 1988, r. Enrico Montesano, i. Paolo Villaggio, Enrico Maria Salerno.

EXCELSIOR II - 19.30, 21.45 **Spettacolo di pazzo**, □

EXCELSIOR I - 16.30, 22.15 **Lo strizza-cervelli**, i. Dan Aykroyd, Walter Matthau, Donna Dixon.

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 **Dinosauri a collazione**

NAZIONALE I - 16.00, 22.00 **College seduction**, porn., □□

FENICE - 16.30, 22.15 **Tre scapoli e un bebè**, Tom Selleck, Steve Guttenberg, Ted Danson.

GRATTACIELO - 17.00, 22.15 **L'implacabile**, fant., ZDA, r. Paul Michael Glaser, i. Arnold Schwarzenegger, Richard Dawson, Maria Conchita Alonso, Yaphet Kotto.

MIGNON - 16.30, 22.15 **La visione del Sabba**, srh., It./Fr., r. Marco Bellocchio, i. Beatrice Dalle, Daniel Ezralow, □.

EDEN - 15.30, 22.00 **Karin Schubert in Barbra Streissand**, porn., □□.

NAZIONALE III - 16.00, 22.15 **Piaceri di carne**, porn., □□.

VITTORIO VENETO - 16.00, 22.00 **Le vie del Signore sono finite**, kom., It. 1987, r. Massimo Troisi, i. M. Troisi, J. Champa.

CAPITOL - 16.00, 22.00 **Balli proibiti (Dirty dancing)**, r. E. Ardolino, i. P. Swayze, J. Grey, J. Orbach.

LUMIERE FICE - 16.30, 22.00 **Mississippi blues**, glasb., Fr., 1987, r. B. Tavernier in R. Parrish.

ALCIONE - 16.00, 22.10 **Betty Blue**, dram., Fr., 1986, 115', r. Jean-Jacques Blineix; i. Jean-Hugues Arglade, Beatrice Dalle.

RADIO - 15.30, 21.30 **La sfida erotica**, porn., □□

Prepevdano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

Neva Gombač

vabi cenjeno klientelo in prijatelje na

OTVORITEV NOVEGA FRIZERSKEGA SALONA v Ul. Conti 13

v soboto, 19. marca, ob 17. uri.

čestitke

Te dni praznujeta rojstni dan sestri **IRINA in PETRA ŽAGAR**. Da bi bili vedno zdravi in pridni jima voščita mama, očka ter noni Sabina in Marija.

IRINI in PETRI pošilja koš poljubčkov in jima vošči vse naj, naj... Vasja.

razne prireditve

Slavistično društvo Trst vabi na predavanje prof. Jožeta Toporišiča na temo "O SOCIALNIH ZVRSTEH IN POGOVORNI JEZIK", ki bo jutri, 18. t. m., v Gregorčičevi dvorani. Začetek ob 18. uri.

Glasbena matica vabi na NASTOP, ki bo jutri, 18. t. m., ob 18. uri v Gallusovi dvorani, Ul. R. Manna 29.

SKD SLAVEC Ricmanje - Log prireja: jutri, 18. 3., ob 20.30 v galeriji Babna hiša otvoritev razstave starih razglednic z naslovom NAS ČAS PRETEKLI. Razstavo sta pripravila Adriano Princival in Adrian Mozetič. Nastopil bo kvartet Capris iz Kopra. V soboto, 19. 3., ob 20.30 bo v Kulturnem domu v Ricmanjih KONCERT domačega mešanega pevskega zbora Slavec, harmonikarskega ansambla Miramar ter učencev osnovnih šol I. Trinko-Zamejski in M. Samsa. V nedeljo, 20. 3., ob 17. uri bo v Kulturnem domu v Ricmanjih KONCERT Godbe na pihala iz Ricmanj. Vabljeni!

KD Rdeča zvezda v sodelovanju z osnovnimi šolami in vrtci zgoniške občine vabi v soboto, 19. marca, ob 16.30 v športno-kulturni center v Zgonik na prireditve IGRAJMO SE GLEDALIŠČE, na kateri bodo sodelovali otroci, ki obiskujejo zgoraj omenjene šole in vrtce.

KD F. Prešeren priredi v soboto, 19. t. m., ob 20.30 v gledališču F. Prešeren nastop SUPER VIKJ SHOW. Iz čarovnije, gledališča, animacije in plesa, pantomime in glasbe bodo zvarili napoj, ki bo vse presenetil in zabaval. Vsem gledalcem zagotovljen res drugačen večer.

Amaterski oder J. Štoka vabi na predstavo BESEDA IN OPERETA v izvedbi SKD Tabor, avtor in režija Drago Gorup, v nedeljo, 20. marca, ob 18. uri v Kulturnem domu na Proseku.

Devinsko-nabrežinska krvodajalska sekcija priredi v nedeljo, 20. t. m., ob 17.30 v Ljudskem domu v Križu KONCERT nabrežinske godbe na pihala in dekliskega pevskega zbora Vesna.

Glasbena matica prireja v četrtek, 24. marca 1988, ob 18.30 v Prosvetnem domu na Opcinah SREČANJE GLASBENIH ŠOL PRIMORSKE '88. Sodelujejo gojeneci Glasbene šole Idrija, Glasbene šole Piran in Glasbene matice Trst. Vabljeni!

vcera - danes

Danes, ČETRTEK, 17. marca 1988

PATRIK

Sonce vzide ob 6.13 in zatone ob 18.13 - Dolžina dneva 12.00 - Luna vzide ob 5.58 in zatone ob 17.38.

Jutri, PETEK, 18. marca

CIRIL

PLIMOVANJE DANES: ob 3.06 najnižja -40 cm, ob 8.55 najvišja 44 cm, ob 15.05 najnižja -58 cm, ob 21.27 najvišja 58 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 12,7 stopinje, zračni tlak 1005,4 mb pada, veter 20 km na uro jugovzhodnik, vlaga 63-odstotna, nebo oblačno, morje razgibano, temperatura morja 10,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Vanessa Ferrante, Michela Virgilio, Alberto Roitz, Andrea Gozzi, Damiano Gherdol, Caterina Rui, Cristian Colloido.

UMRLI SO: 69-letni Augusto Autuoro, 58-letni Tullio Castoro, 67-letni Alba Mian, 71-letni Marcellino Cingulin, 85-letna Santa Bernardi, 91-letna Maria Pegan, 72-letna Pierina Nocera, 83-letni Antonio Grandi, 81-letni Canziano Medizza, 89-letna Maria Corsi, 58-letni Remo Romeri.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 14. do sobote,

19. marca 1988

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. L. Stock 9 (Rojan), Trg Valmaura 11, Ul. Flavija 89 (Zavljje), NABREŽINA (tel. 200466) — samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. L. Stock 9 (Rojan), Trg Valmaura 11, Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul. Flavija 89 (Zavljje), NABREŽINA (tel. 200466) — samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul. Flavija 89 (Zavljje), NABREŽINA (tel. 200466) — samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba ob 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

menjalnica

Ameriški dolar	1225.—
Nemška marka	738,50
Francoški frank	216.—
Holandski florint	656.—
Belgijski frank	34,20
Funt sterling	2265.—
Irski sterling	1950.—
Danska krona	192.—
Grška dramma	8.—
Kanadski dolar	950.—

izleti

SKD Barkovlje prireja v nedeljo, 20. t. m., izlet na sneg v Podkloster (Arnoldstein). Cena prevoza 13.000 lir. Za vpisovanje tel. na št. 69297 ali 411635.

II. zimske igre Sklada M. Čuk bodo v nedeljo, 20. t. m. SK Devin obvešča, da se vpisovanja nadaljujejo v baru Prosvetnega doma na Opcinah.

Društvo naravoslovcev in tehnikov T. Penko prireja v nedeljo, 20. marca, geološko ekskurzijo po Istri. Za strokovno vodstvo bo poskrbel univerzitetni profesor dr. Rajko Pavlovec. Zbirališče ob 8. uri pred sodno palačo v Trstu, oz. ob 9. uri pri cerkvi v Hrastovljah, od koder bo vodila pot v Dol, Gračišče, Strunjan, Fiesio in na Steno pri vasi Dragonja. Prevoz z lastnimi avtomobili.

razna obvestila

KRUT obvešča udeležence tedenske plavalne ure v bazenu v Strunjanu, da je odhod avtobusa jutri, 17. t. m., ob 14.30 s Trga Peruginu.

SKD Barkovlje - Ul. Cerreto 12 - prireja začetniški plesni tečaj v standardnih in latinskoameriških plesih. Tečaj bo ob petkih. Prijave in informacije na št. 415797. Začetek tečaj v petek, 24. 3., ob 20.30.

Uprava občine Dolina vabi vinogradnike, ki bi radi razstavljali svoj pridelek na 32. OBČINSKI RAZSTAVI DOMAČIH VIN v sklopu tradicionalne Majence v Dolini, naj javijo svojo udeležbo v občinskem tajnistvu od 21. do 25. marca v uradnih urah. Zainteresirani se lahko prijavijo tudi telefonsko na št. 228110 - 228127 - 228392.

ZVI NOV, Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja za Tržaško ozemlje, Društvo slovenskih upokojencev v Trstu opozarjajo članstvo, da imajo tudi za letošnje leto pripravljenih nekaj ponudb za 10-dnevno bivanje v zdraviliščih Slovenije. Vse informacije na razpolago na sedežu društev - Ul. Cicerone 8 v uradnih urah.

Mladi iz Križa bodo v soboto, 19. t. m., med 10. in 12. uro pobirali po vasi papir in lepenko. S to akcijo bodo finansirali vaški list SKDANC. Že vnaprej vsem vaščanom hvala za sodelovanje.

mali oglasi

OSMICO je odprl Ivan Antič v Cerovljah. Toči belo in črno vino.

BERTO JARC je na Tržaški cesti v Doberdolu odprl osmico. Gostom nudi vino in svež prizgrizec domače proizvodnje.

OSMICO je odprl Lovrenc Žerjul v Lonjerju. Toči belo in črno vino.

PRODAM motorno kolo cagiva 125 elefant 2, letnik '86, rabljen samo 1 šolsko leto, skupno s čelado in plastičnim kovčkom. Tel. 51853.

PRODAM traktor pasquali, 18 konjskih sil, štirikolesna vleka, skoraj nov in traktor massey-ferguson, 50 konjskih sil ter kosilnico BCS na dieselski pogon. Tel. 0481/84741.

ZAJČJA FARMA iz Repniča prodaja gnoj. Tel. 229285.

PRODAM novo hišo, 2 km od meje, v Gabrovici pri Črnem kalu: 150 kv. m stanovanjske površine, garaža, centralno gretje, telefon. 120.000.000 lir. Tel. 003866/57769 od 19. ure dalje.

PRODAM motorja gileru 250 cm rally in kramit 80 cm v odličnem stanju, malo prevoženih km. Tel. 0481/86451.

PRODAM motorno kolo gileru arizona RX 125, črne barve, letnik '86. Tel. 225017 po 15. uri.

PRODAM ford fiesta cc 950, letnik '82, v zelo dobrem stanju, cena 3.000.000 lir. Tel. 225013.

PRODAM frezo, 12 konjskih sil, s prikolic in priključki; vespo PX 125 in elektronsko harmoniko farfisa ter ojačevalec leslie. Cene po dogovoru. Tel. 227246.

IŠČEM resno gospo/gospodično za varstvo 14-mesečne deklice, 4 ure zjutraj. Tel. 411358.

IŠČEM žensko za stalno oskrbo (tudi samo ponoči) starejše osebe. Tel. 228834 ob urah obedov.

IŠČEM skladišča na Proseku ali v bližini, vsaj 30 kv. m. Tel. 251026 - urnik trgovine.

NIŽJEŠOLSKI DIJAK potrebuje lekcije iz matematike in nemščine, po možnosti na domu. Tel. 821836 po 15. uri.

prispevki

V spomin na Pepija Fuksa darujeta Valerija in Nada 50.000 lir za moški pevski zbor I. Gruđen.

V spomin na Drago Pertot daruje Olga Caharija 10.000 lir za ŠD Sokol.

V spomin na Adelaide Zandomeni in Manšeta Fondo darujejo Dolenčevi (Devinščina) 50.000 lir za ŠD Sokol.

Namesto cvetja na grob Jožeta Volpija daruje Edvard Gruđen 20.000 lir za SKD I. Gruđen.

V spomin na Jožeta Volpija - Fuksa daruje Irma Kraus 50.000 lir za MPZ I. Gruđen.

utrinki iz naše preteklosti

boris kuret

Manjši tatvini in ... zvezda repatica

Manjše tatvine. V nedeljo, mej 5. in 8. uro zvečer, so si tatovi s ponarejenim ključem odprli uhod v stanovanje gospoda Ivana Tomasich, v hiši št. 46 v ulici delle Sette Fontane. V stanovanju so potem se silo odprli neko omaro iz katere so ukradli 9 kron denarja in par zlatih uhanov, vrednih 16 kron. Na škodo Tomasichevega zeta, Antomna Guština, pa so ukradli 6 srebrnih žlic, vrednih 12 kron in na škodo Antona Filipčiča, ki ima pri Tomasichu v najem eno sobo, so ukradli en zlat za 10 kron. Vsega skupaj so torej odnesli za 47 kron vrednosti.

— 62-letni krošnjar Alojzij Revere, stanujoči v ulici della Tesa št. 12, je včeraj popoldne, okoli 3. ure, z vrat trgovine manufakturnega blaga gospoda Cezara Watta (ex Casteltitz) v ulici sv. Antona novega, ukrad cel omot satina, ki je vreden 40 kron.

sklad mitja čuk

jelka cvelbar

Glasba kot sredstvo zdravljenja

Zanesljivo je pri nas tak pristop k glasbi, ki vidi v njej sredstvo za zdravljenje in ohranjanje telesnega in duševnega stanja, nekaj novega. Izraz muzikoterapija bi namreč v našem slovarju, pravopisu in celo v slovarju tujk zaman iskati - ni ga. Vendar je

tudi do nas prišel odmev o takem postopku zdravljenja telesnih in duševnih problemov, sicer iz središčne Italije, vsekakor pa dovolj odziven, da je tudi v našem mestu nastalo središče, ki se ukvarja z muzikoterapijo.

V svetu so se v zadnjih desetih, petnajstih letih razvile prave visoke šole, ki nudijo možnost izobraževanja na tem področju. Muzikoterapija je usmerjena uporaba glasbe ali glasbenih elementov v terapevtski namen, da bi dosegli: ozdravljenje, ohranjanje ali izboljšanje duševnega in telesnega stanja. Tako je razlaga v biltenu Nemškega združenja za muzikoterapijo. V okviru tega združenja in Sklada za rehabilitacijo v Heidelbergu deluje Državno priznana visoka šola za strokovno območje muzikoterapije. Na tej šoli je pred časom diplomirala Eva Dolenc, mlado, živahno in prijazno dekle iz švicarskega Basla, katerega priimek zgovorno kaže na njen slovenski izvor, čeprav se pogovarjava v nemščini. Njen oče, ki je kot inženir moral iskati zaposlitev v tujini, se je namreč rodil na Opčinah, kamor Eva, kakor tudi njeni dve mlajši sestri, še vedno rada zahaja k noni. V noninem mirnem domu sredi zimskega vrta je stekel najin pogovor.

»Obvezne šole sem obiskovala v Baslu in okolici. Po otroškem vrtcu je prišla na vrsto petletna osnovna šola, nato sem dovršila predgimnazijo in gimnazijo, na kateri sem se odločila za glasbeno smer.«

Po dvanajstih letih šolanja je kot osemnajstletno dekle spoznala, da je teoretičnemu znanju prava opora le praksa.

»Hotela sem se usmeriti v socialno dejavnost in sem zaprosila za pripravljeno mesto na šoli za motorično prizadete otroke in mladostnike.« Sprejeli so jo, a obvezati se je morala, da bo delala pri njih vsaj šest mesecev.

»Dobivali smo skromno tedensko plačo, pravzaprav je bila to bolj žepnica. Vsako praktikantko so integrirali v poseben razred. V mojem so bili trije prizadeti otroci: bili so spastični, na vozičku in govorno prizadeti.«

Pri svojem delu z njimi je kaj kmalu spoznala vrednost glasbe, do katere je vseskozi imela posebno nagnjenje in ki ji je sedaj pomenila pomoč pri dnevnem delu. Začela je v posebno šolo nositi kitaro in s spastičnimi otroki prepevali njihove pesmi.

»Se sedaj jih vidim, kako so bili navdušeni...« Preko glasbe je mogla priti v kontakt tudi s tistimi, ki jim sicer težko prizadeti govor ni dopuščal sporazumevanja.

»Muzicirali smo prav vse, tudi, kako pri zajtrku namažemo košček kruha z maslom in ga nesemo v usta. Morali smo upoštevati začrtan program, vendar smo to delali 'po glasbeno'.«

Kmalu je Eva spoznala, da bo njena življenjska izbira prava le, če bo našla način, kako povezati svoje socialne težnje z glasbenim nagnjenjem.

»Možnost takega glasbenega izobraževanja, ki bi vključevalo tudi družbeno skrb, je bila, po informacijah, v Heidelbergu.« To je pomenilo Nemčijo in dvesto petdeset kilometrov oddaljenosti od Basla.

»Za sprejem so zahtevali glasbeno osnovo, obvladovanje vsaj enega instrumenta in poznavanje teorije.

Najprej si moral improvizirati na dano temo na svoje glasbilo, nato pa se še poskusiti v improvizaciji na nepoznan instrument.«

Za vpis je takrat zaprosilo v Heidelbergu štiristo študentov, sprejeli so jih dvajset. Med njimi je bila Eva Dolenc.

(se nadaljuje)

Srebrna krila letijo na festival evrovizije

Pevka Srebrnih kril Lidija Asanović

Za izbor pesmi, ki bo Jugoslavijo zastopala na festivalu evrovizije, so jugoslovanske RTV postaje prispevale petnajst popevk. Ob poslušanju teh motivov mi je postajalo vedno bolj jasno, da je ta žanr v Jugoslaviji postal šibek in da se mu je posrečilo izgubiti tisto, kar je popevka nekdanj imela: to je neke vrste nostalgčnost.

Žal se večina današnjih avtorjev ne trudi, da bi vrnil popevki del šarma, pač pa se iztroši že v samem namenu, kako svoje delo čimbolj podrediti zahtevam evropske pop kič mode. Odtod potem borba za videz in ne za glasbo, ki pa hvalabogu v končnem odločanju ni prevladala.

Glasba pomeni tudi okus. Sobotna razstava cenenosti pa je pokazala, da okus ni bistveni faktor kvalitete. Ob tem je manjkalo tudi tisto drugo, nadarjenost namreč, ki je z okusom tesno povezana. Redke so bile pesmi, ki so sebi nosile atraktivno melodijo ali ritem, pa še te so prihajale iz Zagreba, ki naj bi negoval tak tip meščanskega šarma. Njihova kvaliteta je bila v kolikor toliko naravnem nastopu in v skromnem imageu.

Mislím, da se je v soboto kristaliziralo obratno sorazmerje med glasbo in videzom. Bolj ko je bila popevka

kvalitetna, manj zunanega učinka je imela in (žal pogosteje) bolj ko je bila revna, več nerodnega razkazovalnega »blišča« je potrebovala. Delo žirije v tem pogledu odobravam, saj je v tako slabi bari izbrala tisto, kar je bilo najmanj slabo, in sicer obe predstavnici zagrebske televizije: zmagovalno popevko Manguk in drugouvrščeno Jenny z Oliverjem Dragojevičem.

Vsakdo je seveda lahko opazil, kako nacionalno obremenjeni so bili kriteriji žirij in kako solidarnostno ganljivi spriči krize stanja v odnosih med bratskimi republikami in pokrajinami, tako da je bila poštenost ocenjevanja vprašljiva. Kljub temu, pa bo Jugoslavijo zastopala pesem Rajka Dumica, ki z izvedbo Srebrnih kril stoji izven prehude poneumljenosti. Skupina je nastop izvedla normalno, zgolj simpatično, predvsem po zaslugi pevke. Njena vitalnost in naravna energija se zdita v kombinaciji s solidnimi aranžmaji Nikice Kalodere odločilni za pohod v Dublin. S tem pa se je jugoslovanski popevki posrečilo ohraniti vsaj nekaj potrebnega zdravlja.

MIRJAM ŽGAVEC

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.15 Inf. oddaja: Uno Mattina
9.35 Variete: Dadaumpa
10.30 Dnevnik
10.40 Rubrika: Okrog nas
11.30 Nanizanka: Il calabrone verde
12.00 Dnevnik - kratke vesti
12.05 Variete: Pronto... è la Rai?
13.00 Dnevnik
14.00 Pronto... è la Rai? (2. del)
14.15 Dokumentarec: Quarkov svet
15.00 Rubrika: Primiissima
15.30 Aktualno: Italijanska kronika
16.00 Otroška oddaja: Big!
17.35 Rubrika: Spaziolibero
17.55 Rubrika: Danes v Parlamentu
18.00 Dnevnik - kratke vesti
18.05 Variete: Ieri, Goggi, domani
19.40 Almanah, vreme in dnevnik
20.30 Film: Il computer con le scarpe da tennis (kom., ZDA 1970, r. Robert Butler, i. Ken Russell, Cesar Romero)
22.05 Dnevnik
22.15 Politična tribuna
22.55 Dokumentarec: Zgodbe o filmu in o emigrantih
24.00 Dnevnik - zadnje vesti

RAI 2
8.00 Prva izdaja in telovadba
9.00 Matineja: Italija se prebuja
10.00 Rubrika: V dobrem počutju
11.05 Dok.: Obdelovanje keramike
11.30 Kviz: Paroliamo
11.55 Variete: Mezzogiorno è...
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.40 Nanizanka: Quando si ama
14.35 Športna oddaja: Oggi sport
15.00 Glasbena oddaja: D.O.C.
16.00 Nan.: Lassie, nato kviz Farfadé
17.00 Dnevnik - kratke vesti
17.05 Rubrika: Il piacere di vivere
18.00 Nan.: Il brivido dell'imprevisto
18.30 Dnevnik - športne vesti
18.45 Nan.: Faber l'investigatore
19.30 Horoskop, dnevnik, vreme, šport
20.30 Film: Il terribile Joe Moran (dram., ZDA 1984, r. Joseph Sergent, i. James Cagney)
22.05 Športna oddaja: Eurogol
22.30 Glasbena oddaja: D.O.C.
23.30 Dnevnik
23.45 Košarka: Barcellona-Tracer
0.30 Film: L'anello cinese (krim., ZDA 1947, r. William Beaudine, i. Warren Douglas, Philip Ahn)

RAI 3
14.00 Deželne vesti
14.30 Mladinska oddaja: Jeans 2 (vodita Simonetta Zauli in Fabio Fazio)
15.30 Izobraževalna oddaja: S.O.S. 011/8819 - Pomoč pri domačih nalogah dijakov nižje srednje šole
16.00 Športna rubrika: Fuoricampo (vodi Fulvio Stinchelli)
17.30 Športni dnevnik: Derby (pripravi Aldo Biscardi)
17.45 Dokumentarna oddaja: Geo (vodi Folco Quilici)
18.30 Nanizanka: Vita da strega
19.00 Dnevnik
19.30 Deželne vesti
20.00 Informativna oddaja: Handicap - Rekreatije je konec (pripravi A. Amoroso)
20.30 Aktualno: Scenarij
21.25 Film: Notte sulla città (krim., Fr. 1972, r. Jean Pierre Melville, i. Alain Delon, Catherine Deneuve)
23.15 Informativna oddaja: A proposito di star

RTV Ljubljana
10.00 TV Mozaik - Solska TV: Glasbena vzgoja - Zapisji za mlade, Marjan Lipovšek; Kulturna dediščina - Stari Rimljani v naših krajih
11.00 Film: Drugo ime za ljubezen (dram. Avstral. 1985, r. Lex Marinos, i. Wendy Hughes, Gary Sweet)
16.20 Video strani
16.35 Mozaik, Solska TV (pon.)
17.30 Studio je vaš: Moja živalica in jaz (1. odd.)
18.15 Naša pesem (15. odd.)
18.45 Risanke
19.00 Vreme in Obzornik
19.13 TV okno in Zrno
19.30 Dnevnik
19.55 Vremenska napoved
20.05 Tednik
21.10 Nadaljevanje: Fanny in Alexander (dram., Šve. 1983, r. I. Bergman, i. E. Josephson, 2. del)
22.25 Dnevnik
22.40 Informativna oddaja: Jubilejna teveteka
0.05 Video strani

TV Koper
13.30 TVD Novice
13.40 Športne vesti: Sportime
14.00 Nogomet (pon.)
16.00 TVD Novice
16.10 Kronike in reportaže: Šport spektakel
18.50 TVD Novice
19.00 Odprta meja

Danes v Odprti meji med drugim:

TRST — Protest delavcev železarne Terni

GRADEŽ — O razvoju navtičnega turizma v deželi

REPEN — Prijateljsko nogometno srečanje med Slovenijo in Furlanijo-Julijsko krajino

19.30 TVD Stičiče
20.00 Rubrika: Donna Kopertina
20.30 Boks: Ramirez-Whitaker
22.00 TVD Novice
22.10 Športne vesti: Sportime
22.30 Športna oddaja: Juke box
23.00 Rubrika: Donna Kopertina
23.30 Kronike in reportaže: Šport spektakel

CANALE 5
7.00 Rubrika: Dobro jutro, Italija
7.20 Risanke
9.00 Nanizanka: Arcibaldo
9.30 Nadaljevanje: General Hospital
10.30 Kviz: Cantando cantando, 11.15 Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito
13.30 Nad.: Sentieri
14.30 Kviz: Fantasia
15.00 Film: Salto mortale (dram., ZDA 195, r. Elia Kazan, i. Fredric March, Terry Moore)
17.05 Nanizanka: Alice
17.35 Kviz: Doppio Slalom
18.05 Nan.: Webster, 18.40 I cinque del quinto piano, 19.10 I Jefferson
19.40 Kviz: Tra moglie e marito, 20.30 Telemike
23.15 Variete: Maurizio Costanzo show
0.30 Rubrika: Première
0.45 Nanizanki: Gli intoccabili, 1.45 Bonanza

11.00 Nan.: Strega per amore, 11.30 Giorno per giorno, 12.00 La piccola grande Nell, 12.30 Vicini troppo vicini
13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke, Hallo Spank, Occhi di gatto, Riff Raff
14.30 Nadaljevanje: La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo, 16.30 Aspettando il domani, 17.15 Febbre d'amore
18.15 Kviz: C'est là vie, 18.45 Gioco delle coppie
19.30 Nanizanka: Quincy
20.30 Film: Il serpente (krim., Fr. 1973, r. Henry Verneuil, i. Yul Brynner, Henry Fonda, Virna Lisi)
23.00 Aktualno: News speciali
23.45 Šport: golf
0.30 Nanizanki: Switch, 1.20 Il Santo

ITALIA 1
8.30 Nanizanke: L'uomo da sei milioni di dollari, 9.25 Wonder Woman, 10.20 Kung Fu, 11.20 Agenzia Rockford, 12.20 Charlie's Angels, 13.20 Arnold
13.50 Variete: Smile
14.20 Nanizanki: Casa Keaton, 14.50 Chips

16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke Candy Candy, Deni, Annette
18.00 Nanizanki: Hazzard, 19.00 Simon & Simon
20.00 Risanki: Piccola bianca Sibert, 20.15 Maple town
20.30 Film: Chewungum (kom., It. 1984, r. Biagio Proietti, i. Massimo Ciavarrò, Isabella Ferrari)
22.30 Dok.: Jonathan
23.30 Nanizanka: Hardcastle and McCormick
0.25 Film: I padroni della notte (dram., ZDA 1979, r. Michael Pressman, i. Richard Ynguez, Marta Du Bois)

EURO TELEPADOVA
11.30 Nadaljevanje: Dancing Days, 12.30 Ryan
13.30 Risanke
14.15 Nadaljevanje: Una vita da vivere, 15.00 Dancing Days
16.30 Nanizanka: Orazio
17.00 Risanke: Ulisse 31, 17.30 Giatrus, 18.00 Combattler, 18.30 Moby Dick, 19.00 Masters
19.30 Nanizanka: California
20.30 Film: A noi piace Flint (krim., ZDA 1967, r.

Gordon Douglas, i. James Coburn, Lee J. Cobb)
22.30 Kviz: Colpo grosso
23.45 Šport: boks
0.45 Šport: košarka A2, Spondilatte-Segafredo
TELEFRIULI
13.00 Rubrika: Zdravstvo danes
13.30 Nadaljevanje: Amor gitano
14.30 Dražbi
15.30 Risanke
16.00 Glasbena oddaja: Music Box
17.00 Nadaljevanje: Eneide, 18.15 Le terre di sacramento
19.00 Dnevnik
19.30 Rubrika: Dan za dnem
20.00 Nanizanka: La vita comincia a 40 anni
20.30 Variete: Buinesere Friuli
22.30 Dnevnik
23.00 Rubrika: Dan za dnem
23.30 Dražba
24.00 Rubrika o znanosti
0.30 Informativna oddaja: News dal mondo

TELEQUATTRO
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček, (7.40) pravljica; 8.10 Od Milj do Devina (pon.); 8.40 Za vsakogar nekaj; 9.00 Telovadba; 9.20 Estetika; 9.40 Misel dneva; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Zbornik: Svet, v katerem živimo (1. del); 12.00 Ameriški portreti in srečanja (Helga Glušič); 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Na goriškem valu; 15.00 Roman: Volja in mir (12. del); 15.15 Zbornik (2. del); 15.30 Sodobna družba; 15.45 Glasbeni telefon; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Četrtrkova srečanja; 18.30 Naši toni.

LJUBLJANA
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Šola; 8.35 Koncert; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za; 11.05 Danes smo izbrali; 12.10 Pojemo in gode-mo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Melodije; 14.05 Enajsta šola; 14.20 Učenci glasbenih šol; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Ansambel Petra Ugrina; 18.15 Jezikovni pogovori; 18.30 Zborovska glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Big band RTV Lj; 20.00 Domači napravi; 21.05 Literarni večer; 21.45 Glasba; 22.30 Podoknica; 23.05 Literarni nočno; 23.15 Pevke; 00.05 Nočni program.

RADIO KOPER (slovenski program)
13.30, 14.30, 17.30, Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik in kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Na valu Radia Koper; 14.10 Reportaže in zanimivosti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.40 Aktualna tema; 18.00 Mladim poslušalcem; 18.30 Naši zbori; 19.30 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER (italijanski program)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.35 Koledarček; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Prisrčno vaši; 8.15 Horoskop; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Na prvi strani; 10.05 Glasba; 10.35 Vstop prost; 11.00 Srečanje; 11.15 Danes; 11.40 Popevka tedna; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Album; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Leteči zmaj; 15.45 Počitnice po Jugoslaviji; 17.33 Glasba; 18.00 Video parade; 18.33 Bazar; 19.00 Zbori.

RADIO OPČINE
10.00 Za vsakogar nekaj; 15.00 Les-tvica diskoteke Amadeus (vodi DJ Bo-jan); 18.00 Gremo v gledališče; 19.00 Te zanima tvoja prihodnost; 20.30 Oddaja za obrtnike; 21.00 Radijski bazar, vmes Kupim-prodam-podarim, sledi Nočni glasbeni program.

Sindikati v glavnem ugodno ocenjujejo načrt reorganizacije zdravstva

Podrobna analiza bo mogoča šele v fazi izvajanja

Pokrajinska tajništva sindikalnih zvez CGIL-CISL-UIL v glavnem ugodno ocenjujejo odobritev načrta reorganizacije javne zdravstvene službe na Goriškem, s strani deželnega odbora. Tako izhaja iz daljšega poročila za tisk. Tajništva treh sindikalnih zvez si pridržujejo pravico izreči podrobnejšo oceno kasneje, to je v trenutku, ko se bo načrt reorganizacije pričel dejansko izvajati.

Tiskovno poročilo obsega v drugem delu vrsto kritičnih ugotovitev o trenutnem stanju na področju javne zdravstvene službe in priporočila glede najbolj primerne poti za doseg zastavljenih ciljev. Sindikati izražajo željo, da bi prišlo čimprej do dejanske preureditve javne zdravstvene službe na teritoriju z odprtim zdravstvenim okolišjem. Tako ureditev je nujna tudi z vidika nove usmeritve javne zdravstvene službe, kjer naj bi bil pretežen poudarek na preoblikovanju. Prav glede tega pa izražajo sindikati precej pomislekov in menda temu aspektu v načrtu, ki ga je deželni odbor odobril, ni bilo namenjeno dovolj pozornosti. Z močno okrnjenim organikom (ob tem

ne gre pozabiti, da je število zaposlenih v goriški KZE že zdaj neustrezno) bo najbrž zelo težko mogoče zagotoviti ustrezno organizacijo dela.

Sindikati predlagajo tudi čimprejšen sestanek z upravnim svetom KZE, da bi se dogovorili o takojšnjem in najbolj smotnem načinu izvajanja načrta reorganizacije javne zdravstvene službe.

Protest učiteljev za poseben pouk

Zadnjega tega meseca bo v Padovi vsedrjavno zborovanje učiteljev usposobljenih za delo z učenci in dijaki, ki imajo težave pri doseganju rednega šolskega programa. Na omenjeno zborovanje, ki bo v konferenčni dvorani CGIL v Padovi, so povabili tudi ministra za šolstvo, predstavnike političnih strank, predstavnike združenj prizadetih otrok itd.

Učitelji in profesorji, ki se ukvarjajo s tako zahtevnim delom, in ki niso vključeni v rednem staležu, opozarjajo

na težaven položaj in predvsem na stanje skrajne negotovosti. Po eni strani Ministrstvo poudarja namen, da se z organiziranjem izpopolnjevalnih strokovnih tečajev znatno izboljša ta služba na šolah, po drugi strani pa se z raznimi administrativnimi ukrepi skuša izločiti učitelje za poseben pouk iz šole. Na to opozarjajo v posebnem poročilu za tisk člani koordinacijskega odbora učiteljev za poseben pouk z območja Goriške, ki so se ob koncu tedna zbrali na redni skupščini v Gorici.

Na zborovanju v Padovi naj bi skušali poiskati primerno rešitev.

Skupščina Kraške gorske skupnosti

Drevi, s pričetkom ob 18. uri, se bo v Sesljanu zbrala glavna skupščina Kraške gorske skupnosti. Osrednja točka dnevnega reda je razprava in odobritev proračuna za finančno poslovanje 1988 ter odobritev programskega poročila za obdobje 1988-90.

V goriškem Kulturnem domu razstava del Iva Mršnika

Letošnjo razstavno dejavnost v galeriji Kulturnega doma je Zveza slovenskih kulturnih društev sklenila z akademskim slikarjem Ivom Mršnikom iz Ljubljane. S to pobudo je osrednja kulturna organizacija uresničila zastavljeni cilj, ki se je pričel samostojno razstavo goriškega akvarelista Andreja Košiča ter se nadaljeval s skupinsko razstavo Bevcarja,

Calabreseja, Devidejeve, Gaierja, Klanjščka in Pizzignacha ter z Milkom Bambičem, ki je razstavljal ob priložnosti praznovanja dneva slovenske kulture.

Na otvoritveni slovesnosti je v imenu prirediteljev Igor Komel podčrtal uspešnost razstavne dejavnosti v Kulturnem domu, ki je postala že tradicionalna. O Mršnikovem slikarskem delu pa sta spregovorila umetnostna kritika Igor Gerdih iz Ljubljane ter Joško Vetrlih.

Razstava Iva Mršnika bo odslej odprta vsak dan do 27. marca in sicer od 10.00 do 12.30 ter od 17.30 do 19.30.

razna obvestila

Komisija za socialna vprašanja pri Pokrajinskem odboru SKGZ za Goriško, Združenje aktivistov OF in Društvo slovenskih upokojencev obveščajo aktiviste OF in lastne člane, da je do 31. marca odprt rok za vlaganje prošnje (samoplačniki) za zdravljenje in rekreacijsko bivanje v naravnih zdraviliščih v Sloveniji za leto 1988. Prošnje sprejemajo na sedežu SKGZ (Ul. Malta 2, tel. 84644), kjer zainteresirani dobijo vsa potrebna pojasnila.

Mladinski odsek KD Sovodnje priredi v soboto, 19. t. m., ob 20.30 dalje mladinski ples v Kulturnem domu v Sovodnjah. Vstop do zasedbe prostora.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev priredi na velikončni ponedeljek že tradicionalni izlet, tokrat v Zemono na Vipavskem. Tam bo srečanje s tržaškimi upokojenci, skupno kosilo in družabnost. Vpis do zasedbe razpoložljivih mest 23. in 24. marca (od 10. do 12. ure) na društvenem sedežu ter pri poverjenikih na vaseh.

ŠD Sovodnje - odsek za rekreacijo priredi 27. marca avtobusni izlet v Sappado. Prijave ob sredah in petkih med 21. in 22.30 v občinski telovadnici v Sovodnjah in po telefonu 21711 (Rafko Butkovič).

SPD GORICA priredi v nedeljo, 20. marca, avtobusni smučarski izlet na Dobrač na Koroškem. Prijave samo še danes v trgovini Bavcon in pri Ivu Berdonu.

razne prireditve

Duhovnja sv. Ivana v Gorici priredi danes, 17. t. m., ob 20.30 v mali dvorani Katoliškega doma teološko predavanje. Govoril bo dr. Tone Štrukelj na temo Marija za danes.

V prostorih javnega socialnega centra v Ulici Baiamonti 22 bo danes, 17. t. m., ob 20.30 srečanje-pogovor o položaju v severovzhodnih predelih Brazila. Govoril bo Sandro Spinelli. Srečanje pripravlja organizacija CVCS (Centro Volontari Cooperazione allo Sviluppo).

V Selcah, v dvorani rajonskega sveta, bo jutri zvečer srečanje s Filibertom Benedičem. Kramljal bo s člani KD Jadro o svojih mladih letih, ki jih je preživel v Trzinu. Na srečanju, ki bo ob 20. uri, bodo predstavili tudi prvo številko biltena KD Jadro.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Vacanze sulla neve«. **VERDI** 20.30 Gledališka srečanja Alpe-Adria.

VITTORIA 17.30-22.00 »Giochi bestiali n. 2«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 17.30-22.00 »Depravation story«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

COMUNALE 20.30 Danes zaprto.

Nova Gorica

SOČA 18.00 in 20.00 »Moj ata socialistični kulak«.

DESKLE Ni predstave.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Pontoni e Bassi, Raštel 52, tel. 83349.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

S. Antonio, Ul. Romana 147, tel. 40497.

Ostra kritika goriške KD bivšim republikancem iz Gradeža

Pokrajinsko vodstvo posoške kršćanske demokracije je zelo kritično do tistih izvoljenih predstavnikov, ki so zapustili stranko, na listi katere so bili izvoljeni, niso pa vrnilo mandatov.

To stališče je vodstvo KD zavzelo po izstopu nekaterih republikancev iz njihove stranke. V tiskovnem poročilu so izrecno omenjeni izvoljeni predstavniki v pokrajinskem svetu ter v občinskem svetu v Gradežu.

Vodstvo KD poudarja, da zanj veljajo sporazumi, sklenjeni s PSI, PSDI, PRI, PLI in SSk. Razkol v republikanski stranki ne sme okrniti sodelovanja med partnerji v krajevnih upravah. Dosežene sporazume bo KD spoštovala, pa čeprav odločno kritizira osebne izbire nekaterih posameznikov.

Po mnenju KD, je dalje rečeno v tiskovnem poročilu, bi bili morali izvoljeni predstavniki vrniti mandat, če izstopajo iz stranke, za katero so bili izvoljeni.

Iz tega tiskovnega poročila KD izhaja obsodba razkolniškega delovanja republikanskega pokrajinskega svetovalca in odbornika De Grassija, ki je ostal na svojem mestu, potem ko je zapustil PRI. Jasno je povedano, da bo KD zahtevala preverjanje ne le na Pokrajini marveč tudi v občinskem svetu v Gradežu. Istočasno KD že vnaprej kritizira tudi tiste socialdemokrate, o katerih je govor, da bodo zapustili svojo stranko ter šli k socialistom.

Nocoj v Štandrežu srečanje o avtoportu

Rajonski svet v Štandrežu nadaljuje s ciklusom srečanj o vprašanjih javnih del, okolja, gospodarstva itd. Nocoj, ob 20. uri, bo o tovrstnem postajališču (avtoportu) govoril predsednik upravnega sveta družbe SDAG, odvetnik Cesare Devetag. Govoril bo o doseda-

njih izkušnjah ter obrazložil načrte in potencialne možnosti te gospodarske pobude, ki naj bi imela pozitivne učinke tudi na gospodarsko strukturo Štandreža.

■ Na nocojšnji seji rajonskega sveta za mestno središče, sklicana je za 20.30, bodo dokončno sklepali o zamenjavi predsednika. To vprašanje je na dnevnem redu že dalj časa.

Film o razdvojenosti ženske med emancipacijo in moškim

V nadaljevanju četrtkove filmske sezone Gorica kinema, ki jo prireja Kinoatelj, bodo nocoj ob 20.30 v Kulturnem domu predvajali film Jamesa Ivoryja Bostončanke. Gre za britanski film z odlično igralsko zasedbo: v glavnih vlogah nastopajo Vanessa Redgrave, Madeleine Potter in Christopher Reeve, nekaj odličnih karakteristov pa je tudi v strankih vlogah.

Ivory je tudi tokrat posnel po scenariju Ruth Prawer Jhabvala, ki je

predelala literarno predlogo "anglosaškega Prousta" Henryja Jamesa iz leta 1885. V središču pripovedi, ki je postavljena v Boston sredi praznovanja 100-letnice ameriške neodvisnosti in moreče vzdusje viktorijanskega obdobja, je Verena Tarrant, mlada ženska, ki doživlja globoko razdvojenost. Na eni strani je njena prijateljica Olive, zrela in bogata, predvsem pa feministka, na drugi mladi odvetnik Basil. Dekle se ne zna odločiti med feminističnimi ideali, ki se uveljavljajo, in željo po življenju v dvoje, pa čeprav z možem, za katerega je "vloga žensk le ta, da povzročajo v moških vrtoglavo".

Konflikt se bo razrešil z begom prav v trenutku, ko bi morala Verena nastopiti na feminističnem shodu, pa se raje umakne v Basilom. Vendar se Ivory, tako kot že James, pri tem razpletu pozorno izogne vsaki protifeministični funkciji in potanko spremlja človeško duševnost in notranje vzgibe, na katerih pride do razrešitve konflikta.

Včeraj v Gorici le na pol praznik

Le polovični je bil včerajšnji praznik goriških zavetnikov. Polovični v smislu, da ga prebivalci Gorice niso kdovekak občutili. Verniki so seveda bili v cerkvah. Večini prebivalstva pa je ta praznik nekaj tujega, nanovo vsiljenega. Že res, da je praznik svetih Hilarija in Taciana nekoč bil mestni praznik. Vendar so te stvari šle v pozabo, kajti v ljudskem mišljenju ga je zamenjal praznik sv. Andreja. Povsod je prišlo v navado, da je na dan praznika zavetnika tudi ljudski praznik. V Gorici se je udomačilo andrejevanje. Dolga desetletja je za vse Goričane bil to pravi ljudski praznik.

Včeraj so bile v Gorici šole, trgovine, nekateri uradi zaprti. Banke so bile odprte samo dopoldne. V številnih državnih uradih so včeraj normalno delali. Bil je torej zares le na pol praznik.

Gledališki festival

Naš fotograf je pričujočo sliko naredil v predverju Verdijevega gledališča v Gorici tik pred začetkom prve predstave letošnjega gledališkega festivala Alpe-Jadran. V Gorici je za to priložnost prišlo veliko novinarjev še zlasti iz Jugoslavije, ki bodo prisotni na festivalu tja do prihodnje srede, ko bo sklepna prireditev v Kulturnem domu v Novi Gorici. Prireditve, kot smo že poročali, bodo vsak dan tako v Novi Gorici kot v Gorici. Pri nas je sicer organizacija stekla precej pozno, tako da smo na otvoritveni predstavi videli, razen uradnih zastopnikov, le malo domačih gledalcev. Morda je treba to pripisati tudi dejstvu, da tukajšnji ljubitelji gledališke umetnosti, ki so organizirani v amaterskih skupinah, ne gledajo ravnodušno na odločitev Občine, da je posklivala k sodelovanju Stalno gledališče iz Trsta. Pravijo, da so hoteli sodelovati, a da jih niso hoteli poleg.

Danes, v četrtek, bosta na sporedu dve prireditvi. Ob 17.30 bo v Verdijevem gledališču v Gorici nastopil Teatro alla Giustizia iz Benetk z Bassonellovim delom La carovana delle meraviglie (Karavana čudes). Ob 20.30 pa bo v Kulturnem domu v Novi Gorici igralo Pozorište Zvezdara iz Beograda s Kovačevičevo Klavstrofobično komedijo.

Uspešen začetek plesnega tečaja

V Kulturnem domu se je prejšnji petek pričel plesni tečaj v priredbi Mladinskega krožka, Kulturnega doma in Zveze slovenskih kulturnih društev. Že na prvi vaji se je zbralo nad trideset tečajnikov in to nedvomno dokazuje potrebo in upravičenost tovrstne pobude. Vaje bodo nekaj mesecev in sicer enkrat tedensko, ob petkih, med 19.30 in 21.30. Vodil jih bo plesni učitelj Boris Rebula iz Nove Gorice.

Prireditelji posebej obveščajo za mudnike in vse, ki se niso utegnili pravočasno prijaviti za tečaj, da se kljub temu lahko zglasijo na vaji v petek in tam uredijo formalnosti.

■ Na sedežu fotografskega krožka CIFI v Ulici S. Chiara 15 bodo drevi ob 21. uri predvajali barvne diapozitive na temo Izrael 1988. Posnela sta jih Massimo Cargnel in Giuliana Vouk.

■ V deželnem avditoriju je še do jutri odprta razstava fotografij Carla Bevilacqua. Pripravila jo je Pokrajinska uprava v sodelovanju s fotografskim krožkom CIFI in pod pokroviteljstvom Goriške občine. Urnik obiska: 10.30—12.30 in 17.30—19.30.

Veterinarska služba opozarja na nevarnost širjenja stekline

Predvidevanja o nevarnosti pojava novega vala gozdne stekline tudi v naših krajih so se pokazala za utemeljena. Zadnji primer okužbe so na Goriškem zabeležili pred štirimi leti. Zdaj je ta nevarna bolezen takorekoč pred vrati. Veterinarska služba goriške KZE obvešča, da so prav te dni prešli sporočilo o ugotovljenem primeru okužbe z gozdno steklino na območju sosednje novogoriške občine, torej v neposredni bližini. Bolezen se zato že v zelo kratkem času utegne razširiti tudi preko meje, na območje goriške pokrajine.

V zvezi s tem veterinarska služba opozarja, da so še zmeraj v veljavi nekateri preventivni ukrepi, ki so bili sprejeti pred leti, pripravljajo pa tudi nekaj novih preventivnih ukrepov.

Občanom priporočajo, naj se ne dotikajo mrtvih lisic, psov ali drugih živali in naj o najdbi poginulih živali takoj obvestijo pristojne organe. Prav tako naj bodo pozorni na neobičajno obnašanje domačih ali divjih živali, saj je eden od znakov okužbe s steklino prav izrazita napadlost.

Proti steklini se občani, ki so najbolj izpostavljeni nevarnosti okužbe (gozdarji, lovci, kmetje itd.) lahko tudi cepijo.

V prihodnjih mesecih bo veterinarska služba opravila, tako kakor to delajo sicer že nekaj let, sistematsko cepljenje psov in tudi drugih domačih živali (govedo, konji, ovce in koze).

Uspešnost preventivne akcije proti širjenju gozdne stekline je odvisna tudi od stopnje sodelovanja občanov in od hitrega ugotavljanja posameznih primerov okužbe. V ta namen veterinarska služba KZE navaja telefonske številke, kamor naj občani takoj sporočijo najdbo poginule živali, ali če opazijo sumljive znake in obnašanje domačih živali. Telefonske številke so naslednje: 84932 in 34139 — veterinarska služba pri KZE. Ti številki sta dosegljivi ob delavnikih od 7.30 do 13.30. Od 14. ure dalje do 24. ure ter ob nedeljah od 8. do 20. ure naj o sumljivem primeru obvestijo splošno bolnišnico v Gorici, tel. 30111 in 30011, ki bo sporočilo takoj posredovala dežurnemu veterinarju. Občani se lahko obrnejo tudi do psoderca tel. 84293.

Berite

»Novi Matajur«

Srečanje gledališč Alpe-Jadran udejanja evropsko sodelovanje

Pravzaprav je poročevalec v velikih težavah, kako zapolniti prostor, ki je namenjen četrtemu Srečanju gledališč Alpe-Jadran. Težava je v tem, da je prišlo že na torkovi otvoritvi festivala v goriškem gledališču Verdi do repertoarne spremembe: Teatro Stabile FJK je prvotno napovedani »Variété« Podreccovih marionet zamenjal z drugo predstavo (zdi se, da zaradi istočasnega sodelovanja na festivalu v Caracasu), sicer vedno Podreccovo, a o tej smo pisali že ob tržaški premieri pred kakim letom. Res pa je, da marionetna uprizoritev »Mesecev svet« (Il mondo della luna) na Goldonijev tekst in Haydnovo glasbo nazorno ponazarjuje vse vrline takega gledališča: odlična tehnika, lepa scenografija, virtuosno poigravanje z dinamičnimi marionetami. Kljub zamenjavi torej lep začetek tega mednarodnega obsoškega srečanja.

Argumentov nam zmanjka tudi ob sinočnji predstavi. Primorsko dramsko gledališče je v režiji Mileta Koruna namreč uprizorilo Strnišev »Ljudozerce«, o katerih smo pisali takoj po premieri. Zato nam ne preostane drugega, kot da opozorimo na današnji spored: ob 11. uri se bo v dvorani Zavarovalne skupnosti Triglav v Novi Gorici začel dvodnevni simpozij o gledališki in kulturni usodi srednjeevropskega prostora, ob 17.30 bo Zadruga »Teatro alla Giustizia« iz Mester dala na ogled »Karavano čudes« Alessandra Bassenella (v goriškem gledališču Verdi), ob 20.30 pa bo v novogoriškem Kulturnem domu gledališče Zvezdara iz Beograda uprizorilo »Klavstrofobično komedijo« Dušana Kovačevića. Skratka, šlo bo za zelo natrpan program, o katerem bomo

SREČANJE GLEDALIŠČ ALPE JADRAN
SUSRETI KAZALIŠTA ALPE JADRAN

INCONTRI TEATRALI ALPE ADRIA
THEATERTREFFEN ALPEN ADRIA

poročali (kot tudi o jutrišnjem) v naši nedeljski številki.

Tokrat imamo torej priložnost, da nanizamo nekaj splošnih podatkov o 4. Srečanju gledališč Alpe-Jadran. Najbrž je popolnoma odveč poudarjati, da pomeni festival svojevrsten fenomen v današnji Evropi in presega zgolj kulturni in umetniški videz, kar sta s svojo prisotnostjo na torkovi otvoritvi potrdila tudi Adriano Bisutti in Dušan Šinigoj. Gre za sodelovanje dveh obmejnih mest, saj sta prireditelja Skupščina Nove Gorice in goriška Občina, organizatorja pa Primorsko dramsko gledališče in Teatro Stabile FJK, ki je letos prisločil na pomoč, kar je vsekakor pomembna novost (soorganizatorji so še Kulturni dom iz Gorice, Avstrijski kulturni inštitut iz Zagreba, Kulturni dom iz Nove Gorice in goriško gledališče Verdi). Upati je, da bo tako širok razpon sodelovanja res ustrezno zadostil vsem umetniškim in organizacijskim izzivom. Glede slednjega (organizacije) sam začetek

ni bil najbolj spodbuden: res je, da je bil sprejem v goriškem hotelu Palace na nadpovprečni višini, res pa je tudi, da si nepoučen goriški meščan ali morebitni turist niti od daleč ni mogel predstavljati, da se v mestu dogaja nekaj pomembnega. V torek smo prepešali celo goriško mestno jedro, a nikjer, niti za stavo, nismo videli vabil, kaj šele plakatov, ki bi opozarjali na pomembno gledališko prireditev. Celotno vrsto Verdia so bila prepolna raznih posnetkov iz filmov, ki jih bodo tam vrteli, a o manifestih Srečanja gledališč Alpe-Jadran ni bilo ne duha ne sluha. Kaj takega si goriška Občina ne bi smela privoščiti, saj nam tak odnos vsiljuje nekatere dvome, o katerih bomo raje molčali.

Pomembno novost na letošnji obsoški prireditvi predstavlja strokovna žirija (sestavljajo jo Peter Selem iz Zagreba, Günter Erken iz Münchna in Benedetto Marzullo iz Rima), ki bo podelila tri nagrade: eno za predstavo v celoti in dve za posamezne elemente predstave. Podeljena bo tudi nagrada občinstva za najboljšo predstavo. In še nekaj bo obogatilo Srečanje. Na sporedu bo več spremnih prireditev z umetniško in gospodarsko-turistično vsebino. Skratka, obeta se nam tudi letos zanimiv vpogled v gledališko iskanje v raznih deželah iz delovne skupnosti Alpe-Jadran in tudi izven tega območja, kar je že samo po sebi vrednota. Temu ob rob lahko pripisemo še to, da se evropska solidarnost, poznavanje med ljudmi in seznanjanje z različnimi umetniškimi izhodišči in kulturami lahko dejansko uresničujejo prav v kulturi, ki je konec koncev vendarle tisto univerzalno gibalno, ki človeka vsestransko bogati.

MARIJ ČUK

revije - revije - revije

Primorska srečanja 79

Novogoriška revija Primorska srečanja posveča tudi v 79. številki mnogo pozornosti zamejskim vprašanjem. Tako David Malnič piše o gospodarskem delu osimskih sporazumov s podnaslovom Pristop k realizaciji ključnih določil gospodarskega dela osimskih sporazumov v sedanji razmerah. Avtor razmišlja predvsem o možnih pobudah jugoslovanske strani.

Pavle Merku v zapisu Rezijski pesniki predstavlja tri pesnike: Rina Chinesaja, Silvano Paletti in Renata Quaglio. Pavle Merku je tudi prispeval imenolovna prispevka o Volčjem gradu in Podpeči, o njem in o njegovem skladateljskem delu pa med primorskimi portreti piše Ivan Silič.

V članku z naslovom Manjšina, sinonim za solidarnost, poroča Maurizio Tremul o tradicionalnem strunjskem srečanju nardnosti Avstrije, Italije, Jugoslavije in Madžarske. Boris Pahor v članku z naslovom O rižanski razsodbi in o italijansko-slovenskem sožitju v Trstu polemizira z Aurelio Gruber-Benco in njenim prispevkom o zgodovinskih koreninah sožitja različnih narodnosti v Trstu, ki je bil objavljen v Primorskih srečanjih 76/77.

Med recenzijami piše Antonija Valentinič o knjigi Branka Marušića Zlatimi črkami, izpod peresa Zorka Hareja je prispevek o Goriškem letniku 12-14, Marija Cenda Klinc je recenzirala knjigo Irene Žerjal Let morske lastovice, Naja Rebec pa piše o zadnji pesniški zbirki Gina Brazzodura A Itaca non c'è approdo.

V 79. številki Primorskih srečanj so med drugimi še prispevki o invalidih in invalidnosti (Anton Prijatelj: Ali smo res narod invalidov?), o oživljanju Goč (izpod peresa Inge Miklavčič-Brezigar), Marjan Tavčar pa je pripravil intervju s koprskim škofom Metodom Pirihom.

V leposlovnem delu so objavljene poezije Alje Šušmelja, Vena Dolenca, Franja Frančiča, Vladislava Stresa, Marjete Jeršek, Jožka Štucina in dramski tekst Slep potnik Dimitrija Kralja. (mk)

Nova številka Jezika in slovstva

Izšla je 5. številka revije Jezik in slovstvo. V njej Marija Stanonik piše o slovstveni folklori kot znanosti in kot umetnosti. Tomo Korošec s Fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo obravnava vprašanja časopisnih naslovov (»Časopisni naslov je prvovrstno vprašanje stilistike poročevalstva, tj. dela jezikovne stilistike, ki proučuje delovanje in prilagajanje jezika posebni funkciji poročevalstva,« piše avtor v premisi).

V razdelku Gradivu Franc Jakopin piše o korespondenci med znamenitim poljskim jezikoslovcem Janom Baudouinom de Courtenayem in Jankom Kotnikom v letih 1915/16. Rajko Korošec je avtor prispevka o vlogi izobraževalne šolske televizije (oziroma televizijske kasete in videa) pri slovsstvenem pouku. Izpod peresa Vite Žerjal je prispevek o erotiki in eksistenci v poeziji Maje Vidmar, med ocenami in poročili pa Sonja Horvat piše o obsežni narečni monografiji Slobodana Remetića Govori centralne Sumadije. (mk)

Dobra uprizoritev v Rossettiju

Drama človekove starosti

Henrik Ibsen

Predzadnje delo najpomembnejšega skandinavskega dramatika Henrika Ibsena z naslovom »John Gabriel Borkman« so v režiji Massima Castrija mojstrsko uprizorili igralci skupine Compagnia della Loggetta iz Brescie. Torkove premierske predstave se sicer ni udeležilo veliko število gledalcev, saj je Ibsen navadno priljubljen le zahtevnejši publiki z izostrenim umetniškim okusom. Maloštevilni, a izbrani obiskovalci, pa so znali pravilno dometi sporočilnost Ibsenovega teksta in oceniti trud igralcev ter delo režiserja in scenografa.

Drama v štirih dejanjih »J. G. Borkman« je umetnina iz zadnjega obdobja avtorjevega ustvarjanja, obdobje psihološkega realizma, v katerem se skorajda v celoti posveča posamezniku, njegovim moralnim dilemam, hrepenenju, praznim upom, ki ne stojijo na trdnih tleh, pač pa se prepletajo s simboli, z idealizirano vizijo sanjske preteklosti. Sodobneja evropska dramatika dolguje marsikaj temu norveškemu umetniku, njegov vpliv pa lahko jasno opazimo tudi pri Cankarju. »J. G. Borkman« je človeška drama, ki se odigrava v eni sami noči. Po osmih letih prikritega sovraštva se ponovno srečata že ostareli sestri — dvojčici Ella in Gunhild. Ločila ju je ljubezen do Borkmana. Čeprav je Gunhild (poosebila jo je igralka Delia Bortolucci) zmagala v boju s sestro, ji to ni prineslo sreče. John Gabriel (dušo mu je vdihnili igralci Tino Schirinzi) se je poročil z njo le zato, da bi lahko izvedel svoj »veliki načrt«; z zapletenimi finančnimi operacijami si je hotel zagotoviti oblast, ki pa jo je hotel izrabiti le v človekoljubne namene. Rad bi bogastvo in srečo vseh ljudi, še preden pa je lahko uresničil svojo širokopotezno ambicijo, je njegova banka bankrotirala. Borkman je moral zaradi tega preživeti osem let v zaporu. Ko se je vrnil domov, se je zaklenil v svojo sobo v prvem nadstropju podeželske hiše in ni več govoril ne z ženo ne s sinom Erhardom (v tej vlogi je nastopil Alessandro Baldinotti). V prvem dejanju igre slišimo le njegove korake, ko

se kot ujeta žival sprehaja po svoji prostorni sobi.

Ella (igralka Wanda Benedetti) se je odločila za obisk sestre, ker bi želela mladega sestričnega sina Erharda ponovno vzeti k sebi. V najhujšem obdobju družine Borkman je namreč »posvojila« svojega nečaka in mu omogočila visokošolski študij. Zdravniki so ji povedali, da ji ostaja le še nekaj mesecev življenja, zato je hotela ta kratki čas preživeti z osebo, ki jo je resnično ljubila. Mati Gunhild pa je hotela sina zase. Maščevati bi moral njeno nesrečno življenje in zabrisati pred svetom očetovo krivdo. Erhard pa je že izbral — odločil se je, da odpotuje z mikavno in bogato gospo Wilton (poosebila jo je Fiorenza Marchegiani) in se tako reši morečega vzdušja podeželske hiše...

Ella obseče Borkmana v njegovem prostovoljnem hišnem zaporu: po dvajsetih letih si končno odkrito izpoveša ljubezen. Neusmiljeni čas pa ne dopušča, da bi junaki Ibsenove drame lahko popravili svoje napake. Borkman se v snežnem metežu povzpe za Ello na hrib, kraj njegovih sanjarjenj, a hladna roka mu stisne srce. Kmalu pride za njima tudi žena Gunhild in ob truplu možkega, ki sta ga obe ljubili, si sestri končno stisneta roko.

HELENA JOVANOVIČ

Zanimiva raziskava sociološkega društva

Kakšen je slovenski način življenja?

Slovensko sociološko društvo je koncem preteklega koledarskega leta na 200 fotokopiranih izvodih založilo materiale, izvajanja Sociološkega srečanja, ki si je postavilo za predmet obravnave »Neformalne dejavnosti v slovenski družbi«. Za kaj pravzaprav v tej zanimivi knjigi gre? Če prevedemo v nazornejši, poljubnejši jezik, za vse tiste dejavnosti, ki jih opravljajo ljudje izven institucij, izven neposrednih državnih aparatov, z eno besedo, izven legaliziranih in načrtovanih, družbeno načrtovanih smernic in načinov življenja. Sociološko srečanje je sistematično razvrstilo t. i. »neformalno« delo v nekaj bistvenih naslovov oziroma poglavij, ki bi jim preprosteje rekli delo v družini, delo v imenu reševanja stanovanjskega problema, delo v imenu boljšega bivanjskega organiziranja, pri čemer je mišljeno tako ali drugače urejeno družbeno in družabno življenje v mestu in naseljih, dalje alternativna razmišljanja in gibanja v kulturi in tudi v politiki. Izhodišče obravnavanega posvetovanja naj bi bilo prepiranje, da je formalno delo v krizi, da je institucionalizem državnega aparata prej zavora kot spodbuda najboljsh ustvarjalnih možnosti in da je zategadelj logično, da si naravni tok življenja - beri ljudje - utira boljše in

učinkovitejše poti, ko ti pač reka stvari spremne in pomožne tokove ter se razlije izven preozke stube, ali kot si kot na videz nedisciplinirani meščani v mestnem parku napravimo tiste steeze preko trave, ki so pač naravnnejše od načrtovanih.

Če pričnemo pregled od zadnjega konca, potem znotraj političnega življenja - seveda ne samo v Sloveniji - v največji meri opazamo t. i. ekološka gibanja, ki postavljajo jasne in odločne zahteve tudi najvišji politiki, na drugi strani pa velja v to poglavje, kar se tiče Slovenije, pristihi še gibanja mladih, ki so nezadovoljni z izvozljenostjo in abstraktno politično mitologijo starejših generacij, se zavzemajo za konkretno razreševanje problemov in nimajo nobenega smisla za tiste vrste fanatizem, ki naj bi gradil boljše življenje zgolj prihodnjim generacijam, zapostavljal pa sedanjost. Zanimivo je, da mladim v principu sploh ni do oblasti in moči, kar jim uradna politika večkrat očita, bolj problematična pa je seveda vse glasnejša zahteva po pravici do civilnega služenja vojaškega roka, kar je trenutno v Jugoslaviji praktično nemogoče. Problematična seveda za različne koncepte oboroženih sil znotraj državne tvorbe. - V kul-

turi nastajajo najrazličnejša alternativna gibanja, večkrat so ravno ta živa in vitalna, kultura in ne institucije, mnogokrat pa na srečo institucije same absorbirajo nove tokove in s tem pravilno prenavljajo svoje stvaritve. Zanimiva je tudi ugotovitev, kako v poslednjih desetih letih politika ubira - kar se tiče radikalne kulture - mnogo zreljša stališča, kot jih je nekoč. Namesto ostrih rezov in ekscenčne atmosfere taista politika blaži robove dovoljenega in prepovedanega, jim mehča in če je le mogoče, preprečuje in onemogoča lastne ostre posege - nedvomno razveseljivo dejstvo, ki mu je želeli čim daljšega življenja.

In zakaj institucije ne zadoščajo? Ker v njih prihaja do podcenjevanja dela, tehnokracije, birokracije, neprijetnih človeških odnosov, togega in preobsežnega planiranja in v nekem smislu zaradi vsega povedanega tudi do prisilnega značaja dela. Zanimivo pa je dejstvo, da pričujoča študija, doobra ovrednoti t. i. gospodinsko delo, delo doma, delo z otroki, ne glede na ljubezen, s katero lahko pristopamo do omenjenih kategorij. Dejstvo je, da je v strnjem ritmu sodobnega življenja vsaka ura šteta, da časa praktično ni. Za nakupe in domača dela porabijo ljudje povprečno 25,7 ure tedensko, z otroki do 15. let se ukvarjajo po 23,3 ure na teden. Družina pa enormno obremenjuje žensko in to je eden najdragocenejših podatkov, ki jih je nujno upoštevati: približno petino ali šestino svojega delovnega časa porabi moški za delo in skrb doma, ženska pa kar polovico (!). Se pravi, da je ženska izrazito obremenjena dvakrat, najprej na delovnem mestu in potem še pol toliko v gospodinjstvu. Če je verjeti pokazateljem, se razlika med njo in moškim v tem smislu na srečo manjša, da pa so stvari postavljene tako, kot so, velja pripisati ženski potrebnosti in čustveni požrtvovalnosti. - 49,6 % lastnikov hiš in stanovanj je prišlo do strehe nad glavo z lastno gradnjo, kar šestina Slovencev se ob zaposlitvi ukvarja še s kmetijstvom in kar 30,3 % študentov in dijakov opravlja priložnostna dela, s katerimi si služi prepotreben denar.

Z eno besedo, t. i. neformalno delo je bistvena postavka (slovenskega) življenja, in takorekoč želebi bi bilo, da bi bilo te vrste delo ustrežneje ovrednoteno, da bi mu dala družba več priznanja in zakonodajnih možnosti, ne pa da večkrat - tudi upravičeno - gleda nanj kot na kritizirajoč aspekt, ki ga je bolje držati v senci kot državo v državi. Neformalno delo je pač odsevnaravnosti življenja, ki je samo po sebi ustvarjalno: treba mu je le prisluhniti in iz njega izvajati pravila ne pa obratno.

JANEZ POVŠE

»Knjiga lobanj« Roberta Silverberga

»Knjiga lobanj« znanega ameriškega pisatelja judovskega rodu Roberta Silverberga je pravo pozitivno presenečenje. Pred kratkim je namreč izšla v slovenskem prevodu v popularni zbirki Zenit pri Mladinski knjigi. Takoj moramo poudariti, da je »Knjiga lobanj«, ki je verjetno najzanimivejša, pa tudi najboljša delo tega izredno plodovitega pisatelja (napisal je namreč preko 450 del!), znanstvenofantastična knjiga. Vendar v najmodernejši verziji tega pojma.

V svojem prvotnem, danes že atavičnem pojmovanju je znanstvena fantastika pomenila strašne, gnusne in sluzaste živali vseh vrst in velikosti, ki letajo po zraku in se plazijo po zemlji ter ubijajo nedolžne ljudi. Nato (pravzaprav skoraj istočasno) so prišli na vrsto poleti na Luno, Mars, na druge zvezde in vse bolj oddaljena ozvezdja, sedaj pa so v tej literarni zvrsti na vrsti psihologija, psihoanaliza in psihatrija na eni ter filozofija na drugi.

In prav »Knjiga lobanj« spada v to drugo zvrst. Za kaj pravzaprav gre? To je prikaz mentalitete in psihologije starih mladih, komaj kakih 20 let starih Američanov, ki se jim nepričakovano ponudi možnost, da bi postali nesmrtni. Vodja napete pustolovščine najde namreč v nekem skrivališču Knjigo lobanj, tu pa se seveda začne težava. Začenja se dolg in naporen pohod v puščavo k članom starodavnega skrivnega reda, ki morda obstaja, morda ne.

Knjiga lobanj je torej, kot je napisal odlični prevajalec Bogdan Gradišnik, »izbrušena prispodoba minljivosti - srhljiva, silovita, globoka, resnično groteskna in groteskno resnična...« Mi pa bi na to morda še dodali, da tu nastopa mnogo psihološko labilnih in nevrotičnih osebnosti in da je tu prisotno mnogo praktične, nekoliko površne in samovšečne, torej tipično ameriške metafizike, ki pa v tem primeru daje knjigi še dodaten čar.

DUŠAN JELINČIČ

ROBERT
SILVERBERG

Knjiga
lobanj

mladi in delo

javni natečaji

UNIVERZE

Univerza v Trstu razpisuje javni natečaj za pomožnega tehnika na Fakulteti za fiziko, matematiko in naravoslovne vede Inštituta za mineralogijo in petrografijo. Natečaja se lahko udeleži, kdor je diplomiral na nižji srednji šoli, je že polnoleten in še ni dopolnil 36. leta starosti. Rok za predložitev prošnje **zapade 5. aprila 1988**. Za podrobnejše informacije glej posebno izdajo Uradnega lista - natečaji in izpiti - z dne 4. 3. 1988.

Univerza v Trstu razpisuje javni natečaj za pomožnega tehnika na Fakulteti za farmacijo Inštituta farmaceutске kemije in toksikologije. Natečaja se lahko udeleži, kdor je diplomiral na nižji srednji šoli, je že polnoleten in nima še 36 let. Prošnjo za vpis na natečaj mora kandidat napisati na kolkovaenm papirju ali posebnem formularju. Rok za predložitev prošnje za vpis na natečaj **zapade 7. aprila 1988**. Za podrobnejše informacije glej posebno izdajo Uradnega lista - natečaji in izpiti - z dne 8. 3. 1988.

Univerza v Trstu razpisuje javni natečaj za pomožnega tehnika na višji šoli za moderne jezike, za tolmače in prevajalce. Natečaja se lahko udeleži, kdor je diplomiral na nižji srednji šoli, je že polnoleten in nima še 36 let. Prošnjo za vpis na natečaj mora kandidat napisati na kalkovaenm papirju ali posebnem formularju. Rok za predložitev prošnje za vpis na natečaj **zapade 7. aprila 1988**. Za podrobnejše informacije glej posebno izdajo Uradnega lista - natečaji in izpiti - z dne 8. 3. 1988.

Univerza v Vidmu razpisuje javni natečaj za električarja-monterja električnih inštalacij in omrežij. Natečaja se lahko udeleži tisti, ki je izpolnil osnovnošolsko obveznost, ima 18 let in jih nima še 36. Predvsem pa mora biti kandidat pripravljen opravljati svoje delo na vseh sedežih videmske Univerze. Prošnjo za vpis na natečaj mora kandidat napisati na kolkovanem papirju. Rok za predstavitev prošnje **zapade 7. aprila 1988**. Za podrobnejše informacije glej posebno izdajo Uradnega lista - natečaji in izpiti - z dne 8. 3. 1988.

Univerza v Vidmu razpisuje javni natečaj za dva univerzitetna raziskovalca na Fakulteti za fiziko, matematiko in naravoslovne vede. Natečaja se lahko udeležijo diplomanti kate-rekoli fakultete, tudi iz tujine. Rok za predložitev prošnje **zapade 9. aprila 1988**. Ostale informacije so objavljene v posebnem Uradnem listu - natečaji in izpiti - z dne 9. 2. 1988.

Univerza v Vidmu razpisuje javni natečaj za izvrševalnega tehnika Fakultete za matematiko, fiziko in naravoslovne vede Inštituta za informatiko in sistematično. Natečaja se lahko udeleži tisti, ki je dokončal nižjo srednjo šolo. Rok za predložitev prošnje **zapade 24. marca 1988**. Ostale informacije lahko intere-senti dobijo v posebni izdaji Uradnega lista - natečaji in izpiti - z dne 23. 2. 1988.

MINISTRSTVA

Notranje ministrstvo razpisuje javni natečaj za 17 (delavcev) težakov, ki jih bo zaposlilo na svojih sedežih v deželi Furlaniji-Juljski krajini. Kandidati morajo imeti osnovnošolsko izobrazbo in opravljeno obvezno šolanje. Poleg tega morajo biti zdrave in čvrste postave. Prosilci naj oddajo prošnjo na tržaški prefekturi **do 21. marca 1988**. Ostale natečajne pogo-je lahko kandidati zasledijo v posebni izdaji Uradnega lista - natečaji in izpiti - z dne 19. 2. 1988.

Notranje ministrstvo razpisuje javni natečaj za 172 občinskih tajnikov. Natečaja se lahko udeležijo diplomanti pravne, ekonomske, politične ali podobne fakultete (npr. bančne in ekonomske fakultete, fakultete za diplomacijo). Kandidati morajo napisati prošnjo na ob-razcih, ki jih dobijo na vseh prefekturah. Kan-ditatorva točno izpolnjena prošnja mora dospe-ti na prefekturo, kjer ima kandidat svoje stal-no bivališče, **do 11. aprila 1988**. Ostali pogo-ji so naštet v posebni izdaji Uradnega lista - natečaji in izpiti - z dne 12. 2. 1988.

OSTALI JAVNI NATEČAJI

Tržaški konzorcij za prevoznitvo (ACT) razpisuje javni natečaj za 3 avtobusne šoferje. Kdor se hoče udeležiti natečaja, mora imeti dokončano obvezno šolanje, mora imeti odličen vid (10/10) in opravljen voznikiški izpit ka-tegorije D. Kogar natečaj zanima, mora poslati prošnjo z ustreznimi dokumenti na sedež Tr-žaškega konzorcija **do 31. marca 1988**. Ostale informacije lahko kandidati dobijo na sedežu tržaškega A.C.T. v Ulici D'Alviano 15.

Tržaška krajevna zdravstvena enota raz-pisuje javni natečaj za pomočnika zdravnika pri zdravstvenem ravnanstvu. V pošte-v bodo prišli tisti kandidati, ki izpolnjuje pogo-je navedene v Deželnem uradnem biltenu št. 4 z dne 15. januarja 1988. Rok za vpis na natečaj **zapade 22. aprila 1988**. Ostale informacije lahko kandidati dobijo na sedežu T.K.E. v Uli-ci Farneto 3.

Tržaška krajevna zdravstvena enota raz-pisuje javni natečaj za dva sodelavca-zdrav-

Po anketi v industrijskih obratih

Italijanska šola neustrezna

Italijansko šolstvo in deželna odbor-ništa, ki organizirajo tečaje za strokov-no usposabljanje mladine, sploh niso v skladu s časom. To zaskrbljujočo trditev je docela podprla anketa, izvedena v in-dustrijskih obratih severne Italije. Anke-tirana podjetja so namreč izrazila mne-nje, da strokovne šole sploh ne ustrezajo njihovim potrebam.

Iz podatkov te ankete lahko razbere-mo, da bi bilo bolje, če bi odborništa in šole organizirali manj tečajev za frizerje in frizerke in več tečajev za elektronske tehnike in elektronske načrtovalce. An-keta je pokazala, da lahko delimo mladi-no na tiste, ki bodo v prihodnjih dveh letih dobili takojšnjo zaposlitev, in tiste, ki ne bodo imeli te sreče. Toda kot pravi stari rek, je vsak sam svoje sreče kovač. To pa v glavnem zato, ker mu zastarela šola pri strokovnem izobraževanju slabo pomaga.

Koga pa industrijski obrati najbolj potrebujejo? Največ povpraševanja je po delavcih, ki so se izšolali v tako imeno-vanih "novih" poklicih. Med te spadajo ekonomski načrtovalci industrijske pro-izvodnje in nadzorniki njene kvalitete, izvedenci in pomočniki v marketingu in distribuciji. Največ je povpraševanja po elektronskih tehnikih in elektronskih na-črtovalcih. Povpraševanje po njih se bo povečalo v prihodnjih dveh letih za celih 6,39% in 9,95%.

Kakšne pa so potrebe v ekonomskem sektorju? Tu se bo v prihodnjih dveh le-tih povečalo povpraševanje, in sicer za celih 6%, po pomožnih prodajnih tehni-kih. V administraciji pa bodo najbolj is-

kali sistematike Edp. Povpraševanje po njih se bo zvišalo za 8,84%.

Zmanjšalo pa se bo povpraševanje po tajnicah in stenodaktilografjih. Indus-trija pa bo potrebovala vedno manj skla-diščnikov, avtoprevoznikov in tistih, ki delajo v menzi. Padlo bo tudi povpraše-vanje po paznikih in podobnih delavcih.

Podatki nam kažejo, da je faza moder-nizacije proizvodnega sektorja že stekla, kar se kaže tudi v povpraševanju po de-lovni sili. Industrija potrebuje namreč danes večinoma specializirane in izšola-ne tehnike. Vse manj je povpraševanja po nekvalificiranih delavcih. Specializa-cija pa je tudi glavni dejavnik, ki omogo-ča delavcu, da lahko zadnje čase pogos-toma menja delovno mesto.

NIHANJE POVPRASEVANJA PO DELOVNI SILI

V PRIHODNJIH DVEH LETIH BODO NAJBOLJ ISKANI

1. kolavdatorji in elektronski tehniki	(+ 16,53)
2. elektronski tehniki načrtovalci	(+ 9,95)
3. sistematiki	(+ 8,84)
4. načrtovalci	(+ 6,39)
5. pomožni prodajni tehniki	(+ 6,07)
6. strojni tehniki	(+ 5,22)

MANJ BO POVPRASEVANJA PO

1. tehnikih za proizvodnjo pnevmatik	(- 8,22)
2. delavcih livarjih	(- 6,22)
3. splošnih delavcih mehanske ind.	(- 3,99)
4. embalažerjih in distributerjih	(- 3,89)
5. zaposlenih v pomožnih službah	(- 3,20)
6. administratorjih in uradnikih	(- 2,66)

stvena nadzornika. V pošte-v bodo prišli tisti kandidati, ki izpolnjuje pogo-je navedene v Deželnem uradnem biltenu št. 23 (Bollettino ufficiale della regione). Poleg tega se lahko natečaja udeleži vsak, ki nima še 36 let in je diplomiral na višji šoli za geometre ali kmetij-ske in industrijske izvedence. Rok za vpis na natečaj bo naknadno objavljen v posebni iz-daji Uradnega lista - natečaji in izpiti - in bo **zapadel 45 dni po objavi**. Prošnje bodo mora-li kandidati nasloviti na: Ufficio concorsi-Set-tore personale dell'U.S.L. n. 1 Triestina, Ul. Farneto 3, 34100 Trst. V tem uradu lahko kan-didati dobijo tudi ostale informacije.

Goriška krajevna zdravstvena enota raz-pisuje javni natečaj za zdravstvenega tehnika v anatomiji in patološki istologiji. V pošte-v bodo prišli tisti kandidati, ki izpolnjuje pogo-je navedene v Deželnem uradnem biltenu z dne 22. februarja 1988. Natečaja se lahko ude-leži vsak, ki nima še 36 let in ima diplomu tehnika v anatomiji in patološki istologiji. Rok za vpis na natečaj bo naknadno objavljen v posebni izdaji Uradnega lista - natečaji in iz-piti - in bo **zapadel 45 dni po objavi**. Prošnje za vpis na natečaj morajo kandidati poslati na naslov: Unità sanitaria locale n. 2 Goriziana, Ul. Vittorio Veneto 24, 34170 Gorica.

Goriška krajevna zdravstvena enota raz-pisuje javni natečaj za dva soodgovorna zdravstvena pomočnika v oddelku za prvo po-moč K.Z.E. št. 2 Goriziana. Goriška ustanova zaposli dva zdravnika, ki sta že vpisana v po-klicni seznam in nista dopolnila še 45. leta starosti. Predvsem pa je potrebno, da so kan-didati že opravili triletno strokovno usposab-ljanje in dvoletno specializacijo ali pa morajo imeti petletno prakso v tem sektorju. V pošte-v bodo prišli tisti kandidati, ki izpolnjuje pogo-je navedene v Deželnem uradnem vestniku št. 12 z dne 4. februarja 1988. Rok za vpis na

natečaj **zapade 26. aprila**. Prošnje za vpis na natečaj morajo kandidati poslati na naslov: Unità sanitaria locale n. 2 Goriziana, Ul. Vitto-rio Veneto 24, 34170 Gorica. Ostale informaci-je lahko kandidati dobijo prav tako v uradu za osebe iste ustanove.

Vidmsko občinsko podjetje za plin in vodo (a.m.g.a.) razpisuje javni natečaj za di-rektorja konzorcija. Natečaja se lahko udele-žijo diplomirani inženirji, ki imajo 30 let in jih nimajo 46. Rok za predložitev prošnje **zapade 10. aprila 1988**. Za podrobnejše informacije glej posebno izdajo Uradnega lista - natečaji in izpiti - z dne 11. 3. 1988 ali ap telefoniraj v urade podjetja v Ulici Trento 67 na številko 0432/504151.

Vodovodni konzorcij srednje Furlanije razpisuje javni natečaj za direktorja uprave-lja vodovodne mreže. Natečaja se lahko ude-ležijo diplomirani inženirji. V pošte-v bodo pri-šli tisti kandidati, ki bodo **do 31. marca** po-slali prošnje na naslov: Consorzio per L'acque-dotto del Friuli Centrale, Ul. Duchi d'Aosta 2, 33100 Videm. Ostale informacije lahko kan-didati dobijo tudi na naslednji telefonski števil-ki: 0432/505065.

Vodovodni konzorcij srednje Furlanije razpisuje javni natečaj za odgovornega teh-nične operativne enote. Natečaja se lahko udeleži, kdor je opravil šolanje na višji šoli za geometre ali na višji šoli z gradbeno ali in-dustrijsko usmeritvijo. Rok za vpis na natečaj **zapade 25. marca**. Prošnje morajo kandidati pravočasno poslati na naslov: Consorzio per L'acquedotto del Friuli Centrale, Ul. Duchi d'-Aosta 2, 33100 Videm. Ostale informacije lah-ko kandidati dobijo tudi na naslednji telefon-ski številki: 0432/505065.

Občina Trst namerava zaposliti za določen čas, dokler ne bodo za ta mesta razpisali jav-

nega natečaja, diplomirane bolničarje, ki naj bi jih dodelili domovom za onemogle. Kogar zanima in je diplomiran bolničar, lahko vloži svojo prošnjo v uradu za osebe tržaške Obči-ne na Trgu Unità d'Italia 4, 2. nadstropje.

Pokrajina Trst razpisuje javni natečaj za svetovalca-raziskovalca. Natečaja se lahko udeležijo diplomanti pravne ali enakovredne fakultete. Rok za predložitev prošnje **zapade 23. aprila 1988**. Prošnje morajo intere-senti vložiti naslov: Provincia di Trieste, Segreteria della Presidenza, Ul. della Geppa 21, Trst. Lahko pa jo tudi pošljejo na isti naslov in sicer kot priporočeno pismo s povratnico. Os-tale informacije lahko intere-senti dobijo na sedežu tržaške Pokrajine.

Pokrajina Trst razpisuje javni natečaj za svetovalca-raziskovalca. Natečaja se lahko udeležijo diplomanti ekonomske ali politične fakultete. Rok za predložitev prošnje **zapade 23. aprila 1988**. Prošnje morajo intere-senti vložiti na naslov: Provincia di Trieste, Segre-teria della Presidenza, Ul. della Geppa 21, Trst. Lahko pa jo tudi pošljejo na isti naslov in sicer kot priporočeno pismo s povratnico. Ostale informacije lahko intere-senti dobijo na sedežu tržaške Pokrajine.

delo dobi

Mladi z višješolsko izobrazbo. Zaposlitev v sprejemnih uradih in tajništvih v Trstu jim ponuja družba Jolly Hotelov. Interesenti mora-jo obvladati angleščino in francosčino ter/ali nemščino. Prednost bodo imeli tudi kandidati, ki so diplomirali na univerzi. Kogar ponudba zanima mora poslati svoj kratek ži-vljenjepis na naslov: Direzione Jolly Hotel, Corso Cavour 7, 34132 Trst.

Diplomirani in strokovno usposobljeni športni inštruktorji za tenis, potapljanje z jeklenkami, jadranje, deskanje, vodno smuča-nje, telovadbo, streljanje z lokom, kanu, golf, plavanje, kolesarstvo in prosto potapljanje in še **pomožni kuhar, barman, pomočnik eko-nomista, organizator iger in izvedenec v informatiki**. Zaposlitev v svojih turističnih naseljih jim ponuja Club Mediteranee. Intere-senti ne smejo imeti manj kot 20 let in ne smejo biti starejši od 30ih let. Ne smejo biti poročeni in ne smejo imeti nikakršnih družin-skih obveznosti. Predvsem pa morajo znati francosko in biti na razpolago od maja do se-ptembra. Interesenti morajo poslati svoj curri-culum vitae na naslov: Serge e Nadia, Club Mediteranee, Largo Corsia dei Servi 11, 20122 Milan.

Suplentke (vrtnarice) v občinskih vrtcih. Zaposlitev jim nudi Občina Devin-Nabrežina. Podaljšan je namreč rok za predložitev prošnje za suplence v šolskem letu 1987-88 in 1988-89. Interesentke morajo vložiti prošnjo na občini Devin-Nabrežina do 22. marca.

Diplomant v ekonomiji ali računovodja in elektromehanski delavci. Zaposlitev jim ponuja delniška družba Vianova. Računovodja ali ekonomist bo usklajeval splošno knjigo-vodstvo, medtem ko je pri delavcih zaželjena triletna izkušnja v elektromehanskem obratu. Kogar ponudba zanima mora poslati svoj cur-riculum vitae na naslov: Vianova spa, Ul. Tri-este 3, 34070 Villesse (Gorica).

Hišna pomočnica. Interesentke naj telefo-nirajo na številko 040/411129.

Dekle, ki želi pomagati v hišnih opravilih. Ite-resentke naj telefonirajo na številko: 040/768123.

Dekle, ki dobro pozna uradniško delo. Po-go-ji: resnost in dobro znanje italijansčine. In-te-resentke naj telefonirajo na številko: 040/727383

Uradnik ali uradnica. Zaposli ga/jo dru-žba finančnih svetovalcev FPA Andro Italia. Kogar ponudba zanima, mora dobro poznati uradniško delo, računovodstvo, lepega videza, poznati video tipkanje. Ista družba zaposli tudi **trgovske potnike**, saj hoče okrepiti svo-jedelovalanje v tržaški in goriški pokrajini. In-te-resenti morajo telefonirati na številko: 040/68838.

Sodelavci in sodelavke, ki jih privlači fi-nančno, zavarovalno poslovanje in kupopro-daja nepremičnin. Zaposli jih podjetje, ki hoče razširiti svoje delovanje na tem področju. Vsem je omogočena hitra kariera. Kogar zani-ma, naj telefonira na številko: 040/64646.

Dva kuharja z dobrimi delovnimi ocenami in **dva sposobna pomočnika kuharja**. Inte-resenti naj telefonirajo po 15. uri na številko: 040/304927.

Trgovski potnik, ki je dobro vpeljan v pre-hrambeni in okrepčevalni sektor ter v prodajo na debelo. Dodelili bi mu ekskluzivne artik-le in ekskluzivno področje poslovanja. Interes-en-ti naj telefonirajo od 13. do 15. ure na številko: 040/214438.

Univerzitetni študent ali učitelj. Nižje-šolski dijak potrebuje lekcije v matematiki in nemščini, po možnosti na domu. Interesenti naj telefonirajo po 15. uri na številko: 040/821836.

Agencija za delo se obrača na šolo

Kaj me čaka po šoli? Bom dobil delo? Iz-brana fakulteta mi bo nudila možnost zapos-litve? Ali je bolje, da sploh ne grem na uni-verzo? Taka in podobna vprašanja se porajajo študentu, ko se kar na enkrat znajde v za-dnjem letniku višje srednje šole.

Prav tem dijaku je v zadnjem času po-svetila svojo pozornost Deželna agencija za delo. Odločili so se, da bodo preverili, ali ima-jo mladi po končani višji šoli možnosti za za-poslitev. Zato bodo še okrepili sodelovanje z mladimi, ker se zavedajo, da je veliko dejav-nikov, ki študentu po končani višji srednji šoli onemogočajo zaposlitev.

Med raznimi vsedravnimi pobudami, ki so omogočile večjo zaposlitev, so tudi pogod-be za strokovno usposabljanje mladine. Dežel-na komisija za zaposlovanje je na svojem za-

dnjem zasedanju odobrila 225 takih pogodb, ki so omogočile zaposlitev 767 mladih.

Vsederavnna pobuda pa se je pridružila še deželna pobuda. Deželna agencija za delo se bo namreč aktivno vključila v življenje dija-kov, predvsem pa bo okrepila svojo prisotnost na višjih šolah. Preverili bodo, kakšne mož-nosti daje maturantom osvojeno znanje in predvsem s kakšno vizitko se lahko mlad člo-vek, ki noče nadaljevati študija na univerzi, predstavi delodajalcu. Bodočim maturantom bodo poslali 3000 kopij revije Delovno mesto v Furlaniji-Juljski krajini (Il posto di lavoro nel Friuli-Venezia Giulia), da si dijaki lahko ustvarijo mnenje o tem, kar jih čaka. Na tej osnovi bodo lahko bolj zavestno načrtovali svojo prihodnost in izbirali med raznimi mož-nostmi.

Vsakokrat ko gremo na daljšo ali krajšo pot najbrž že imamo v mislih v kateri kraj bomo šli, kaj si bomo ogledali, kjer bomo prenočili in velikokrat tudi kje se bomo okrepčali. K uresnitvi te naše zamisli nam pomagajo članki v dnevnem ali specializiranem časopisju, vodniki, nasveti prijateljev.

Turistično—gastronomsko literature je danes na pretek. V Italiji imamo kup mesečnikov, ki se ubadajo s turizmom in gastronomijo. Skoro vsi dnevniki temu posvečajo redne rubrike, v tednikih in drugih mesečnikih dobimo kup člankov, ki nas opozarjajo na to ali drugo posebnost. Poleg tega pa turistične ustanove skrbijo za izdajo vseh mogočih monografij o določenem kraju. Že vrsto let izhajajo tudi zanimivi in zelo koristni vodniki o hotelih in restavracijah. Dobro znanim vsakoletnim izdajam vodnika Michelin in tistim Italijanskega turističnega kluba so v zadnjih letih priskočili na pomoč še drugi, kot na primer vodič *Espresso* (sodi v okvir francoskih vodnikov Galt—Millau), *Veronellija*, Italijanske kuharke akademije, in še in še. Na tržišču najdemo tudi prevode svetovno znanih vodnikov, ki so prevedeni tudi v italijanščino.

Prav tako dobimo v tukajšnjih knjigarnah tudi v italijanščini napisane vodnike za druge države. Opisane so tako dežele in mesta v katere italijanski turisti zahajajo v velikem številu kot tudi kraji v katere gredo le maloštevilni. Včasih so to izvirne knjige, včasih pa so to prevodi iz francoščine, angleščine ali nemščine. Italijanski založniki raje prevajajo francoske ali angleške tekste kot pa nemške. Okus italijanskega turista namreč ni podooben tistemu nemškega. Na policah v knjigarnah pa dobimo tu pa tam tudi izvirne. Če Italijan namerava na počitnice v Jugoslavijo bo dobil kup vodnikov, od tistega Touring kluba pa do tistih zasebnih založnikov, od splošnih pa do specializiranih vodnikov. Lahko bi celo rekli, da je v Italiji na voljo več vodnikov o Jugoslaviji kot pa v Sloveniji.

Slovenci se ne ponašamo z klovekaj bogato turistično literaturo. V knjigarni dobimo razkošne monografije o Sloveniji ali o tem ali drugem njenem predelu, o Jugoslaviji, o posameznih spomenikih. Vse to je bogato ilustrirano. Vendar to niso turistični vodniki. To so knjige, ki si jih bomo ogledali in potem dali na domačo polico. Take

Počitnice v Sloveniji

Hodil po zemlji sem naši

Marko Waltritsch

knjige ne bomo dali v avto takrat ko krenemo na pot.

Praktičnih vodnikov, vsaj tako kot jih pojmujejo ljudje v Zahodni Evropi, pa smo doslej imeli zelo malo. Najbrž bi se morali spomniti na Gabrščkove kažipote, ki jih je v Gorici izdajal ob obratu stoletja. V njih si sicer našel vse o državnih uradih, šolah, cerkvah, društvih in tudi o trgovcih, tako na Goriškem, kot na Tržaškem in v Istri. V seznamih so bili tudi hoteli in gostilne. To niso bili vodniki v sodobnem pomenu besede, saj takrat pri nas turizem še ni bil razvit. Ko pa si nameraval v en kraj si vsaj vedel kaj boš tam našel. Bolj sodobno obliko tudi o krajih na Slovenskem so imeli vodniki Avstrijskega avtomobilskega kluba, ki so prav tako izhajali pred prvo vojno. V njih so bili označeni hoteli, gostilne, delavnice, pošte.

Po drugi vojni so v Sloveniji izšli razni vodniki. Vendar so bili v njih v glavnem opisane zgodovinske in naravne znamenitosti slovenskih krajev oziroma tistih v Jugoslaviji. Pred kakim letom je izšla knjižica z naslovi zasebnih gostiln v Sloveniji. Tiskana

je bila tudi v drugih jezikih, pa čeprav je bil prevod v italijanščino zelo slab, čestokrat nerazumljiv. Šlo pa je za reklamni seznam zasebnih gostiln, ne za strokovno urejen gastronomsko—turistično vodnik.

V pozitivno smer se je nekaj premaknilo lani. Pri Centralnem zavodu za napredek gospodinjstva v Ljubljani je izšel zajeten, tristo strani obsegajoč turistični in gastronomski vodnik z naslovom *Počitnice v Sloveniji* (cena 24.000 din). Brez dvoma gre za prvi tovrstni poskus.

Knjiga je razdeljena na dva dela. V prvem razni avtorji opisujejo turistične zanimivosti slovenske dežele. Opisane so razne domače obrtne dejavnosti, kraji v katerih se ljudje s tem še ukvarjajo in kjer jih turist lahko tudi kupi. Podrobno so opisane slovenske kulinarčne specialitete. Dan je pravičen poudarek regionalnim posebnostim. Opisana so slovenska vina od zahodne pa do vzhodne meje slovenskega narodnostnega ozemlja. Razni avtorji pišejo o možnostih za rekreacijo, o športnem ribolovu, o lovu. Govor je o planinstvu, jamarstvu, vodnih špor-

tih, zmajarstvu, kolesarjenju, tenisu, golfu, o vodnih športih, o marinah, o jadraniu, o kajakaštvu.

Skratka, na osemdesetih straneh prvega dela knjige najdemo vse najnunejšje in tudi najbolj zanimivega kar moramo vedeti ko se napotimo na počitnice ali izlet v Slovenijo. Avtorji raznih prispevkov so označeni. Gre za priznane strokovnjake. Kar povejmo, da je v knjigi tudi veliko barvnih slik.

Večji del knjige pa je posvečen gostilnam. Ta del knjige je razdeljen v dvajset poglavij. V vsakem je obdelan en predel slovenske zemlje. Kraji, večji ali manjši, o katerih je v knjigi govora, so opisani v nekaj stavkih. Tu pa tam vidimo tudi barvne reprodukcije kraja. Najdemo tudi koristen koledar najbolj značilnih prireditev tekom leta.

Najpomembnejše kar najdemo v tem vodniku so opisi gostiln. Beremo lahko kaj nam bo gostilničar ponudil, vrh vsega pa je opisana tudi najbolj karakteristična jed v tem gostišču. Zelo koristno je, da so tu označeni telefonska številka gostišča, ure v katerih lahko dobimo kaj za pod zob, dan

tedenskega počitka ter število sedežev. To bo zelo prav prišlo tistim, ki prireajo izlete z avtobusi ali večjimi skupinami.

Slovenci smo končno dobili zelo koristnega vodnika kakršnega na Zahodu poznajo že desetletja. Vsi tisti, ki se radi kretamo smo seveda založbi za to zelo hvaležni. Kljub temu pa moramo napisati nekaj kar nas žuli. Prvič. Če je na eni strani prav, da so označeni avtorji prispevkov v prvem delu knjige, ni prav, da so avtorji označeni tudi v drugem. V vseh svetovnih vodnikih ime avtorja ocene o tem ali drugem gostišču ni označeno (to velja le v dnevnikih ali periodičnem tisku). To pa zato, ker so v veliki večini primerov avtorji gostilničarju in drugim navadnim zemljanom nepoznani. Zelo pogosto se namreč zgodi, da te bo gostilničar bolje postregel če bo vedel, da si »nekdo«, še posebej če se ta »nekdo« ukarja z gastronomskimi ocenami, kot pa če si navaden zemljan. Najbrž bi bilo prav, da bi založba to upoštevala ko bo ponatisnila vodnik o katerem govorimo.

Drugič. Dobro vemo, da je vsaka ocena subjektivna. Če pogledamo na gostišča v Istri, na Goriškem, na Notranjskem in v Ljubljani, bomo lahko ugotovili, da marsikatero dobro gostišče ni našlo prostora v vodniku. Pa čeprav v njem si postrežen prav tako dobro ali še boljše kot v tistih, ki jih najdeš zabeležene. Seveda tudi v tem vodniku velja pravilo, da poleg dobre restavracije v kakem hotelu dobiš zasebno gostilno ali pa navadno pizzerijo. To je tudi prav, saj vsakdo ne bo šel v nek kraj, da bi tam jedel izbrane ribe, morda si zaželi tudi domačo mesnato jed. V ocenah pa je premalo kritičnosti. O vseh gostilnah, ki so v vodniku omenjene se pisci le pohvalno izražajo.

Vodnik *Počitnice v Sloveniji* je torej zelo dobrodošla publikacija, pa čeprav so v njej gori omenjene pomanjkljivosti. Priročna je, lahko jo imamo v našem avtu. Prični bomo lahko ugotovili če pisanje v vodniku odgovarja dejanskemu stanju. Takšno knjigo smo Slovenci potrebovali. Ko bo čez kak čas sedanja naklada pošla, bomo brez dvoma dobili novo knjigo, v njej pa brez dvoma še kako drugo gostilno, ki je tokrat izostala iz čisto nerazumljivih razlogov.

Največ urejenih privezov je v Franciji

161.000 privezov v urejenih marinah je v štirih državah članicah EGS, ki imajo obalo ob Sredozemskem morju. Podatki so bili obelodanjeni na sestanku prizadetih trgovinskih zbormic štirih sredozemskih držav EGS (Španija, Francija, Italija, Grčija), ki je bil v Nici.

V vsem Sredozemlju je na voljo približno 200.000 privezov. Največ jih je torej v omenjenih štirih državah članicah EGS. Na prvem mestu so tu Francozi, ki ponujajo kar 67.000 privezov v marinah (samo na obalah Provanse ter Azurne obale jih je 46.000, na Korziki pa 4.000). Francozi so namreč pričeli graditi marine že pred dobrimi tridesetimi leti. Italijani so na drugem mestu s 64.000 privezi (13.000 v Liguriji, 9.000 v Toskani, 7.000 v Venetu, nad 6.000 v Furlaniji-Juljski krajini). Španci so na tretjem mestu s 45.000 privezi. Grki so na zadnjem mestu s 5.000 privezi, pa čeprav imajo

veliko možnost za občutno povečanje. So pa precej daleč od velikih evropskih središč.

Kar se tiče plovil, daljših od 5 metrov, na prvem mestu so Francozi, ki imajo kar 73.000 plovil. Drugi so Italijani s 27.000 plovili, sledijo Španci z 18.000, zadnji so Grki s 4.500 plovili.

Na posvetu v Nici so ugotovili, da je zakonodaja o navtičnem turizmu v teh državah precej raznolika. Še zlasti se to opazi pri davčnih in carinskih dajatvah. Domenili so se, da bodo pri svojih vladah pričeli akcijo, da pride do enotne zakonodaje. Predlagano je tudi bilo, da bi v državah Evropske gospodarske skupnosti izdelali osnutek enotne evropske mornarske zastave. To nalogo si je prevzela Trgovinska zbornica v Nici.

Izjemen uspeh turistične borze

Za 3.500 milijard lir pogodb sklenjenih na BIT v Milanu

Dobre kupčije so sklepali tako italijanski kot tuji ponudniki turističnih paketov

Letošnja italijanska turistična borza BIT, ki je bila v prostorih milanskega velesejma v zadnjih dneh februarja, je bila izredno uspešna. Ne le zaradi nad sto tisoč obiskovalcev, ki so v nekaj dneh odprta dobesedno preplavili sejmišče, marveč predvsem zaradi izredno visokega

porasta prisotnih touroperaterjev tako iz Italije kot iz drugih držav.

Nad 12.000 je bilo letos turističnih delavcev, medtem ko so jih na prejšnji izvedbi leto prej zabeležili dva tisoč manj. V primerjavi z letom prej so touroperaterji prodali za 10 odstotkov več kot v letu 1987. Prodanih je bilo kar 83 odstotkov predlagane ponudbe. Upoštevalimo dejstvo, da so lani na BIT naredili pogodbe za kar 3.500 milijard lir.

Seveda so na BIT propagirali in prodajali predvsem italijanske turistične pakete. Touroperaterji so sklepali pogodbe tako z domačimi kot tujimi turističnimi agenti. Veliko reklame pa so delala turistična odbornišтва ter ustanove številnih dežel, še zlasti tistih na italijanskem Jugu.

Zelo močno so bile na sejmu prisotne številne evropske ter prekomorske turistične države. Še najbolj je bila prisotna Španija, ki je ponujala tako obmorska letovanja kot obiske znamenitih zgodovinskih krajev. Veliko so ponujali Francozi, Portugalci, Zahodni Nemci in Avstrijci. Jugoslovanska turistična podjetja so tudi letos ponujala lepote Jadrana, turistične kraje v notranjosti. Vzhodnoevropske države so sicer imele svoje paviljone, njih ponudba pa je bila enotna.

Italijanski turisti se že več let zanimajo za eksotične kraje. Zaradi tega so tudi na BIT v Milanu bile prisotne države in države iz drugih kontinentov, ki so ponujala letovanja v Karibskem morju, na otokih v Indijskem oceanu, pa še drugod.

Letos so na BIT prvič priredili oddelek za mladino. Naslov tej razstavi je bil TG-BIT. Tu so bili posebni oddelki za cenena letovanja mladih z vlaki, letali, avtopostopom.

Tu so bili še oddelki za kongresni turizem, reklame svetovnih hotel-skih mogotcev, potovanja v divjino. Kar se tiče italijanskega turizma, velja še omeniti, da je dežela Veneto letos zaokroženo ponujala svoja zgodovinska mesta, dežela Toskana pa je povedala, kaj vsega nudi v kmečkem turizmu. Skratka, za temeljit obisk velike razstave BIT v Milanu je bilo letos treba porabiti nekaj dni. Tudi drugače je BIT uspeša, saj je nanjo prišlo nad 1.500 specializiranih novinarjev.

V mestu Pagan toliko svetišč kot cerkva v vsej Evropi

V Burmi lahko obiščeš le nekaj mest

Vsaka dežela je posebna, povsod je nekaj enkratnega in neponovljivega, pa vendar je Burma res nekaj povsem edinstvenega. Razlogov je seveda več, od okostenelega psevdosocialističnega sistema samosvoje vrste, zastavljenega gospodarskega razvoja dežele, ki je bil nekoč ob Indiji biser britanskega kolonialnega sistema, do izredno heterogene etnične sestave prebivalstva. Slednja posebnost je obenem najhujše breme, ki jo nosi politično vodstvo iz Ranguna. Osrednja vlada namreč nadzoruje le slabo polovico nacionalnega ozemlja, vse meje pa jih nadzorujejo izurjene in odlično oborožene vojske posameznih etnij, ki se ob meji s Tajsko in Laosom bavijo tudi z zelo donosno trgovino z mamili.

Neposredna posledica tega stanja je dejstvo, da je dovoljen vstop v Burmo le z letalom, vizum je veljaven le sedem dni in ga ni mogoče podaljšati, tuji pa v Burmi lahko obiščejo le štiri mesta, saj so druge turistične znamenitosti na območjih, ki jih burmanska vojska ne nadzoruje. Kot v vsaki socialistični deželi je tudi v Burmi črna borza najbolj živahna gospodarska dejavnost, njena originalnost pa je v tem, da je formalno skoraj vse prepovedano, dejansko pa denar odpira prav vsa pota. Z organiziranimi izleti lahko postane enotendensko bivanje v Burmi izredno drag špas, saj so vse cene v jatu (domači denarni enoti) preračunane v dolarje po uradnem deviznem tečaju, ki pa je približno petkrat slabši od »tečaja« na črni borzi.

V Burmi si torej turist lahko ogleda poleg Ranguna še drugo največje mesto in pomembno gospodarsko središče Mandalay, Pagan in jezero Inle. Edina velika težava je sicer v tem, da so si kraji medseboj tako oddaljeni, da je njihov obisk v enem tednu z javnimi sredstvi nemogoče, če seveda izključimo možnost potovanja z letali, ki pa so vselej zasedena od vladnih funkcionarjev in skupin deviznih turistov. S tem dejstvom sem se moral sprijazniti tudi sam, s tremi dekleti in enim fantom sem zato najel avtomobil s šoferjem in turističnim vodičem (kaže, da so avtomobil, šofer in vodič v Burmi neločljiva celota) in smo na

ta način v šestih dneh prevozili 2.500 kilometrov po le deloma asfaltiranih, vedno pa prašnih in preobremenjenih burmanskih cestah. Plačati smo seveda morali v ameriških dolarjih (46 dolarjev vsak). Posel je seveda formalno prepovedan, domači policisti pa ob pogledu na denar nenadoma oglušijo in oslepijo.

Obisk Pagana, Mandalaya in jezera Inle je tudi silno naporna zadevščina, saj je vožnja do teh krajev trajala okroglih 45 ur, kar pomeni, da smo cele tri dni prebili v precej neudobnem avtomobilu. Zelo enostavno je opisati veličino Pagana. Predstavljajte si namreč, da so v dobrih 200 letih (od leta 1050 do leta 1287), ko je bila

kraljevina Pagana na višku slave, na 40 kvadratnih kilometrih zgradili toliko budističnih svetišč, kolikor je srednjeveških cerkev v celi Evropi. Ta fantastični napor so delno uničile tatarske horde pod vodstvom Kublaj kana, ki so zavzele in sežgale mesto. Danes je tako večji del pagod popolnoma ali delno uničenih, veliko pa jih je kljub temu ostalo in so nema priča obdobja, ko je bil Pagan eno izmed največjih budističnih središč.

Pagode Mandalaya so bile zato v primerjavi s tistimi iz Pagana nepomembne in zato vsem, ki se bodo odpravili v Burmo, odsvetujem, da bi svoj čas izgubljali v obisku tega mesta in je zato bolje, da paznjo in sile posvetijo jezeru Inle. Inle je podobno jezeru med Perujem in Bolivijo Titicaca, so zatrjevali osveščeni. Srečo smo imeli, da je bil na dan, ko smo bili ob obalah jezera Inle, burmanski državni praznik in smo bili deležni ogleda nastopov več izredno zanimivih baletnih skupin. Voda je sorazmeroma plitva, zaradi česar je na jezeru zgrajenih več naselij mostičarjev, ki svojo zelenjavo gojijo kar na vodi. S presenečenjem smo prvič zazrli otroke, ki so spretno plavali pod nasadi fižolov, solate in paradižnikov.

Vselej nas je čas v Burmi preganjal, sedem dni je namreč veliko premalo, prehitro je zato prišel dan, ko sem stopil na majhno letalo domače družbe, ki me je popeljalo v Kalkuto. Veselja in razposajenosti pa je bilo ob pogledu na bedo, lakoto in izkorenjenost v najrevnejšem izmed revnih indijskih mest tudi konec.

FABIO GERGOLET

Nogomet: po četrtfinalih v evropskih pokalih Ostala samo Atalanta

POKAL POKALNIH ZMAGOVALCEV

Sporting - Atalanta 1:1 (0:0)

STRELCA: Houtman v 67. min., Cantarutti v 82. min.

SPORTING: Damas, Joao Luis Mario v 46'), Mario Jorge, Morato, Vanciano, Duilio (Xavier v 74'), Oceano, Houtman, Cascavel, Marlon, Silvinho.

ATALANTA: Piotti, Salvadori, Barcella, Fortunato, Prognia, Bonacina, Icardi, Nicolini, Cantarutti, Consonni (Osti v 89'), Bonetti.

SODNIK: Brummeier (Av.).

LIZBONA — Ne samo, da je Atalanta edina italijanska ekipa, ki je še ostala v vseh treh evropskih pokalih, je tudi edina evropska enajsterica iz B lige, ki se je kdajkoli prebila tako daleč, vse do polfinala. Če vsemu temu dodamo še podatek, da je včeraj zaradi poškodb in izključitev nastopila brez petih standardnih igralcev (Stromberg, Garlini, Prandelli, Rossi in Gentile), je to uspeh, ki mu ni para.

Atalanta je včeraj, po zmagi z 2:0 v prvi tekmi, ubrala edino taktiko, ki je bila možna, obrambno s protinapadi, in to se ji je na koncu bogato obrestovalo.

POKAL UEFA

Werder - Verona 1:1 (0:0)

STRELCA: Sauer v 30. min., Volpentina v 51. min.

VERONA: Giuliani, Pioli (Volpati v 67'), Volpentina, Berthold, Bonetti, Solda, Iachini (Sacchetti v 62'), Galia, Pacione, Di Gennaro, Verza.

SODNIK: Keizer (Niz.); GLEDALCEV: 39 tisoč; RDECI KARTON: Di Gennaro v 75. min.

POKAL PRVAKOV

● Eindhoven (Niz.) - Bordeaux (Fr.) 0:0, prva tekma 1:1, kval. Eindhoven

● Anderlecht (Bel.) - Benfica (Port.) 1:0, prva tekma 0:2, kval. Benfica

● Glasgow (Škot.) - Steaua (Rom.) 2:1, prva tekma 0:2, kval. Steaua

● Real Madrid (Šp.) - Bayern (ZRN) 2:0, prva tekma 2:3, kval. Real

POKAL POKAL. ZMAGOVALCEV

● Olympique (Fr.) - Rovaniemi (Fin.) 3:0, prva tekma 1:0, kval. Olympique

● Dinamo (SZ) - Malines (Bel.) 1:1, prva tekma 0:1, kval. Malines

BREMEN — Werder se je zasluženost uvrstil v naslednje kolo, saj je bil sinoči odločno boljši od Verone, ki pri zastavljanju nasprotikov ni štedila s prekrški. Vsekakor se Verona od pokalnega tekmovanja lahko poslovila z dvignjeno glavo, saj si nimajo kaj očitati. Naredili so pač vse, kar je bilo v njihovih močeh. Edini, ki si lahko kaj očitata, pa je Eljaer, ki je bil izključen v prvi tekmi in tako včeraj ni mogel igrati.

● Ajax (Niz.) - Young Boys (Švi.) 3:0, prva tekma 1:0, kval. Ajax

● Sporting (Port.) - Atalanta (It.) 1:1, prva tekma 0:2, kval. Atalanta

POKAL UEFA

● Vitkovice (ČSSR) - Espanol (Šp.) 0:0, prva tekma 0:2, kval. Espanol

● Werder (ZRN) - Verona (It.) 1:1, prva tekma 1:0, kval. Werder

● Bruges (Bel.) - Panathinaikos (Gr.) 1:0, prva tekma 2:2, kval. Bruges

● Barcelona (Šp.) - Bayer (ZRN) prva tekma 0:0

Kolesarstvo: Tirensko - Jadransko morje Maechlerju končna zmaga

S. BENEDETTO DEL TRONTO — Končno zmago na kolesarski dirki od Tirenskega do Jadranskega morja je osvojil Švica Erich Maechler, ki je bil najhitrejši tudi na drugi poletapi na kronometer posamezno (18 km) v okviru zadnje, 6. etape. Zmago na prvi poletapi te zadnje preizkušnje so prisodili Italijanu Adrianu Baffiju. Prvi je skozi cilj sicer prišel Belgijec Vanderaerden, vendar je po mnenju žirije vozil vse preveč nevarno in je tako nazadovno na poslednje mesto.

Italijani s to dirko res ne morejo biti zadovoljni: še najboljši je bil namreč Fondriest, ki pa je zasedel šele 6. mesto.

Končni vrstni red: 1. Maechler (Švi.) 24.46'34" s povprečno hitrostjo 37,532 km na uro; 2. Rominger (Švi.) po 16'; 3. Sorensen (Dan.) 21'; 4. Vanderaerden (Bel.) 28'; 5. Van Hooydonck (Bel.) 36'; 6. Fondriest (It.) 41'; 7. Anderson (Avstral.) 43'; 8. Wilson (Avstral.) 49'; 9. Gelfi (It.) 52'; 10. Petit (It.) 56'; 11. Saronni (It.) 57'; 12. Van Der Poel (Niz.) 1'01"; 13. Müller (Švi.) 1'02"; 14. Rooks (Niz.) 1'10"; 15. Calcaterra (It.) 1'17"; 20. Madiot (Fr.) 1'37"; 23. Bugno (It.) 1'48"; 24. Visentini (It.) 1'50"; 41. Argentin (It.) 3'26"; 42. Golz (ZRN) 3'53"; 44. Lemond (ZDA) 4'04".

Moser bo poskusil maja

ANCONA — Italijanski kolesar Francesco Moser je včeraj potrdil, da se bo 20. maja vrnil v Stuttgart, kjer bo poskušal popraviti svetovni rekord v enourni vožnji (na pokritem dirkališču). Rekord sedaj pripada Sovjetu Ekimovu.

Moser je dejal, da bo naredil vse, da potolče Ekimov rekord, nakar se bo dokončno poslovlil od kolesarstva. S treningi je že začel, vendar za sedaj vadi le dvakrat, trikrat na teden. Postopoma pa bo režim povečal, mesec dni pred poskusom pa bo šel v Kolumbijo. Ob koncu meseca bo v Stuttgartu, kjer bo poskušal razne materiale, opravil pa bo tudi nekaj voženj po dirkališču, ki je po njegovem mnenju najboljše za tistim v Moskvi.

Nogomet: četrtfinale EP under 21 Neroden poraz Italije

Francija - Italija 2:1 (0:0)

STRELCA: Maldini v 51', Paille v 81', Sauzee v 90'.

ITALIJA: Lista, Brambati, Maldini, Zanoncelli, Benedetti, Lucci, Berti, Crippa, Rizzitelli, Cucchi, Scarafoni.

SODNIK: Nemeth (Madž.).

NANCY (Francija) — V zadnjih 10 minutah prve četrtfinalne tekme, veljavne za evropsko prvenstvo under 21, je Italija napravila vse, kar je dotlej dobrega naredila. V prvem polčasu je zasluženost povedla z Maldinijem, vodstvo pa je branila vse do 81. min., ko so Francozi izenačili. Tudi remi ne bi bil slab izid, prišel pa je drugi gol domačih, tako da bo povratna tekma, ki bo v sredo v San Benedetto del Tronto, dokaj težka.

Na koncu je prišlo še do pretepa med igralci. Posegla je policija, ki jih je ločila šele v slačilnicah.

Mladi azzurri izločeni

SASSARI — V povratnem kvalifikacijskem srečanju za nastop na finalnem delu evropskega mladinskega nogometnega prvenstva under 16 je Italija sicer z 1:1 (3:0, 1:0) po streljanju 11-metrovk premagala Švico, a ji to ni pomagalo. V prvi tekmi so namreč zmagali Švicarji s 3:0.

Številne izključitve

MILAN — Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze je v A ligi za štiri kola izključila Casagrandeja (Ascoli), po eno kolo pa bodo počili Contratto (Fiorentina), Desideri (Roma), Marchegiani (Pescara), Renica (Napoli) in Sclosa (Pisa). Do 20. aprila ne bo mogel na klop trener Avellina Eugenio Bersellini.

V B ligi bo dve nedelji sedel na tribuni Chierico (Udinese), po eno pa Mazzaferro (Bari), Pisciotta (Lazio), De Stefanis in Minoia (Arezzo), Chiodini, Mariani in Testoni (Brescia), Corino (Catanzaro), Costi (Modena), Erario (Genoa), Giurini (Cremona), Pettiti (Messina) in Piccinini (Carrarese).

Nogomet: polfinale jugoslovanskega pokala Pičla prednost C. zvezde

Včeraj so igrali prvi polfinalni tekmi jugoslovanskega nogometnega pokala. V Beogradu je domača Crvena zvezda z 1:0 (0:0) premagala Vardar iz Skopja. Odločilni zadetek je v 78. minuti dosegel Bora Cvetković. V Prištini pa se je srečanje med domačo enajsterico in banjaluškim Borcem končalo z 1:1 (1:1). Za Prištino je že v 10. minuti povedel Šalja, za goste pa je zasluženost v 36. min. izenačil Pobor. Povratni tekmi bosta 13. 4.

Nogomet: v italijanski A ligi letos kasneje

RIM — Glede na dokaj verjetno uvrstitev italijanske nogometne reprezentance na olimpijske igre v Seulu, so na včerajšnjem sestanku na sedežu italijanske nogometne zveze razpravljali o uskladitvi koledarjev za prihodnjo sezono. V primeru uvrstitve na OI se bo prvenstvo v A ligi pričelo 9. oktobra, drugače pa kot običajno 15. septembra. V B ligi bodo startali 11. septembra, v italijanskem pokalu pa 21. avgusta.

Futreja ne bo v Italijo

MADRID — V intervjuju za portugalski časopis »AS« je Paulo Futre izjavil, da bo tudi v prihodnji sezoni igral za Atletico Madrid. Priznal je sicer, da je imel stike z nekaterimi italijanskimi društvi, a vabilom naj bi se odzval le zaradi vljudnosti.

Zola Budd ne gre v Auckland

LONDON — Angleška atletinja južnoafriškega porekla Zola Budd se je odrekla nastopu na svetovnem prvenstvu v krosu, ki bo 26. t. m. v Aucklandu. Nekateri afriške države, v prvi vrsti Kenija, so namreč grozile z bojkotom, če bi nastopila Buddova. Z druge strani pa je tudi britanska atletska zveza dala vedeti, da na igre, kjer je Buddova zmagala leta 1985 in 1986, ne bo poslala svojega zastopstva, če atletinje ne bi dovolili nastopa. Afriške države so Buddovi očitali, da je lani nastopala v Južni Afriki, kjer je tudi trenirala.

Košarka: pokal pokalnih prvakov Limoges zmagovalec

GRENOBLE — V finalu košarkarskega pokala pokalnih prvakov je francoski Limoges s 96:89 premagal špansko ekipo Juventud iz Badalone. Tekma se je končala šele po enem podaljškju.

Košarka: pokal prvakov Danes Tracer in Partizan

V sinočnji tekmi predzadnjega kola košarkarskega pokala prvakov je solunski Aris z 88:87 (52:45) premagal nizozemsko peterko Nashua, medtem ko je Makabi z 91:82 odpravil Orthez. S sinočnjo zmago Makabija je Barcelona, s katero se bo danes srečal Tracer, praktično izločena s finalnega turnirja. Brez pomena za končno uvrstitev je tudi današnje srečanje med Partizanom in Saturnom.

Za Ballarda končana sezona

PESARO — Za ameriškega košarkarja Grega Ballarda (Scavolini Pesaro) je sezona končala. Moral si bo namreč operirati koleno, tako da ga vsaj dva meseca ne bo na igrišču. Ballard je za Scavolini podpisal dveletno pogodbo.

Nov rekord Poljanskega

TALLIN (SZ) — Sovjetski plavalec Poljanski je včeraj popravil svoj 24 ur star svetovni rekord na 100 m hrbtno. Razdaljo je v okviru štafete 4x100 m, ki je s časom 3'40"66 popravila evropski rekord, preplaval v 55"16.

Italijani dobro pričeli

KEY BISKAYNE (ZDA) — Na mednarodnem teniškem turnirju v Key Biskaynu so Italijani v 1. kolu dobro igrali, saj so se vsi uvrstili v naslednje kolo. Budno jih spremlja tudi selektor Adriano Panatta, saj se hitro bliža srečanje 2. kola za Davisov pokal, v katerem se bo Italija od 8. do 10. aprila v Beogradu pomerila z Jugoslavijo. Nekaj rezultatov 1. kola:

MOSKI: Cancellotti (It.) - Lozano (Meh.) 6:1, 6:2, 6:4; Canè (It.) - Saad (Arg.) 7:6, 6:7, 6:4, 3:6, 6:3; Gomez (Ekv.) - Cassidy (ZDA) 6:2, 2:6, 6:3, 6:2; Jarryd (Šve.) - Champion (Fr.) 6:1, 6:2, 6:1; Mercir (ČSSR) - Bezecny (ZDA) 6:4, 5:7, 6:4, 6:4; Connors (ZDA) - Dyke (Avstral.) 6:2, 6:2, 6:0; Nyström (Šve.) - Jelen (ZRN) 6:1, 6:1, 4:6, 6:2.

FJK - SLOVENIJA 2:0 (0:0)

STRELCA: Sebastianis in Tolloi.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA: Dreossi, Vit, Patatti, Canderan, Seffino, Dorigo, Bernava, Fabris, Sebastianis, Lizzi, Giordano, 12 Furlan, 13 Tolloi, 14 Carloni, 15 Guardino, 16 Bosco, 17 Donivuzzo, 18 Paravan.

SLOVENIJA: Hrovat, Vigec, Lorgor, Opčić, Petković, Podnić, Vončina, Stopić, Udovič, Bomen, 12 Strainer, 13 Pucier, 14 Orel, 15 Benedejčič.

V včerajšnji prijateljski nogometni tekmi med amaterskima reprezentacama FJK in Slovenije so zasluženost zmagali predstavniki naše dežele, ki so skoraj skozi vse srečanje imeli pobudo v svojih rokah, čeprav so tudi nogometaši Slovenije imeli nekaj priložnosti za zadetek.

Pred srečanjem so nogometaše obeh reprezentanc pozdravili predsednik deželne nogometne zveze Meroi, predstavnik nogometne zveze Slove-

nije Štolfa, predsednik ZŠSDI Kalan, predsednik nogometne komisije pri ZŠSDI Gombač, prisotna pa sta bila tudi konzul SFRJ v Trstu Pogačnik in

predsednik Nogometne zveze Slovenije Ilesič.

Na slikah: desno reprezentanca FJK, levo reprezentanca Slovenije.

ob robu naših nogometnih igrišč - ob robu naših nogometnih igrišč - ob robu naših nogometnih igrišč

Proti koncu vse bolj razburljivo

V nedeljo smo v okviru amaterskih nogometnih prvenstev zabeležili nekaj zanimivih dogodkov.

Začeli bi pri 3. AL skupina »L«, kjer si je S. Marco z zmago v zaostali tekmi proti Gaji matematično zagotovil prestop v višjo ligo, čeprav do konca prvenstva manjkajo še tri kola. Ekipa iz Ribiškega naselja bo tako po petih sezonah spet igrala v 2. AL. Iz te lige je namreč izpadla v sezoni 82/83 in,

Disciplinski ukrepi

Disciplinska komisija pokrajinske nogometne zveze je v 3. amaterski ligi za eno kolo izključila Cristiana Canzianija (Primorec), do 29. t. m. pa trenerja Primorca Roberta Lugnana. V prvenstvu under 18 bo za 4 kola počival Marco Babic (Primorje). V tem prvenstvu je komisija razpravljala o konci Breg - Fortitudo (2:2). Zmago je prisodila Bregu z 2:0, ker je imel Fortitudo 5 namesto štirih igralcev, ki so bili starejši kot predvidevajo predpisi. Nadalje sta bila v prvenstvu naraščajnikov po eno kolo izključena Peter Sedmak (Vesna) in Fabio Grilanc (Breg).

glej slučaj, prav z nedeljskim nasprotnikom Gajo in Campanellami. Z uspehom S. Marca pa prvenstva ni še konec. V razmahu dveh točk je kar šest ekip, med katerimi tudi Breg in Gaja, ki se potegujeta za drugo mesto. Tisti, ki se bo prebil na drugo mesto, bo igral odločilno srečanje za prestop v višjo ligo z drugouvrščeno ekipo skupine »M«.

V 1. AL pa na tekmi Primorje - S. Giovanni proseški navijači niso bili preveč zadovoljni z odločitvami sodnika. Tožili so se, da ni primerno ukrepal ob »odločni igri« gostov, posebno pa, da je spregledal očitna prekrška v kazenskem prostoru S. Giovannija. Nekaj podobnega se je zgodilo tudi na stadionu pri Sv. Soboti. Spet moramo reči, da je bil morda goli slučaj, a dejstvo je, da je na tekmi Triestine sodil Nicchi iz Arezza, in od tam je ekipa, ki se kot Triestina bori za obstanek v ligi. Na Proseku pa je bil Garzitto iz Percota in ekipa iz tega kraja ima le točki več od Primorja ter se bori za obstanek v ligi. Kaže, da tisti, ki odredajo sodnike, na take »slučajnosti« ne pomislijo.

V 2. AL pa je na repenskem igrišču sedel na trenerski klopi Krasa kar Andrej Race. Dogodek sam po sebi ne bi vzbujal pozornosti, saj je Andrej kot odbornik bil že večkrat na klopi, vendar tokrat ni bilo trenerja Ellinija. To je seveda vzbudilo precej govoric. Že nakaj časa se šušlja, da je ozračje v taboru Krasa precej napeto in da so prav zato nekateri igralci celo zapustili ekipo. Sam trener Ellini se je po tekmi s S. Nazariom pritoževal, da nogometaši neredno zahajajo na treninge in da bo treba primerno ukrepati. Zgleda, da so se odnosi medtem še zaostriili in da bi izvedeli kaj več, smo se obrnili do Andreja Raceta, ki je prava duša in obenem glavna gonilna sila nogometne sekcije Krasa, in če je traba, kot smo videli prav v nedeljo, pa se ne brani niti trenerske klopi. Kot nam je Andrej zaupal, ni v svoji dolgoletni nogometni karieri, prej kot nogometaš in sedaj kot odbornik, še nikoli vodil ekipe. V nedeljo je prebil led in krstni nastop na trenerski klopi je opravil res uspešno, saj je Krasa zasluženost zmagal. Prav s tem v zvezi se je začel naš razgovor.

Primorju je na tekmi proti S. Giovanniju sreča obrnila hrbet, tako da je namesto obeh osvojilo le točko

»Zelo sem zadovoljen za zmago Krasa, še zlasti, ker je ekipa tudi s prikazano igro povsem zadovoljila. Igralci so si to zmago želeli in zato so igrali zelo borbeno in zbrano. Sedaj moramo tako nadaljevati, ne smemo popustiti. Do konca prvenstva manjka le šest kol in da se izognemo izpadu, moramo zbrati še vsaj šest točk: za obstanek v 2. AL bo letos potrebno imeti vsaj 26 točk. V zadnjem delu prvenstva je še precej direktnih dvobojev in zato bo prvenstvo res zanimivo in privlačno

do poslednjega kola. Kar pa se tiče našega trenerja, pa lahko kljub raznim govoricam potrdim, da je bil v nedeljo res odsoten zaradi bolezni in zato upam, da bo čimprej okrevljal. Precej pa me skrbi zdravstveno stanje Darka Skabarja, ki se je prav v nedeljo poškodoval. Zgleda namreč, da je poškodba hujša kot smo sprva mislili. V pričakovanju dokončnih izvidov upam, da si bo Darko kmalu opomogel, ker v tem trenutku res potrebujemo take nogometaše kot je Darko, ki je že vrsto let pravi stebler naše ekipe.»

trener ivan furlanič o tekmah farca mebla

Četrtrič letos s tesnim 2:3

Na gostovanju v Fiessu Umbertianu so odbojkarice Farca Mebla izgubile šesto zaporedno srečanje in četrto v letošnjem prvenstvu s tesnim izidom 2:3. Vsak poraz je za športnika pekoč, a v odbojki po petih setih igre še toliko bolj. Zadnja dva poraza naše združene šesterke v Raveni in sobotni z Volpe Cornudo sta bržkone usodna glede obstanka v B ligi, ker bo v preostalih štirih prvenstvenih tekmah praktično nemogoče nadoknaditi zaostanek štirih točk z ekipo Torrione iz Ravene in s tem osvojitev končnega devetega mesta na lestvici, ki omogoča še dodatna srečanja za obstanek med drugoligaši.

Sobotna tekma je bila za naša dekleta dvojnega obraza. Kot so pričele domačinke, ki imajo v domači, neprimerni telovadnici za drugoligaška prvenstva, odlično naštudiran servis, je kazalo, da se bo srečanje dokaj hitro končalo. Poudariti moramo, da so imele na tem gostovanju precej težav tudi nekatere boljše šesterke, npr. Sangiorgina, Mogliano Veneto in tudi Torrione, ki so sicer odnesle celo kožo, a šele po petih setih igre.

V drugem nizu so gostje zaigrale kot prerojene. Sprejem servisa, ki jim je delal v prvem nizu precej preglavic (8 asov), je bil vse bolj zanesljiv, tako da smo bili priča povsem drugačni igri Farca Mebla in kar je najpomembnejše, tudi samim razpletom na igrišču.

Gostje so pričele vračati milo za drago domačinkam najprej s servisom - 7 asov - ter tudi drugimi igralnimi elementi, tako da se je igra obrnila povsem v njihovo korist. Igra v obrambi je bila dobra in s tem je tudi protinapad prinesel svoj delež petih točk. Napak pri igri je bilo razmeroma malo na obeh straneh mreže, tako da se je igra v tem nizu in dodatno v tretjem še posebej razživela, a prednjačile so naše igralkе, ki so bile enotnostno točne v sprejemu in posebej učinkovite v napadu. Tempo igre je diktiral Farco Meblo tudi v četrtem nizu vse do izdatnega vodstva z 12:6. Potem se je pričelo žal zatikati po dobro znanem dejstvu, ker sta utrujenost in točnost v zelo visoki negativni korelaciji.

Utrujenost na gostovanju v Fiessu Umbertianu je bila še dodatno usodna, ker trener Dolinšek ni imel prav nobene menjave ter napake so se vrstile kot na tekočem traku. Sedmim zgrešenim sprejemom moramo dodati 5 zgrešenih servisov, ki so bili za nameček tudi neučinkoviti, netočno tolčenje, statičnost v obrambi, kar so spretno izkoristile domačinke, ki so se »pobrале« v trenutku, ko je kazalo, da so dokončno dotolčene. O zadnjem nizu ne gre izglablјati besed, ker je bil hiter konec poprej navedenega začetka.

Kljub visokemu porazu v zadnjem setu je bila razlika v točkah samo 8 v korist domačink. Srečanje pa izredno izenačeno, saj je bilo potrebno igrati več kot 11 minut za točko razlike.

Vse te ugotovitve so skromno zadoščenje za naše odbojkarice, ker sta točki ostali pri Volpe Cornudi, za katero pa nimata nobene vrednosti glede obstanka v ligi.

trener zvonko brožič o valovih tekmah

Ko bi zmagali proti Interju...

Po osmih zaporednih porazih je zelo težko oceniti poslednji neuspeh. V soboto se je v Standrežu zgodilo to, kar bi se ne smelo pripetiti. V komentarju prejšnjega tedna sem napovedal, da za zmago sta potrebni predvsem borbenost in enotnost ekipe. No, oboje je odpovedalo in razlaga za neuspeh je na dlani. Že pred pričetkom srečanja se nam je zataknilo, ko smo izvedeli za izključitev našega standardnega igralca Rajka Petejana, katerega odsotnost na igrišču se je poznala še posebno v blokkih in v napadu. Ob tem sem bil prisiljen poslati na igrišče še povsem neokrevanega Allescha. To pa ni opravičilo za poraz. Neuspeh smo utrpeli predvsem zaradi izredno slabega podajanja in neučinkovitega bloka. V vseh treh setih so namreč naši fantje le nekajkrat zaustavili nasprotnikove napade ob mreži, kar je logično premalo, da bi lahko računali na pozitiven razvoj tekme.

Posebno poglavje pa predstavlja podajanje. Srečanje sem začel s Plesničarjem v prepričanju, da bo z njegovo izkušnostjo znal vlti vsem igralcem potrebno umirjenost in samozavest. To se je tudi obrestovalo, a na žalost le v začetku vseh treh setov, ko smo prešli v vodstvo. V drugem nizu smo celo vodili z 8:0! V nadaljevanju igre pa je podajalec precej popustil in zgrešene podaje so se vrstile kot na tekočem traku. To velja tudi za Vogriča, ki je v igro vstopil v drugem delu srečanja. Negotovost naših

podajalcev pa je dokaj negativno vplivala na nekatere igralce, ki so živčno popustili. Odbojkarški igralec pa mora znati premagati tudi take trenutke. Če je podaja slaba, jo moraš, kljub vsemu, maksimalno izkoristiti in nič ne pomagajo odvečni komentarji ter predčasno metanje puške v koruzo. Igralec mora imeti tolikšno osebnost, da soigralcu, ki mu podajanje ne gre, moralno pomaga in ne obratno.

Seveda ne gre iskati le v slabem dnevu naših podajalcev razlog za neuspeh. Palin, Allesch in Stančić so zaigrali daleč pod običajnim standardom in za ekipo, ki v bistvu lahko računa le na 6 igralcev, je to prava katastrofa. Pri tem me čudi, da igralci s tako dolgo odbojkarско izkušnjo ne znajo v kritičnih trenutkih primerno reagirati in z združenimi močmi premagati težave.

Ob tem velja še nekaj povedati. V začetku prvenstva smo trenirali štirikrat tedensko, kasneje le trikrat, sedaj pa v bistvu dvakrat. Nič čudnega torej, če smo zabeležili viden padec fizične kondicije, kar se izredno slabo odraža v igri. Če ti zmanjka fizična opora, tudi tehnično znanje gre k vragu. Sedaj pa je prepozno, da bi to pomanjkljivost kako odpravili.

Do konca prvenstva manjkajo še 4 kola in položaj je vse prej kot rožnat. Po vsej verjetnosti bi za obstanek potrebovali 4 točke, dejstvo pa je, da nas odslej čakajo izredno zahtevne tekme proti ekipam, ki se borijo ali za napredovanje ali proti izpadu.

Ko bi zmagali proti Interju...

Lokostrelstvo: turnir v Krminu

Naši so se spet zelo izkazali

Nobena novost ni, da se lokostrelci naših društev Naš prapor in Zarja vse bolj uveljavljajo, a to tudi stalno potrjujejo.

Na nedeljskem deželnem lokostrelskem dvoranskem turnirju v Krminu, kjer so tekmovali na razdalji 18 m, so znova dosegli tri zmage in več drugih dobrih uvrstitev. V kategoriji začetnik je s 504 točkami zmagala Tamara Ražem (Zarja), Vesna Lutman (Naš prapor) je bila s 492 točkami druga, Elizabeta Tomsic (Naš prapor) pa tretja. Med dečki je s 482 točkami zmagal Boris Lutman (Naš prapor), med instinktivci pa je bil s 523 točkami najboljši Valter Micali (Zarja). Med mladinci se je Aleksander Coceani (Naš prapor) uvrstil na drugo mesto. Zarjini tekmovalci med seniorji so dosegli naslednje uvrstitve: 7. Aleksander Ražem 540 točk, 14. Stojan Ražem 517, 15. Marko Čuk 514.

Ekipo je zmagalo društvo Isonzo, Zarja je bila četrta.

Jadran z navijači v Padovo

Jadranove košarkarje čaka v nedeljo v Padovi eno izmed najpomembnejših tekem tega prvenstva. Naši fantje se bodo namreč pomerili z drugouvrščeno Petrarco. Jadranovo vodstvo je za to gostovanje tudi organiziralo avtobusni izlet za navijače, ki bodo našim fantom na tej težki preizkušnji še kako v pomoč. Na sliki: trenutek z nedeljske tekme Jadran - Murano.

sredi tedna med košema

Pretirana organiziranost

Na mladinski košarkarski tekmi so včasih zanimivejši detalji in obrobosti od osrednjega dogodka. Človek iz opazovanja publike, vedenja trenerjev in odbornikov, izrazov na obrazih rezervnih igralcev lahko marsikaj razbere. Nema-ra se celo lahko nauči nečesa, kako naj in kako naj ne dela določenih stvari.

Sobota v veliki dvorani Borovega športnega centra. Državno košarkarsko kadetsko prvenstvo. Povratna tekma med Borom Adriaimex in Stefanom. Občinstvo je preplavilo zlojživlje tribune Borovega »balona«. V glavnem so to starši, sošolci, trener in tekmovalci iz drugih klubov. Ne gre samo za športni boj med sovrstniki, ampak tudi za dva različna pristopa do športa: na eni strani borovci, ki imajo za sabo kolikortoliko solidno organizacijsko zasnovo, na drugi strani pa mlade nade vodilnega tržaškega kluba, profesionalna organizacijska struktura, točno določene zadolžitve, odgovornosti itd. Na Stefanovi klopi sedi dvojica trenerjev, glavni in pomožni. Ob njiju je še zdravnik spremljevalec, odgovorni za mladinski sektor. Igralci so kot iz škatlice. Blišč njihovih dresov prispeva večji osvetlitvi igrišča. Oba trenerja se skupaj (!) neprekinjeno dereta v pravem košarkarskem italo-ameriškem slangu. Na tribunah le s težavo dojemamo njune besede. Kako jih lahko poslušamo in razumejo igralci, ki so obremenjeni še z ustvarjanjem igre in s kljubovanjem nasprotniku? Zdi se nam, da je kadetska vrsta Stefana bolj podobna formaciji mišičastih osebnih stražarjev kot pa kadetskemu košarkarskemu moštvu. Tudi prikazana igra je bila siromašna, v smislu, da ni bilo nobene ustvarjalnosti, nobene osebnih iniciativ in prav vseh deset igralcev je brezosebno izvajalo ene in iste ukalupljene sheme. Zdi se nam, da trener in odgovorni preveč »skrbijo« za igralce. Nudijo jim vsepreveč nepotrebnih stvari, od lepljive tekočine za podplate do brisanja preznjenih ramen, od raznovrstnih pomagal, ki pa niso bistvenega pomena za uspešno igro. Vtis imamo, da je to le način razvajanja posameznikov, ki se oddaljuje od ustreznega pedagoškega in trenerskega pristopa v vodenju mladinskih skupin. (Cancia)

Na tekmovanju »Ostržek na smučeh«
Tudi 11 naših smučarjev

Socialno-sindikalna problematika je v nedeljo posegla tudi na področje smučarskih tekmovanj. Zaradi slavlke uslužbenec žičnic so morali na Piancavallu namreč preložiti deželni veseljalom za trofejo »Ostržek na smučeh«, ki je eno izmed najbolj masovnih tekmovanj za kategorije mišk, miškov, deklic, dečkov in naraščajnic ter naraščajnikov.

Tekmovanje se je tako odvijalo v ponedeljek, vendar gre zabeležiti, da je bila zaradi tega prisotnost mnogo manjša od predvidene in tudi vreme je dodalo svoje z gosto meglo, ki je delala tekmovalcem precej skrbi. Škoda, saj so bile progje dobro pripravljene in zelo tehnično izpeljane.

Na tekmovanju je sodelovalo tudi manjše predstavništvo 11 slovenskih smučark in smučarjev. Najboljšo uvrstitev v pokrajinskem merilu je dosegel Robert Renčelj, ki je bil prvi, v deželnem merilu pa Katja Kosva, ki je bila 12. Zelo dobro so kosovali

opravili tudi ostali, še posebno pa velja poudariti nastop najmlajših mišk, ki so bistveno popravile čas v primerjavi s prvimi tekmovanji, ki so se odvijala na isti progi.

REZULTATI

(uvrstitve v oklepajih se nanašajo na pokrajinski del)

MIŠKE: 16. (3.) T. Pitacco (SPDT-MZSTE), 23. (4.) M. Kufersin (Mladina-MZSTE), 24. (5.) J. Štrekelj (Mladina-MZSTE).

DEKLICE: 12. (3.) K. Kosmač (Breg), 16. (4.) V. Šuber (Mladina-MZSTE), 20. (5.) K. Ferluga (Mladina-MZSTE).

DEČKI: 14. (2.) K. Volpi (SPDT-MZSTE).

NARAŠČAJNICE: 15. (3.) F. Rapotec (Breg).

NARAŠČAJNIKI: 16. (1.) R. Renčelj (Devin-MZSTE), 20. (2.) D. Taučer (Mladina-MZSTE), 29. (3.) M. Šuber (Mladina-MZSTE).

(kg)

Brežani doslej uspešno

Bregovi nogometaši (na sliki) so doslej uspešno nastopali v prvenstvu najmlajših, čeprav v prejšnjem kolu niso mogli preprečiti visokega poraza z vodilno Olimpio.

Redni občni zbor
KK Soške elektrarne

Pred dnevi je bil v Solkanu občni zbor Kajak kluba Soške elektrarne iz Nove Gorice. Ocena lanskega leta, tako so ugotovili na skupščini, je bila nadvse uspešna, predvsem po zaslugi Andreja Grobiše, Jernega Abramica in Marjana Struklja, ki so prinesli kar pet medalj s svetovnega prvenstva. Preteklo leto je bilo tudi jubilejno, saj so kajakaši praznovali 40-letnico kajak kluba in 50-letnico veslanja na Soči.

Ob sklenitvi skupščine so izvolili novo vodstvo, katerega predsednik je postal Aleksander Lovce sicer direktor Primexa. (Maf)

obvestila

PLAVALNI KLUB BOR vabi na drugi redni občni zbor, ki bo v petek, 25. t. m., ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju na stadionu »1. maj«, Vrdska cesta 7 v Trstu, z naslednjim dnevnim redom: 1. otvoritev in umestitev delovnega predstava; 2. predsedniško poročilo; 3. pozdravi gostov in diskusija; 4. razno.

ZSSDI obvešča, da bo jutri, 18. t. m., ob 20. uri na sedežu ZSSDI v Trstu seja odbojkar-ske komisije.

ŠPORTNO ZDRUŽENJE JADRAN vabi navijače na prvenstveno tekmo PETRARCA PADOVA - JADRAN, ki bo v nedeljo, 20. t. m., v Padovi. Odhod posebnega avtobusa za navijače bo ob 14.30 v Opčin, ob 14.45 s Proseka in ob 15.00 iz Nabežine. Povratek takoj po končani tekmi s prihodom približno ob 22.30. Cena prevoza 10.000 lir.

Vpisovanje v trgovini čevljev Malalan na Opčinah, v cvetličarni Nadja na Proseku in v potovalnem uradu AUORA v Trstu.

SK DEVIN obvešča, da je še nekaj prostih mest za smučarski izlet v Sappado. Avtobus odpo-tuje v nedeljo, 20. t. m., ob 5.30 z Opčin preko Križa, Nabežine, Sosljan-na in Devina. Informacije in vpisova-nje: Škerk Bruno - tel. 200236.

ŠD BREG - SMUČARSKI ODSEK obvešča, da priredi ob priliki pokala ZSSDI avtobusni izlet v Ravascletto v nedeljo, 27. t. m. Vpisovanje v ponedel-jek 21. in v torek 22. t. m., ob 20. do 21. ure v dolinski telovadnici.

Atletika: v hoji v Firencah

Ruzzier osmi

Na državnem finalu zimskega prvenstva v hitri hoji v Firencah je naš atlet Fabio Ruzzier dosegel še en odlič-nen uspeh, saj je na razdalji 25 km ter v konkurenci 84 atletov iz vse Italije zasedel nepričakovano 8. mesto. S časom 1.52'10"2 je tudi bistveno popravil svoj lanski rezultat na tem tekmova-nju (1.53'12"7), poleg tega pa je prvič pustil za sabo atlete, kot so Parcesepe, Mette, Carpentieri ter Giamogante. Po osmem mestu na državnem prvenstvu indoor je tako Ruzzierju še enkrat us-pelo priti med prvo deseterico, kar predstavlja že državno elito in ima tako dobre možnosti, da na letošni pri-pravi še marsikatero presenečenje.

V spomin šahovskemu delavcu Stojanu Plesničarju!

V že redke vrste športnih delavcev - organizatorjev šaha, v društvih na Pri-morskem, je z nenadnim odhodom Stojana Plesničarja, zazijala vrzel, ki se bo težko spet zapolnila. Njegovo športno delo, na področju organizira-nega šahovskega udejstvovanja, bo ostalo zapisano trajno, saj je bil eden redkih družbenih delavcev, ki je raz-umel pomen širokega vključevanja množic v sklop potreb po zbliževanju med ljudmi, ki je možna prav s pravil-nim organiziranjem šahovskih tekmo-vanj.

Rojen 4. 7. 1910 v Ajdovščini je študi-riral v Ljubljani, kjer se je tudi zapos-lil, aktivno se je vključil v NOB, kot

aktivist in udeleženec, za kar je bil odlikovan s posebno plaketo OF mesta Ljubljane. Po vojni se je zaposlil kot strokovni sodelavec v koprski luš-klj kapetaniji, njegovo stalno bivališče pa je bilo v Piranu, kjer je hitro uvidel potrebo, da ustanovi šahovsko društvo. Predsednik društva je ostal polnih 34 let, Primorska tedaj še ni imela, svoje šahovske zveze in prav on je med pr-vimi dal pobudo, da se za to podorčje ustanovi Primorska šahovska zveza, ki naj obsega ves del tega področja. Kmalu je zaživel po vsej Primorski, v vsaki občini šahovsko življenje v druš-tvih, ki danes združujejo blizu 1600

članov (v desetih društvih). Vsa ta leta je tudi z vso vnemo vodil kot taj-nik Primorsko šahovsko zveze. Poznan nam je kot izredno vesten in natan-čen, še posebno pri izpolnjevanju vsega upravnega dela, ki ga je kot tajnik opravil. Ob tako bogatem delu v društvih, je zbiral podatke o vseh do-gajanjih na področju šaha na Primor-skem, imel je namen, da o tem pripra-vi poseben bilten. Zbrane blago čaka še koga, da ga pripravi za objavo. Z njegovim odhodom iz vrst šahovskih organizatorjev čutimo šahovski delav-ci vrzel, ki je ne bomo mogli zlepa nadomestiti.

FRANC BIZJAK

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 300.- din, naročnina za zasebne mesečno 6.000.- din, trimesečno 17.000.- din, letno 60.000.- din, upokojenci in študenti mesečno 4.500.- din, trimesečno 12.000.- din, letno 45.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 7.000.- din, letno 75.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglaš 700 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-888, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja in tiska ZTT Trst Cilan italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Medtem ko je predsednik Botha zavrnil vse pozive za pomilostitev

Le mednarodni pritiski lahko preprečijo usmrtitev šestih črncev v Južni Afriki

NAIROBI — Medtem ko se krepí mednarodni pritisk na Pretorio in predsednika Pietra Botha, da bi pomilostil šest na smrt obsojenih črncev, poskušajo tudi odvetniki tako imenovane sharpevillske šesterice zadji hip doseči vsaj odložitve smrtne kazni. Doslej so predsednika Botha pozvali, naj pomilosti šesterico sekretar OZN De Cuellar, ameriški predsednik Reagan, zahodnonemški kancler Kohl in britanska premierka Thatcherjeva. A branilci obsojenih so včeraj zahtevali od vrhovnega sodišča v Pretorii, naj pristane na izredno zaslišanje, med katerim bi skušali ovreči smrtno kazen za šest črncev oziroma Afričanov. Predsednik Botha je vse dosedanje domače in tuje pozive za pomilostitev zavrnil, češ »da šesterica ne zasluži pomilostitve marveč pravico« (»pravično kazen«). Po mnenju južnoafriških opazovalcev je usoda šesterice sedaj v rokah tujih državnikov, predvsem tistih, ki imajo dovolj vpliva in možnosti za pritisk na predsednika Botha, med katerimi omenjajo predvsem voditelje ZDA, Zahodne Nemčije in Velike Britanije.

Po tistem, ko je decembra lani vrhovno sodišče v Pretorii potrdilo smrtno kazen šesterici, ki jo je izreklo nižje sodišče, je postalo jasno, da more obsojence pomilostiti samo še južnoafriški predsednik.

Ob tem se je v Južni Afriki in v tujini dvignil val protestov proti izrečenim kazni in nekateri govorijo celo o juridičnem umoru (če obsojenih ne bodo pomilostili). Trditve dokazujejo s stališčem sodišča, ki je samo priznalo, da ni našlo dokazov, da naj bi šesterica (pet moških in 26-letna Theresa Ramashamola) 3. septembra leta 1984 neposredno sodelovala pri uboju podžupana črnskega predmestja Sharpeville, 64 kilometrov južno od Johannesburga. Sodišče je uboj podžupana Jacoba Dlaminija ob izreku obsodbe šesterici označilo kot »skupni namen«, pri čemer sodni strokovnjaki v Južni Afriki pravijo, da doslej v tej državi še nikogar niso obsodili na smrt zaradi tako označene obsodbe.

Če vsi pritiski in pozivi za pomilostitev ne bodo zalegli, potem bodo sharpevillsko šesterico v petek obesili v osrednjem zaporu v Pretorii (v večini afriških držav izvršujejo smrtne kazni z obešanjem). Gotovo je, da bi ta dokaz institucionaliziranega nasilja povzročil silno ogorčenje v Južni Afriki in v širših mednarodnih razsežnostih. Pretoria bi s tem dokazala, da so upravičene trditve protipartheidskih organizacij, da se proti nasilju države ni mogoče boriti drugače kot z nasiljem. Začarani krog nasilja (bodisi

državnega, med rivalskimi političnimi in etničnimi skupinami ali medčrnski spopadi) pa brez dvoma globoko krizo v Južni Afriki samo še pogloblja in hkrati zmanjšuje že tako ali tako pičle možnosti za dialog med predstavniki belske manjšinske vlade in afriške večine.

Če predsednik Botha v zadnjem trenutku ne bo pomilostil šesterice, potem je jasno tudi to, da bo »juridični (ali državni) umor« do skrajnosti zaostril notranje razmere. Komentatorji v Južni Afriki govorijo o tem, da je Botha tudi v tem primeru v določenem smislu ujetnik notranjih političnih razmer oziroma belske skrajne desnice, ki ji s krepitvijo represije državnih institucij nenehno popušča, da mu ne bi mogla očitati, češ da izdaja interese belcev. Bolj pesimistični opazovalci celo napovedujejo, da bi usmrtitev šesterice oznanila nov korak k državljski vojni oziroma k izbruhu množičnega nasilja, v čemer vidijo edino rešitev za odstranitev apartheidskega sistema. Gotovo pa je, da bodo protipartheidska gibanja skupaj z liberalno belsko opozicijo dobila novega zagona in nove mučenike protipartheidskega boja, če bo šesterica končala na vešalih, s čimer bi se utegnil krvavi dogodek Pretorii hudo maščevati.

AVGUST PUDGAR

Ozona bo vse manj a več kožnega raka

WASHINGTON — Ameriška vesoljska ustanova Nasa je objavila raziskavo, ki govori o stalnem zmanjševanju količine ozona v atmosferi zaradi uporabe najrazličnejših kemičnih sestavin. Kot je znano, ozon filtrira škodljive ultravijolične sončne žarke in s tem ščiti ljudi pred škodljivimi posledicami. Ultravijolični sončni žarki povzročajo kožnega raka in že enoodstotno zmanjšanje količine ozona v atmosferi povzroči pet- do sedemodstotno povečanje števila primerov kožnega raka.

Po podatkih raziskave se je količina ozona nad najbolj naseljenimi področji Severne Amerike in Evrope od leta 1969 zmanjšala za 3 odstotke, drugod pa je to zmanjšanje še večje. V Avstraliji in Novi Zelandiji se je količina ozona zmanjšala za 4 odstotke, kar naj bi v naslednjih dvajsetih letih za 20 odstotkov povečalo število primerov kožnega raka. Še bolj alarmantni so podatki o zmanjšanju količine ozona v atmosferi nad Aljasko in skandinavskimi državami, kjer so zabeležili 6-odstotni padec količine ozona.

Raziskava je tako povsem ovrgla nedavne napovedi Nase iz leta 1985, ko so predvidevali, da naj bi se do konca stoletja količina ozona zmanjšala za 4,9 do največ 9,4 odstotka. Novi podatki govorijo, da se bojo te vrednosti močno presegle, kar bo imelo izredno negativne posledice za človeško zdravje.

Ekološka katastrofa v SZ

MOSKVA — Industrijski odpadki iz neke tovarne, v kateri proizvajajo sintetične vitamine in proteine za rejo živine, zastrupljajo prebivalstvo Kirisija, mesta s približno šestdeset tisoč prebivalci v bližini Leningrada. Za posledicami onesnaženja naj bi dvanajst otrok že umrlo, sto pa naj bi jih bilo v bolnišnici v izredno težkem zdravstvenem stanju. Vest o ekološki katastrofi je javnosti sporočilo glasilo mladih sovjetskih komunistov Komsomolskaja Pravda.

Po navedbah časopisa tako visokih stopenj onesnaženosti niso še nikoli zabeležili v Sovjetski zvezi, s tem v zvezi pa je tudi število obolelih za bronhialno astmo, ki je v Kirisiju desetkrat bolj pogosta kot v drugih sovjetskih industrijskih mestih. Komsomolskaja Pravda obtožuje vlado, da doslej še ni storila ničesar, da bi preprečila katastrofalne posledice onesnaženja, pa čeprav so bile v zadnjih tednih organizirane tudi protestne manifestacije.

Oborožen protestant napadel pogreb treh pripadnikov IRA

BELFAST — Spet izbruh terorističnega nasilja na Severnem Irskem. Oboroženi teroristi, po vsej verjetnosti pripadniki skrajnih protestantskih organizacij, so včeraj napadli ljudi, ki so se udeležili pogreba treh pripadnikov

Irške republikanske armade (IRA). Slednji so izgubili življenje na Gibraltarju med spopadom z britanskimi varnostnimi organi. Okoliščin njihove smrti niso še docela pojasnili, vsekakor kaže, da so pripadniki IRA (ženska

Množica pogrebcev beži takoj po krvavem atentatu

(AP)

in dva moška) pripravljali atentat na britanskega guvernerja.

Vesti, ki prihajajo iz Belfasta, so vsekakor še precej nejasne. Uradni policijski viri so pozno popoldne sporočili, da so teroristi ubili tri pogrebce, ranili pa 54. Atentat so izvedli v središču Belfasta, v bližini pokopališča, kjer je bil ravnokar v teku pogreb treh pripadnikov IRA. Pogrebci so bili v veliki večini katoličani, ki so vzklikali protibritanska gesla in nosili transparente, v katerih so obsojali ravnanje policije na Gibraltarju. Sprva je policija domnevala, da je proti pogrebcem streljala skupina teroristov, pozno popoldne pa so sporočili, da je atentat izvedel osamljeni terorist, ki naj bi proti pogrebcem zalučal tudi tri ročne bombe.

Atentat je povzročil paniko in veliko zmedo, v kateri so bili lažje ranjeni nekateri pogrebci. Nekateri časnikarji, ki so prisostvovali pogrebu, trdijo, da so pogrebci zajeli domnevnega atentatorja in ga skoraj linčali. Rešil ga je le poseg policije, ki je očitno prišla na kraj prepozno. Takoj po atentatu so v Belfastu izbruhnili hudi poulični incidenti med katoličani in protestanti. Organizacije in stranke, ki združujejo katoličane, ostro obtožujejo policijo in britanske oblasti, da niso znale preprečiti atentata na pogreb treh pripadnikov IRA.

Papež se bo med obiskom v Avstriji sestal z verniki sosednjih držav

LJUBLJANA — Alojzij Šuštar, ljubljanski nadškof in slovenski metropolit, je včeraj skupaj s svojimi sodelavci predstavil predstavnikom tiska in RTV bližnji papežev obisk v Avstriji, med katerim bo obiskal tudi krško škofijo pri Celovcu.

Leta 1983 je papež obiskal Dunaj in Mariazell. Tokrat, pri drugem obisku, ki bo potekal od 23. do 27. junija, pa se bo srečal z verniki vseh avstrijskih škofij, zato so graško škofijo priključili krški na Krko. Glavno mesto obiska bo Salzburg. Obmejne škofije pa so povabile k srečanju s papežem tudi vernike škofij iz sosednjih držav. Tako bodo v Železno na Gradiščanskem romali tudi Mažari in verniki zagrebške nadškofije, na Krko pa verniki mariborske, ljubljanske, koprške in videmske škofije. Papež Janez Pa-

vel II. bo prispel na Krko v soboto, 25. junija. Po prihodu na celovško letališče se bo s posebnim helikopterjem podal na Krko, kjer ga pričakujejo okoli 14.45. Po obisku krške stolnice in groba svete Eme bo ob 16. uri papež maševal za vernike krške in graške škofije, kot tudi za vernike, ki bodo prispeli iz Slovenije in Furlanije-Juljske krajine. Papež bo Krško zapustil nekaj pred 19. uro.

Papežev obisk na Krki in pa slovesnosti ob jubileju svete Eme (pred 700 leti so jo razglasili za blaženo, pred 50 leti pa za sveto) bo tako povezan tudi z romanjem treh dežel. Koliko Slovencev se bo podalo na Krko 25. junija, ni znano, zagotovo pa jih bo mnogo, poleg njih pa bo tam sodelovalo tudi 700 pevcev ljubljanskih cerkvenih zborov. (dd)

V Albaniji nič več verskih imen

DUNAJ — Albanski starši svojim otrokom ne bodo več mogli dajati krščanskih oziroma muslimanskih imen. To določa pred kratkim sprejeti zakon v Albaniji, včeraj pa je to vest sporočila avstrijska katoliška agencija Kathresse.

Po trditvah te agencije morajo biti v bodoče imena albanskih otrok politično, ideološko in etnično v skladu z novim zakonom. Že leta 1967 pa je postala prva država na svetu, ki je uradno trdila, da je Albanija povsem ateistična država. Takrat naj bi bilo v Albaniji 70 odstotkov muslimanov, 20 odstotkov pravoslavcev in 10 odstotkov katoličanov.

Sindikalna zveza CGIL-CISL-UIL pri slovenskih sindikatih

LJUBLJANA — Prejšnji teden je bila na obisku pri slovenskih sindikatih delegacija sindikalne zveze CGIL-CISL-UIL Furlanije-Juljske krajine. Govorili so o nadaljnjem medsebojnem sodelovanju in o nekaterih dosedanjih dosežkih mešane komisije za Osimo, predvsem o začetku gradnje osimskih cest. Govor je bil tudi o nadaljnjem gospodarskem in znanstveno-tehničnem sodelovanju, o sindikalnem sodelovanju v okviru delovne skupnosti Alpe-Jadran pa o skupni skrbi za varstvo okolja, zaščito rek in severnega Jadrana ter o sporazumu o skupnem ribolovu.

Pogovarjali so se tudi o položaju narodnostnih skupnosti, tako italijanske v Jugoslaviji kot slovenske v Italiji in se zavzeli za strpno reševanje vseh problemov. Pri tem so se predstavniki slovenskih sindikatov zavzeli za enakopravno obravnavo Slovencev v tržaški, goriški in videmski pokrajini ter izrazili zaskrbljenost, ker vprašanje globalne zaščite Slovencev v Italiji še vedno ni rešeno. (dd)

ENTE NAZIONALE PER L'ENERGIA ELETTRICA
DRŽAVNA USTANOVA ZA ELEKTRIČNO ENERGIJO

Roma - Via G. B. Martini 3

OBVESTILO LASTNIKOM OBVEZNIC

OBVEZNIŠKA POSOJILA S ŠESTMESEČNIMI OVREDNOTENIMI OBRESTMi IN POVIŠANJi GLAVNICE

Sporočamo, da sta v smislu pravilnika spodaj navedenih posojil vrednost kupona in vrednost poviška kapitala v izplačilu sledeči:

POSOJILA	Kuponi	Poviški kapitala	
		Polletje	Skupna vrednost
izplačljivi 1.10.1988		1.4.1988 30.9.1988	1.10.1988
1982-1989 ovrednoteno IV. emisija (Gilbert)	8,—%	—3,140%	—14,122%
1983-1990 ovrednoteno II. emisija (Artom)	7,—%	—2,140%	—4,821%
1985-1995-2000 ovrednoteno III. emisija (H. A. Lorentz)	4,85%	0,485%	3,320%
1987-1994 ovrednoteno II. emisija (Gramme)	5,50% (*)	0,550% (*)	1,125% (*)

(*) bruto brez davčnega odtrgljaja 12,50%

Podrobnejše obrazložitve zgoraj navedenih vrednosti so objavljene v Uradnem listu.